

Veni Ferant

***Od zbirke razglednic
do razstavnega eksponata***

Ravne na Koroškem, 4. marca 2026

Eno je naša zbirka, drugo pa, kako iz te zbirke pripraviti dober filatelistični eksponat

Za začetek si moramo prebrati osnovne predpise, ki veljajo za razstavljanje eksponatov razredu razglednic. Morda za začetek obiščemo **spletno stran FZS**, poiščemo zavihek „Pravilniki in smernice za pripravo tekmovalnih eksponatov“, kjer najdemo **Pravila** in pa tudi **Smernice** za razstavni razred razglednic ter ostalih razstavnih razredov.

FZS PROGRAM

› ZGODOVINA FZS

› KOLEDAR DOGODKOV

› ORGANI FZS

› SODNI ZBOR PRI FZS

› FILATELISTIČNI EKSPERTIZNI SERVIS FES

› STATUT, PRAVILNIKI, ZAPISNIKI, OBRAZCI

› RAZSTAVE, KOMISARJI

› KNJIŽNICA FZS

› DRAŽBE

› "NOVA FILATELIJA"

› KOTIČEK ZA MLADE FILATELISTE

› ZA MLADINSKE KROŽKE

› RAZISKOVALNI PROJEKTI V TEKU

› POŠTNA ZGODOVINA SLOVENIJE

Statut, pravilniki, zapisniki, obrazci

+ Statut FZS, akti

– **Pravilniki in smernice za ocenjevanje tekmovalnih eksponatov**

- Splošni pravilnik za ocenjevanje na razstavah FIP
- Tematska filatelija, smernice
- Poštna zgodovina, smernice
- Poštne celine, pravilnik
- Poštne celine, smernice
- Odprta filatelija, smernice
- Razglednice, pravila
- Razglednice, smernice
- Maksifilija, pravila

Objavljeni prevodi pravilnikov in smernic po katerih se ocenjujejo (točkujejo) tekmovalni eksponati na različnih razstavah so bili sprejeti na nivoju Svetovne filatelistične zveze FIP. Originalne dokumente v angleščini najdete na spletni strani FIP: <https://www.f-i-p.ch/regulations/>

Predavanja in seminarji

- Kako pripraviti razstavni eksponat v tekmovalnem razredu razglednic (A. Tomc)

Žal ne velja več v celoti

Zakaj najprej Smernice in Pravila?

Zato, ker bomo tam izvedeli med drugim, kaj sodi v tekmovalni eksponat, v katero skupino ga lahko uvrstimo, kaj je sploh uvodni list (naslov, uvod, načrt ...), kateri so temelji izdelave eksponata, kateri so ocenjevalni kriteriji sodnikov in na kaj moramo biti pozorni, kakšna je porazdelitev točk od skupaj 100 možnih za naš eksponat...

Smernice za ocenjevanje eksponatov razglednic

*Guidelines for Judging
Picture Postcard Exhibits*
(sprejeto na FIP leta 2018)

1 Uvod

1.1 **Namen teh smernic je podpreti žirijo in razstavljavca** ter zagotoviti praktične nasvete o tem, kako uporabljati posebna pravila za eksponate slikovnih razglednic.

1.2 **Posebna pravila** za eksponate slikovnih razglednic vključujejo splošna načela o tem, **kaj lahko eksponat slikovnih razglednic vsebuje** ter **kako ga je treba obravnavati in predstaviti**.

1.3 **Ta navodila niso izčrpna**. Vsak razstavni eksponat se ocenjuje posebej.

1.4 Razstavljavec lahko izkoristi možnost, da eksponat podrobneje predstavi **v sinopsisu**, ki ga pošlje organizacijskemu odboru pred razstavo. Sinopsis ne nadomešča uvodne strani ali načrta, temveč ga dopolnjuje s podrobnejšo predstavitvijo obravnave, izbire, raziskav, znanja in predstavitve razstave. Priporočljivo je, da sinopsis vsebuje največ dve enostranski strani A4.

Uvodni list in sinopsis

Postcard creators on the example of Mont Saint-Michel

In the exhibit, I present the creation of postcards from early monochrome drawings to later works of art. The development of photography brought new manufacturers, and the development of printing brought completely new postcard printing techniques. In this way, I present various photographers, printers, printing techniques and publishers, each of whom in their own way significantly influenced the development of the tourist product of the time – postcards. I have shown all this on the example of postcards of the touristic French pearl – Mont Saint-Michel.

Plan of the exhibit:

01 I read somewhere about French postcards ...	2-4
02 ... and thought about how I could go about it.	5-6
03 To begin with, I was impressed by the drawings of local painters, ...	7-12
04 ... and then I noticed certain types of advertising.	13-16
05 Perhaps the photographers themselves are to blame for everything ...	17-24
06 ... who transferred the photos onto photographic paper.	25-32
07 Then came printers with different techniques ...	33-39
08 ... and made sure that the postcards were more numerous.	40-48
09 Of course, publishers played a decisive role. They came close ...	49-61
10 ... and still others came from afar.	62-72
11 All together, however, they did a good job.	73-80

Literature:

FERANT, V., More (4) articles in the *Nova Filatelija* magazine, year 2022, ISSN1408-0303.
LEBREC, Y.: Jean Puel, photographe à Granville, Cherbourg, Publishing house Isoète, 1999.
MESAROS, F.: *Grafička enciklopedija*, Zagreb, 1971.

NÉRET, G., Henri de Toulouse Lautrec, 1994; ISBN 3-8228-9036-7.
PUUKOVIĆ N.: Štamparstvo u teoriji i praksi, Beograd, 1956.

and numerous websites and personal correspondence with various French institutions.

SYNOPSIS – Postcard creators on the example of Mont Saint-Michel

Where did the idea come from? While collecting and studying old postcards, I noticed that most of the official institutions that deal with old postcards do not research and find out who the authors of these postcards were. Most of the time, they simply copy if there is something printed on the postcard, but they do not make an effort to find out who is behind the things with abbreviations of names or companies. Since I was employed as a graphic artist (typographer) in various printing houses from 1970 until my retirement, I got into the habit of looking at printed materials first to see who the author of the printed material was.

So for the last few years I have tried from the meager data recorded on the postcards of Mt. St-Michel, discover a little more about the authors of these postcards. This is how the data looked on most of the approximately 1,000 collected postcards:

Development of the exhibit. Since several authors participate in the process of creation and production of postcards, I tried to present them. I covered painters of postcard illustrations, photographers, printers and printers using various printing techniques, and of course publishers. I also contacted a few local French museums, but unfortunately they did not have any useful information for me and wondered how I got all this information.

Knowledge& Research – The main purpose of my research was to identify and briefly introduce the makers of these postcards in this story. Great emphasis was also placed on information about the printing technique, possible printing features that are unknown to the average postcard connoisseur, and types of paper, and connecting everything together into a meaningful whole.

Page 7: Precisely defined screen density of 54 dots/cm2 in letterpress printing.

Page 33: Ways of selling postcards more than 100 years ago (1905).

Page 39: A closer analysis of three-ply postcard paper over 100 years ago.

Condition and Rarity – As with any similar collection, there are some pieces of "better" (rare) material, some of which are also unique. In terms of condition, I tried to show the best-preserved pieces, even though they are all significantly more than 100 years old.

Presentation – I tried to choose as legible a typography of letters as possible. The story is presented in Calibri typography (11 point) in black, while the philatelic part is in blue, and the typography is in *Arial Narrow Italic*, 11 point. There may be a little more text somewhere, but I thought it would be right to show you the most important things related to this exhibit.

Publications – I published my research on the creators of these postcards in 4 articles in the philatelic magazine *Nova filatelija* (Slovenia).

Sinopsis

Zadnje čase je priporočljivo, če lahko posebej pripravimo še t.i. **sinopsis**, kjer skupaj z uvodnim listom na kratko zapišemo še morda naša izvirna odkritja, poudarimo kak posebej pomemben kos gradiva, skratka – da sodnikom na kratko razložimo tiste za nas pomembne stvari, ki jih sicer na tekmovalnih listih ne moremo napisati. Ne pišemo pa vrednosti (v denarju) nekega kosa.

SYNOPSIS - Postcard creators on the example of Mont Saint-Michel

Where did the idea come from? While collecting and studying old postcards, I noticed that most of the official institutions that deal with old postcards do not research and find out who the authors of these postcards were. Most of the time, they simply copy if there is something printed on the postcard, but they do not make an effort to find out who is behind the things with abbreviations of names or companies. Since I was employed as a graphic artist (typographer) in various printing houses from 1970 until my retirement, I got into the habit of looking at printed materials first to see who the author of the printed material was.

So for the last few years I have tried from the meager data recorded on the postcards of Mt. St.-Michel, discover a little more about the authors of these postcards. This is how the data looked on most of the approximately 1,000 collected postcards:

Development of the exhibit. Since several authors participate in the process of creation and production of postcards, I tried to present them. I covered painters of postcard illustrations, photographers, printers and printers using various printing techniques, and of course publishers. I also contacted a few local French museums, but unfortunately they did not have any useful information for me and wondered how I got all this information.

Knowledge & Research – The main purpose of my research was to identify and briefly introduce the makers of these postcards in this story. Great emphasis was also placed on information about the printing technique, possible printing features that are unknown to the average postcard connoisseur, and types of paper, and connecting everything together into a meaningful whole.

Page 7: Precisely defined screen density of 54 dots/cm² in letterpress printing.

Page 33: Ways of selling postcards more than 100 years ago (1905).

Page 39: A closer analysis of three-ply postcard paper over 100 years ago.

Condition and Rarity – As with any similar collection, there are some pieces of "better" (rare) material, some of which are also unique. In terms of condition, I tried to show the best-preserved pieces, even though they are all significantly more than 100 years old.

Presentation – I tried to choose as legible a typography of letters as possible. The story is presented in *Calibri* typography (11 point) in black, while the philatelic part is in blue, and the typography is in *Arial Narrow Italic*, 11 point. There may be a little more text somewhere, but I thought it would be right to show you the most important things related to this exhibit.

Publications – I published my research on the creators of these postcards in 4 articles in the philatelic magazine *Nova filatelija* (Slovenia).

2 Definicije eksponatov slikovnih razglednic

2.1 Eksponat

Eksponat slikovnih razglednic ima lahko geografsko (topografsko) obravnavo, vključno z na primer ilustracijami kraja ali območja. Lahko je tudi tematsko razvita. Dogodek je lahko prikazan kot oblika reportaže ali pa ima eksponat kot temo fotografa, umetnika, tiskarja, tiskarski postopek ali material. Izvirno razmišljanje in ustvarjalnost lahko vodita tudi do različnih obravnav eksponata.

2.2 Razglednica

Velikost, oblika in material slikovnih razglednic se lahko razlikujejo. **Poudarek je na sliki** in ne na uporabi ali filatelističnih posebnostih (če so prisotne). **Razglednice so lahko nerabljene ali rabljene** (poslane po poštnelem sistemu). Nerabljene slikovne razglednice morajo imeti natisnjene naslovne vrstice, polje za znamko ali druge podobne oznake, ki kažejo, da je bil predmet namenjen pošiljanju brez ovitka.

3.1 Ideja, načrt in obravnava

Med naslovom, strukturo in obdelavo mora biti jasna povezava, vključno z informacijami o tem, kako se je razstavljaivec odločil za razvoj teme, tj. izbira razglednic za ponazoritev teme in kako je razstavljaivec uporabil gradivo. Uvod naj vodi do zgodbe, ki gledalca popelje skozi razstavo. Izvirnost, domišljija in ustvarjalne ideje bodo posebej nagrajene.

Ideja in načrt bosta ocenjena **glede na ujemanje** med naslovom, načrtom in razvojem zgodbe skozi celotno razstavo.

Obdelava bo ocenjena z upoštevanjem **izbire predmetov** in njihove **umestitve** znotraj zgodbe ter umestitve ustreznega besedila glede na predmet. **Raznolikost** (raznovrstnost) gradiva je pomembna in bo nagrajena.

Enako pomembna sta **obdelava** in podroben **opis tipografije**, načina (vrste) **tiska** in **tiskarja/založnika**. Če takšne informacije niso na voljo, je treba navesti razlog.

Izvirno fotografsko arhivsko gradivo, uporabljeno kot osnova za eseje in korekture pri izdelavi razglednice, bo nagrajeno.

Zasebno izdelane fotografske razglednice, ki jih pošilja pošta, same po sebi niso primerne za celoten eksponat, čeprav so dovoljene kot del eksponata (ne več kot 10 %).

3.2 Znanje in raziskovanje

Raziskovanje je predpogoj za poznavanje téme in mora biti dokumentirano **z izbiro in raznolikostjo gradiva** ter **s kratkim besedilom** v povezavi z razglednicami. Besedila morajo vsebovati bistvene informacije o témi in lahko vsebujejo podatke o fotografu ali umetniku. Informacije o tipografiji, načinu tiska in tiskarju/založniku se lahko prikažejo na ustrezen način. Razglednice morajo biti pravilno izbrane glede na temo, opisno besedilo pa mora biti pravilno.

Osebno znanje in raziskovanje se lahko dokaže tudi s prisotnostjo gradiva, kjer je bilo opravljenih le malo ali nič raziskav, na primer nenavadno področje zbiranja. **Tematsko znanje** se lahko pokaže tudi z uporabo gradiva, ki ima tematsko kvalifikacijo, ki jo je odkril razstavljaivec.

3.3 Stanje in redkost

Prikazati je treba najboljšo možno kakovost za izbrano temo. Manjkajoči ali upognjeni vogali, praske in odrgnine itd. bodo vplivali na stanje, vendar bo za starejše, poslane predmete dovoljena določena toleranca. To velja tudi za starejše slikovne razglednice z rokopisom na slikovni strani, preden je bila uvedena razdeljena hrbtna stran, če ta pisava ni posebej slabe kakovosti z madeži črnila, razmazanjem itd.

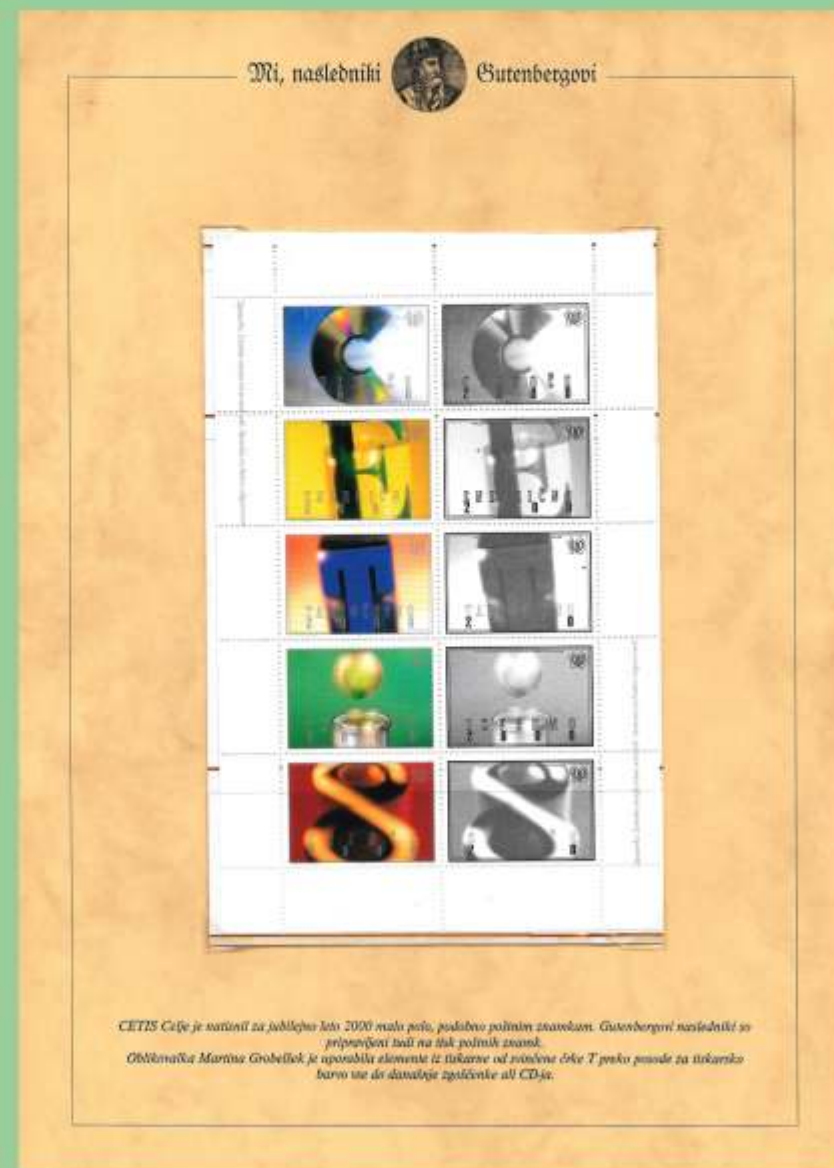
Redkost je neposredno povezana s težavnostjo iskanja takšnih razglednic in težavnostjo pridobitve. Kako težko bi bilo podvojiti razstavo? Nekatere razglednice »Realne fotografije« so lahko skoraj unikatne, saj so bile pogosto izdelane le v zelo majhnem številu. Celo nekatere tiskane slikovne razglednice je včasih izjemno težko najti. **Razglednice s podrobnostmi o ljudeh, dejavnostih, prevozu** itd. so **pomembnejše od splošnih pogledov**.

3.4 Predstavitev

Besedilo mora biti privlačno in okusno urejeno. Pomemben je celoten vtis eksponata, prav tako raznolikost v okvirju (vitriini). Izogibajte se močno obarvanim stranem. Uokvirjanje ali paspartuiranje razglednic lahko poveča vizualni vtis. Ilustracije (zemljevidi, risbe itd.) ali predmeti, ki so neposredno povezani s temo ali razvojem razglednice, se lahko uporabijo v omejenem številu, vendar ne tako, da bi razglednice postale drugotnega pomena v primerjavi z eksponatom.

Listi naj
bodo beli!

Brez nekih barvnih podlag,
robov, okraskov, ...

1

2

Po splošnem pravilniku so na vrsti
pravila za posamezni razstavni razred:
SREV – npr. – **S**pecial **R**egulations for
the **E**valuation of Picture Postcard
Exhibits at FIP Exhibitions – ***Posebna
pravila za ocenjevanje eksponatov
razglednic na razstavah FIP.***

Kaj pa nam povedo

**Posebna pravila za ocenjevanje
eksponatov razglednic na razstavah FIP
– SREV**

*(Special Regulations for the Evaluation of
Picture Postcard Exhibits at FIP
Exhibitions)?*

Regulations and guidelines

Statutes

[Statutes English](#)

GREX

[GREX English as approved by 77th FIP Congress](#)

GREV

[GREV English \(Updated 22 May 2022\)](#)

SREVs & Guidelines (I)

[Astrophilately \(New\)](#)

[Aerophilately \(New\)](#)

[Literature \(New\)](#)

[Maximaphily \(New\)](#)

[SREVs for Aerophilately & Maximaphily](#)

[Postal History - SREVS & New Guidelines May 2022](#)

[Postal Stationery](#)

[Revenues \(New SREVs and Guidelines\)](#)

[Thematic Philately \(New\)](#)

[Traditional Philately \(New\)](#)

[Youth Philately \(SREVs\)](#)

[Youth Guidelines Trad \(New\)](#)

[Youth Guidelines Thematic \(New\)](#)

SREVs & Guidelines (II)

[OPEN-PHILATELY - Guidelines August 2018](#)

(updating by Working Group in progress)

[FIP Picture Postcards Special Regulations 2018](#)

[FIP Picture Postcards Guidelines 2018](#)

(updating by Working Group in progress)

[Modern Philately Guidelines](#)

[FIP Commissions](#)

[Commissions Guidelines 2025 updated](#)

[FIP Jurors](#)

[Jury guidelines 2024](#)

[Commissioners](#)

[FIP Commissioners Guidelines updated Oct 2025](#)

[Recommended Exhibit Sheet Sizes](#)

[Exhibit Sheet Sizes](#)

[Qualifying for 8 frames](#)

[Qualifying for a higher number of frames](#)

[Expert Group](#)

[Operational Guidelines Updated](#)

[Annex I](#)

[Annex II & III](#)

[FIP Logo](#)

[2019 Guidelines](#)

[Requirements for Congress](#)

[Congress Regulations 2017](#)

[Code of Conduct](#)

[Download PDF File](#)

FIP spletna stran: <https://www.f-i-p.ch/regulations/>

Regulations and guidelines

Statutes

[Statutes English](#)

GREX

[GREX English as approved by 77th FIP Congress](#)

GREV

[GREV English \(Updated 22 May 2022\)](#)

SREVs & Guidelines (I)

[Astrophilately \(New\)](#)

[Aerophilately \(New\)](#)

[Literature \(New\)](#)

[Maximaphily \(New\)](#)

[SREVs for Aerophilately & Maximaphily](#)

[Postal History - SREVS & New Guidelines May 2022](#)

FIP spletna stran:

<https://www.f-i-p.ch/regulations/>

SREVs & Guidelines (II)

[OPEN-PHILATELY - Guidelines August 2018](#)

(updating by Working Group in progress)

[FIP Picture Postcards Special Regulations 2018](#)

[FIP Picture Postcards Guidelines 2018](#)

(updating by Working Group in progress)

[Modern Philately Guidelines](#)

Recommended Exhibit Sheet Sizes

[Exhibit Sheet Sizes](#)

1. Tekmovalni eksponati

Eksponati slikovnih razglednic so sprejeti kot tekmovalni razred na razstavah FIP.

Tega razreda pred leti še niso priznavali kot razstavni razred.

2. Definicija slikovne razglednice

Razglednica mora imeti ilustracijo. Poleg tega pa ...

- i) **Rabljene** slikovne razglednice (ki so bile poslane po pošti ali kako drugače obdelane) morajo dokazovati, da so bile poslane po pošti.
- ii) **Nerabljene** (neobdelane) slikovne razglednice morajo imeti natisnjeno besedilo ali natisnjene naslovne vrstice, na primer poštno polje, ki kaže, da je razglednica namenjena pošiljanju brez ovojnice.
- iii) Dovoljene so **le originalne** sodobne slikovne razglednice, tj. ponatisi, izdelani pozneje, se smejo prikazovati le izjemoma.
- iv) Razglednica je lahko **izdelana iz različnih vrst materiala** (ročno risana ali poslikana, vezena itd.).
- v) Razstavni eksponat mora biti primeren za razstavljanje v razstavnih okvirjih standardnega mednarodnega formata (za velikosti listov glejte člen 3.4).

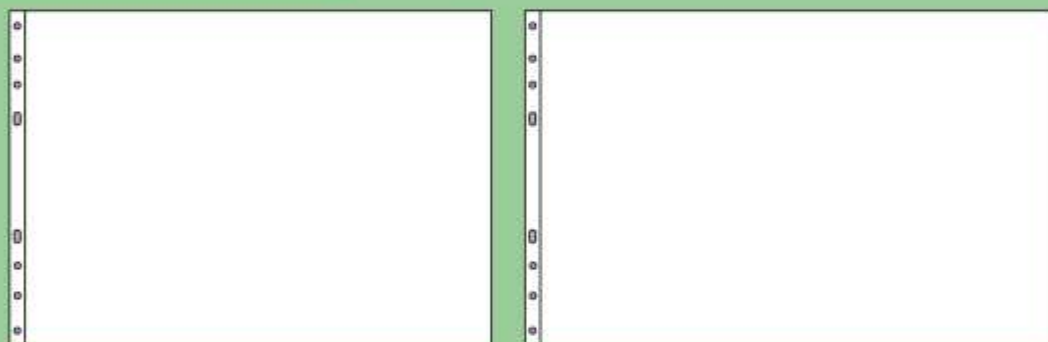
Priporočljivi
formati
razstavnih
listov
na
tekmovalnih
razstavah

Listi naj bodo
v zaščitnih
prozornih ovitkih

4 listi v eni vrsti: A4 (21 x 29,7 cm) ali do 23 x 29,7 cm

2 lista v eni vrsti: A3 (42 x 29,7 cm) ali do 46 x 29,7 cm

3 listi v eni vrsti: 31 x 29,7 cm

3. Načela za razvoj eksponata

3.1 Ideja, načrt in obravnava

Eksponat razglednic je obravnavan glede na **geografsko** (topografsko) témo, **tematsko** témo ali glede na **poseben vidik** (umetnik, tisk, material), povsem po lastni izbiri razstavljavca.

Naslov in načrt morata biti predstavljena na uvodni strani in napisana v enem od uradnih jezikov FIP. Načrt mora prikazovati **namen in strukturo razstave**. Naslov ter glavno poglavje s podpoglavji eksponata morajo prikazovati strukturo in logičen razvoj skozi eksponat ter dokazovati osebno ustvarjalnost, znanje in raziskovanje. **Naslov mora na najboljši možen način odražati vsebino eksponata**. Obdelava eksponata mora biti v skladu z naslovom in načrtom. Vsaka razglednica mora biti povezana z izbrano temo. **Raznolikost (raznovrstnost) gradiva je še posebej pomembna.**

3.2 Znanje in raziskave

Raziskave so predpogoj za poznavanje teme in slikovnih razglednic, kar je prikazano v kratkem besedilu, povezanem z vsako slikovno razglednico.

Kartofilija

Veni Ferant

Francoski izdelovalci in založniki razglednic – 1

Razglednice vzbujajo moj interes že dalj časa. Morda tudi zato, ker sem bil 10 let zaposlen kot grafičar v celjskem Fotošku, ki je bil takrat med vodilnimi proizvajalci razglednic v naši skupni državi.

Že več let zbiram različne podatke, veže ne na takratno izdelavo razglednic in vse skupaj shranjujem v mapo z željo, da ohranim čim več zbranih podatkov, dokler so vini še dosegljivi. Žal je Fotolikov arhiv razglednic doletela usoda, kakršne si ni zaluzil, zato so zbrani podatki tem bolj dragoceni. Ob zbiranju razglednic Celja in Žalca pa sem naletel na različne proizvajalce, ki so delovali na takratnem obsežnem prostoru Avstro-ogrske, pa tudi drugod, npr. v Nemčiji. Uspel sem raziskati kar nekaj takih, ki bodo prav prišle ob nastajanju razgledničnega eksponata o reki Savinji, ki ga bomo s šolarji pripravili, ko bodo razmere to dopuščale.

Spodaj desno vidimo kratki založnika te razglednice (LL). Drugo poglavje pa so tehniške šiske teh razglednic.

4

Nova filatelija – Letnik XXXVIII

Häsa na desni z napisom LECHAPLAIS

Nova filatelija – Letnik XXXVIII

Kartofilija

namerjeni za naslov, našel nad sredinsko ločilno črto tale sonček. Končno sem našel en uporaben podatek, da gre v tem primeru za založnika **M. P. iz Caena**. Še vedno pa iščem kak podatek več, saj me samo kratica M. P. ne zadovoljuje.

Tudi z iskanjem odgovora o tem založniku sem porabil kar nekaj časa. Ena od težav je ta, da /Hermine v francoščini pomeni žival hermelin, zato je bilo treba brskati med množico možnih podatkov. Na koncu sem le odkril, da se je tako imenovala trgovina na Mt. St. Michelu, katere lastnica je bila gospodična Huet, ki je tudi založila več razglednic tega kraja.

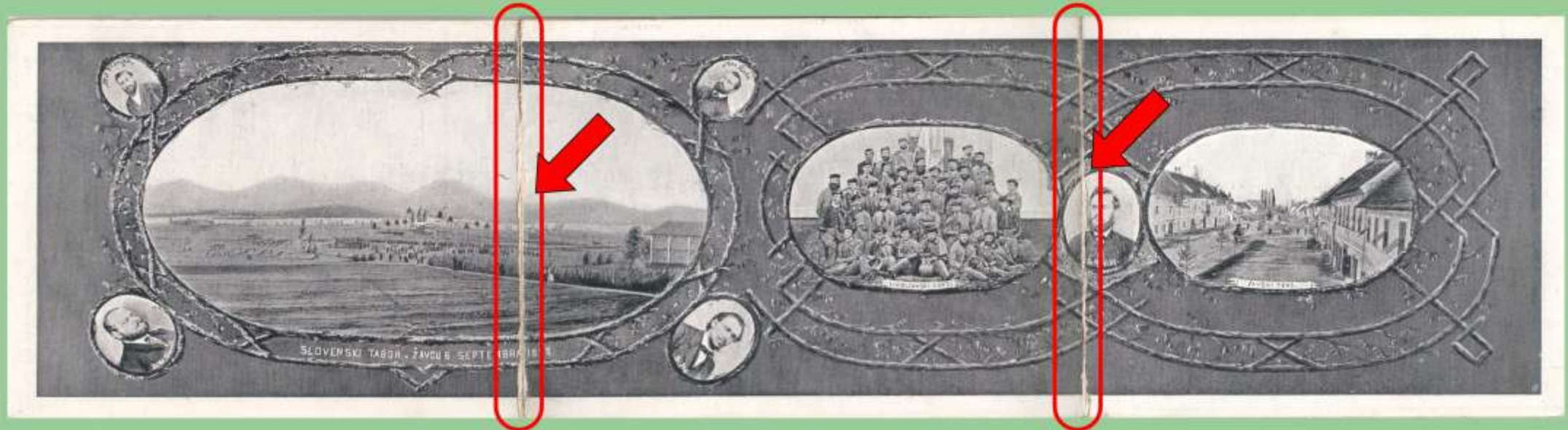
Edit. Legoupil

Edit. Legoupil, Fiers (departma Orne). Žal o tem založniku nisem našel kaj več od logotipa in osnovnega podatka, kar pa je zame seveda premalo. Zato sem skušal dobiti kakšno informacijo v kraju samem. Postal sem nekaj elektronskih sporočil v upanju, da mi bo kdo odgovoril. Takšen način sem uporabil že pri nekaterih drugih neznanih založnikih, ko na spletu nisem uspel najti nobenega uporabnega podatka. Tukaj je bilo najprej podobno. Ampak so me vsaj napotili še na kak drug naslov. Med tem sem nekje na spletu našel vsaj ime tega knjigarnarja (Emile).

Nato pa mi je prijazna gospa iz tamkajšnjega mestnega arhiva poslala edini podatek, ki ga je našla: „Gospod Legoupil se je rodil 28. 12. 1868 v Villélieu-les-Poêles (departma Manche) in umrl 15. 7. 1951 v Granville (departma Manche).“ Jaz sem tej osebi dodal še ime ter fotografijo razglednice, na kateri se dobro

3.3 Stanje in redkost

Izbrani predmeti morajo biti **najboljše možne kakovosti** za izbrano temo. **Redkost** je neposredno povezana s težavnostjo iskanja (pridobivanja) takih razglednic.

Im Fluge
durch das
Sanntal

Hauptplatz

Beim Hopfenpflücken

Neue Pfarrkirche

Schloss Neu Cilli

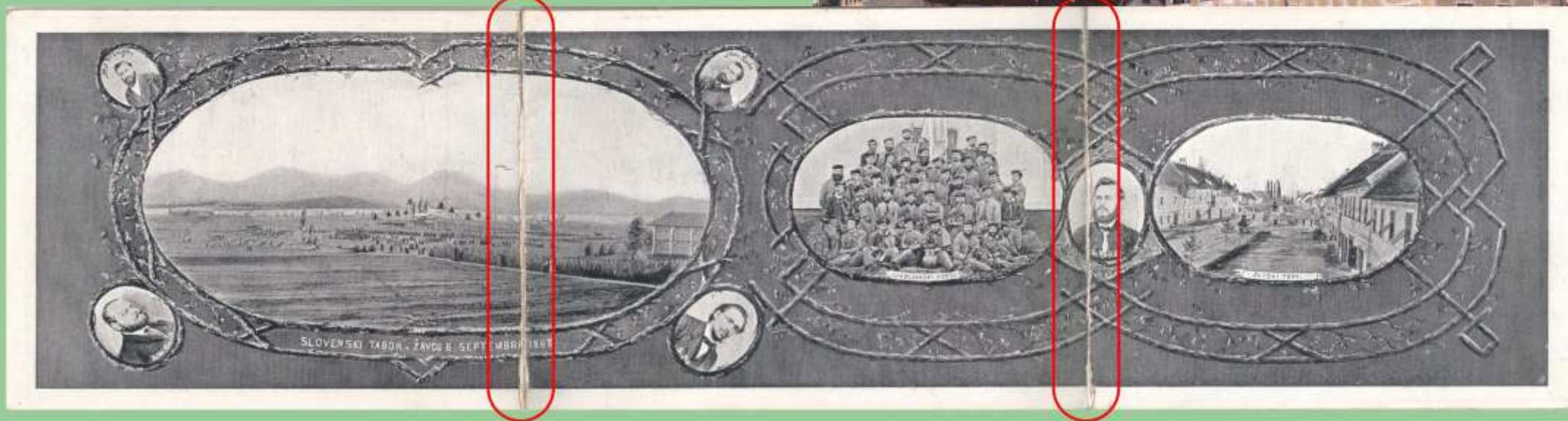
Gruss
aus
Sachsenfeld

Landst. H. von

Izberemo kvaliteten material

Če se le da, v eksponatu uporabimo samo brezhiben material, če se to da.

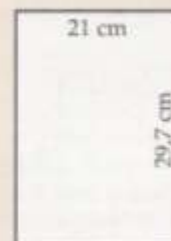

3.4 Predstavitev

Priporočene velikosti razstavnih listov so:

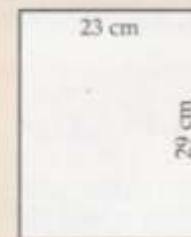
- 1) 21 cm x 29,7 cm (velikost A4) ali 23 cm x 29 cm – 4 liste v eni vrsti
- 2) 42 cm x 29,7 cm (velikost A3) ali 46 cm x 29 cm – 2 lista v eni vrsti
- 3) 31 cm x 29 cm – 3 liste v eni vrsti.

1) A4 (21 x 29,7 cm)

OR

23 x 29 cm

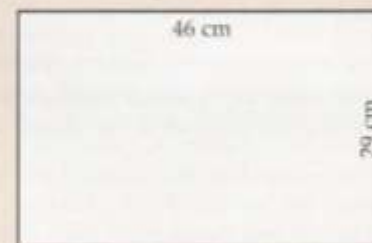
4 sheets in one row

2) A3 (42 x 29,7 cm)

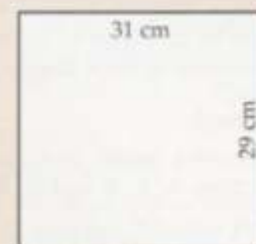
OR

46 x 29 cm

2 sheets in one row

3) 31 x 29 cm

3 sheets in one row

Razstavni listi in folije

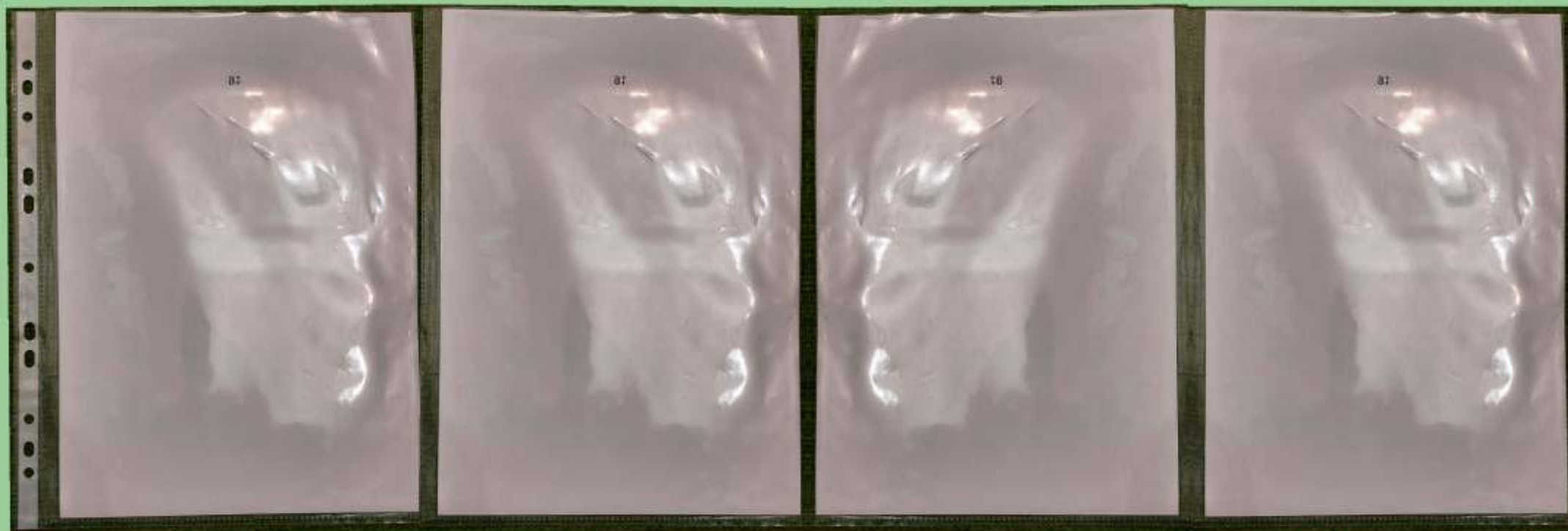

Listi naj bodo po velikosti takšni, da se prilegajo prozornim ovitkom.

Če je širina lista 21 cm, ne uporabljajte folije 22 cm, ker bo list v njej „plaval“ in se premikal proti naši volji.

Papir je 21 cm, ovitek pa 22 cm.

Razstavnini listi in folije

Zato ima potem oseba, ki skrbi za montiranje vašega eksponata, nekaj težav pri lovljenju enakih razmakov med listi v vitrini.

5. Ocenjevanje

Eksponati bodo ocenjeni po naslednjih kriterijih:

Ideja, načrt (10) in ***izvedba*** (20) 30

Znanje in raziskovanje 35

Stanje (10) in ***redkost*** (20) 30

Predstavitev 5

Skupaj **100**

6. Nagrade

Medalje bodo podeljene na naslednji način (FIP):

Velika zlata	95–100
--------------	--------

Zlata	90–94
-------	-------

Velika pozlačena	85–89
------------------	-------

Pozlačena	80–84
-----------	-------

Velika srebrna	75–79
----------------	-------

Srebrna	70–74
---------	-------

Srebrno-bronasta	65–69
------------------	-------

Bronasta	60–64
----------	-------

Razstavljaljenci, ki bodo dosegli manj kot 60 točk, bodo prejeli potrdilo o sodelovanju (in stisk roke).

Razstavljenim razglednicam se lahko podelijo **posebne nagrade** in/ali čestitke žirije za tiste razstavljene razglednice (eksponate), ki izkazujejo izjemno raziskovalno delo ali izvirnost.

7. Končne določbe

7.1 V primeru neskladij v besedilu, ki izhajajo iz prevoda, **prevlada angleško besedilo.**

GREX

GENERAL REGULATIONS OF THE FIP FOR EXHIBITIONS (GREX) ali ***Splošna pravila za svetovne (FIP) razstave***. Zakaj? Ker ne moremo kar s prvim eksponatom na svetovno razstavo. In še marsikaj drugega zanimivega, npr.: Cilji razstave; Kategorije razstav; Razstavnih razredi – tudi za mladino; Število (1, 3, 5 ali 8?) razstavnih listov in velikosti teh listov, zaščita listov, označevanje ...; Kdo sploh lahko razstavlja na razstavi? - Pogoji za sodelovanje na razstavi; Kako se sploh prijaviti na neko razstavo; Odločitev organizatorja, katere eksponate bo sploh izbral izmed ponujenih; Koliko eksponatov lahko prijavi posamezni razstavljaivec?; Osnovne zahteve: da si vsaj 2 leti lastnik eksponata; Prinašanje in odnašanje eksponatov na razstavo; Pravice in dolžnosti ter vloga komisarja ter odgovornost; Vloga in naloga sodnikov na razstavi; Ocenjevanje eksponatov; Možnost razgovora razstavljavca in sodnika na razstavi – običajno zadnji dan razstave; Nagrade in priznanja na razstavi; ...

Guidelines for Judging PP

Preberite si tudi: **Guidelines for Judging Picture Postcard Exhibits**

(Smernice za ocenjevanje eksponatov razglednic). Oboroženi s temi védenji se bomo lažje odločili, kako se lotiti priprave našega eksponata.

2018

Kriterij ocenjevanja	Možnih točk	Doseženih točk
Ideja, načrt in obdelava	30	23
Naslov in načrt	10	8
Razvoj (obdelava)	20	15
Znanje in raziskave	35	28
Tematsko znanje	25	20
Analiza gradiva	10	8
Ohranjenost in redkost	30	22
Ohranjenost	10	8
Redkost	20	14
Predstavitev	5	4
SKUPAJ	100	77

Kriterij ocenjevanja

<u>Ideja, načrt in obdelava</u>	30
1.1 <u>Načrt</u>	10
1.2 <u>Obdelava</u>	20
<u>Znanje in raziskava</u>	35
[2.1 <u>Izbira gradiva in razlage</u>	20]
[2.2 <u>Nova spoznanja</u>	15]
<u>Ohranjenost in redkost</u>	30
3.1 <u>Ohranjenost</u>	10
3.3 <u>Redkost</u>	20
<u>Prikaz</u>	5
<u>Skupno</u>	100

FIP:	Z 90	VV 85	V 80	VS 75	S 70	SB 65	B 55
Rang I:	Z 85	VV 80	V 75	VS 70	S 65	SB 60	B 50
Rang II:	Z 80		V 70		S 60	SB 55	B 45

2026

2023

ALPE ADRIATIC PHILATELY

ALPE JADRAN PHILATELY
ALPE ADRIA PHILATELY
ALPE ADRIA PHILATELY
ALPE ADRIA PHILATELY

UNIONE DELLE ASSOCIAZIONI
E DEI CIRCOLI FILATELICI E NUMISMATICI
DEL FRIULI VENEZIA GIULIA

ALPE ADRIA TARVISIO 2023

Tarvisio, 21 - 24 September 2023

CERTIFICATE OF AWARD

Veni Ferant

was awarded a

Large Gold

for the exhibit

Mont Saint-Michel postcard creators

Picture Post Cards

President of the Jury
(Giancarlo Morolli)

Giancarlo Morolli

O.C. Co-President
(Gabriele Gastaldo)

Gabriele Gastaldo

ALPE ADRIA TARVISIO 2023

Traditional philately, Postal history, Postal stationery, Aerophilately, Astrophilately, Revenue, Thematic philately, Maximaphily, Youth, Open Philately, Picture postcards, Philatelic literature

EVALUATION SHEET

Class:	PICTURE POSTCARDS
Exhibitor:	Veni Ferant
Federation:	Slovenian Philatelic Association
Exhibit:	Mont Saint-Michel postcard creators

Sheets: **80**

ANALYTICAL EVALUATION	MAX	P
Title and plan	10	8
Development	20	18
Knowledge, study, research	35	35
Condition	10	9
Rarity	20	16
Presentation	5	5
TOTAL	100	91

Points	MEDAL	
90 - 100	Large Gold	X
85 - 89	Gold	
80 - 84	Large Vermeil	
75 - 79	Vermeil	
70 - 74	Large Silver	
65 - 69	Silver	
60 - 64	Silver Bronze	
55 - 59	Bronze	
50 - 54	Certificate	
	Felicitations	
	Special prize	

Tarvisio, 23 September 2023

The President of the Jury
Giancarlo Morolli

SCORING SHEET

Large Gold	LG	95 - 100
Gold	G	90 - 94
Large Vermeil	LV	85 - 89
Vermeil	V	80 - 84
Large Silver	LS	75 - 79
Silver	S	70 - 74
Silver Bronze	SB	65 - 69
Bronze	B	60 - 64
Certificate of Participation	CP	-59
Special Prize	SP	
Felicitations	F	

PICTURE POSTCARDS

Idea, Plan (10) & Treatment (20)	30
Knowledge and Research	35
Condition (10) and Rarity (20)	30
Presentation	5

EXHIBIT/ FRAME NOs.	EXHIBIT TITLE	IDEA, PLAN & TREATMENT			KNOWLEDGE & RESEARCH	CONDITION+ RARITY			PRESENTATION	TOTAL	MEDAL	SP-FEL-GP
		IDEA, PLAN (10)	TREATMENT (20)	SUBTOTAL		CONDITION (10)	RARITY (20)	SUBTOTAL (30)				
		10	20	30	35	10	20	30	5	100		
	TEAM	6	15	21	24	7	14	21	5	31		
722-726 6	Lord Howe Island - A Traveller's Tale	6	1	2	20	9	15	24		70		

		IDEA, PLAN & * TREATMENT			CONDITION+ RARITY							
EXHIBIT/ FRAME NOs.	EXHIBIT TITLE	IDEA, PLAN (10)	TREATMENT (20)	SUBTOTAL	KNOWLEDGE & RESEARCH	CONDITION (10)	RARITY (20)	SUBTOTAL (30)	PRESENTATION	TOTAL	MEDAL	SP-FEL-GP
		10	20	30	35	10	20	30	5	100		
TEAM Team		6	15	21	24	7	14	20	5	71	Team 71 Veni 70	
722-726 6	Lord Howe Island - A Traveller's Tale Veni	6	15	21	20	9	15	24	5	70		
TEAM Team		8	17	25	31	9	17	26	5	87	Team 87 Veni 88	
744-748 6	Principality of Monaco at the Beginning of the 20th Century Veni	8	18	26	31	9	17	26	5	88		
REMARKS:												
TEAM Team		9	18	27	32	9	17	26	5	90	Team 90 Veni 88	
749-753 6	Skillingaryd - a Military Town Veni	8	18	26	32	8	17	25	5	88		BC

Eksponat 722-726

Ekipa: 71 točk

Veni (sam): 70 točk

Razlika: 1 točka

Eksponat 744-748

Ekipa: 87 točk

Veni (sam): 88 točk

Razlika: 1 točka

Eksponat 749-753

Ekipa: 90 točk

Veni (sam): 88 točk

Razlika: 2 točki

POMEMBNO!

Izkoristimo
razgovor s sodniki
ob koncu razstave,
ko dobimo
dragocene napotke,
kako še izboljšati
naš eksponat.

Kaj prej? Gradivo ali zgodba?

Odvisno od tega, kaj že imamo. Za dober eksponat razglednic potrebujemo vsaj 160 dobrih kosov razglednic. Če zbiramo Bled, to ne bo težava, če pa se odločimo za zbiranje in pripravo eksponata npr. Žalca, bo to seveda veliko težje. Zbrati 160 dobrih kosov razglednic manjšega kraja namreč ni tako enostavno. Dobra zgodba dvigne vrednost točk nekega eksponata. Ampak najprej si preberimo vse napotke, povezane z našimi eksponati.

Raznolikost motivov

Običajno je pri krajevnih razglednicah zelo veliko podobnih motivov značilnega pogleda na mesto.

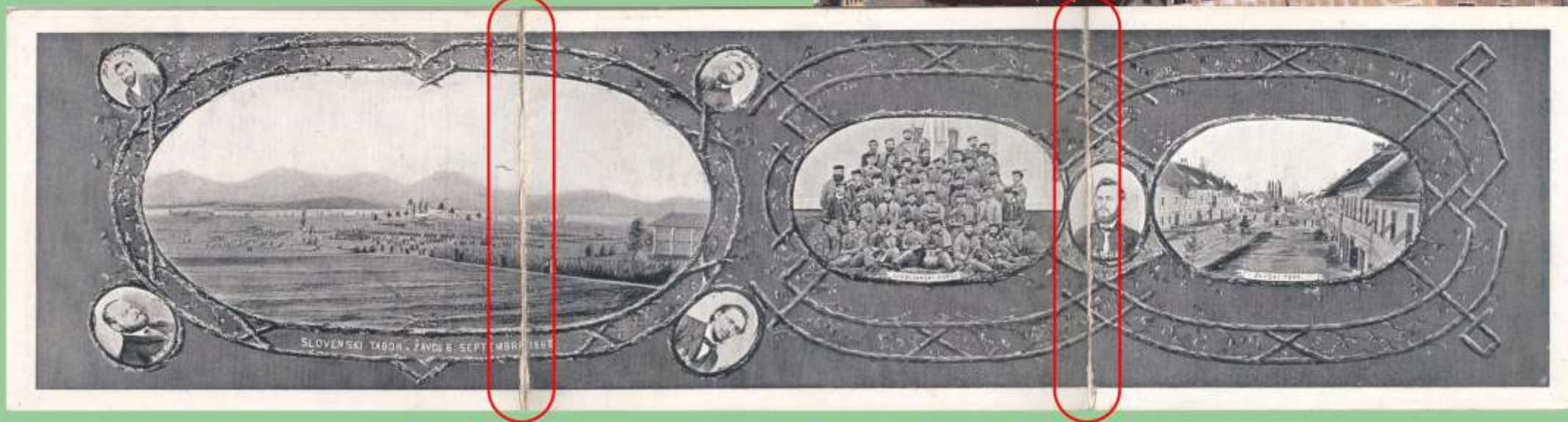
Hotel ŠVICARIJA na Dobrni

Izberemo kvaliteten material

Če se le da, v eksponatu uporabimo samo brezhiben material, če se to da.

***Vzporedno z zbiranjem razglednic skušamo tudi
zbirati podatke o avtorjih razglednic.
Zakaj?***

Razglednica št. C 3470. Foto: Vili Uršič. Izdelava fotolitov: firma BLONDI iz Trsta. Tiskano v tiskarni Cinkarne Celje (CIRG). Realizacija: Fotolik Celje. Založilo Planinsko društvo Celje.

***Ker je pri „filatelističnem znanju“ potrebno
podati čim več strokovnih podatkov***

Fotografsko razglednico na Agfa fotopapirju za razglednice je izdelalo fotografsko podjetje IDEAL Celje in svojo firmo dotisnilo zadaj v tehniki knjigotiska. Leto izdelave 1956. Založnik: Gostišče sester Logar. Avtor fotografije je najverjetneje takratni Idealov fotograf Zlatko Deniša iz Celja. Razglednica je obrezana s klasičnim fotografskim ročnim rezalnikom za fotografije.

Foto IDEAL Celje

0001 za predavanje X 05 Foto IDEAL Celje X +

Ta računalnik > Seagate Basic (E:) > 2022-08-01 ves arhiv > RAZGLEDNICE splosno > 05 Foto IDEAL Celje

Preišči 05 Foto IDEAL Celje

Razvrsti Pokaži Podrobnosti

Razglednice „Delfter-Manier“

Domovina (03.02.1899, letnik 9, številka 5)

1899!

Najnovejše v razglednicah!

Razglednice v krasni takozvani „Delfter-Manier“, lepše kakor vsak drugi svitlotisek, po vsakršnih fotografijah (na željo fotografuje tudi sam), izdeluje po izredno **nizkih cenah**, naglo in v najfinejši izvršitvi

Srečko Magolič

umetniški zavod „Apolon“
v Celji (Štajarsko).

VK = Vekoslav Kramarič

0001 za predavanje

08 Foto Vekoslav Kramaric

dodji zlato moje

SAVINJA in ribolov

00 vse

Ta računalnik > Seagate Basic (E:) > 2022-08-01 ves arhiv > RAZGLEDNICE splosno > 08 Foto Vekoslav Kramaric

Preišči 08 Foto Vekoslav Kramaric

Razvrsti

Pokaži

Nastavi za ozadje

Zasuk v levo

Zasuk v desno

Podrobnosti

1902 Vekoslav Kramaric se je rodil a

1902 Vekoslav Kramaric se je rodil

Fotograf Vekoslav Kramaric

Vekoslav Kramaric - Prekmurski motiv številka

vekoslav_kramaric trgovina kje

vekoslav_kramaric trgovina Resljeva cesta18 LJ

VK - Ljubno okoli leta 1937

VK = VEKOSLAV KRAMARIČ
Družinski prenosnik + Zbiranje

VK Vekoslav Kramaric fotograf razglednic 1

VK = VEKOSLAV KRAMARIČ
Družinski prenosnik + Zbiranje

VK Vekoslav Kramaric fotograf razglednic

VK = VEKOSLAV KRAMARIČ

VK Vekoslav Kramaric fotograf razglednic - logo1

1949 VK 2223 1a

1941-08-01 - 1a

1938 Zalec s severa Foto Vekoslav Kramaric a in ambulanci zig

1940 Sachsenfeld razglednica 1941 a VK

1941-05-20 VK - 1

1941-05-22 d nemi zig Zalca morda - 00

002 Savinja 5 - foto VK

splet - Savinja 1 VK

Ja, Schwidernoch! Ampak kateri?

A. Schwidernoch, Deutsch-Wagram (Austria).

A. Schwidernoch, Deutsch-Wagram (Austria) Europa.

A. Schwidernoch, Deutsch-Wagram (Austria).

August J. Schwidernoch, Vienne-Süssenbrunn (Austria)

Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien-Leopoldstadt.

Karl Schwidernoch, Wien II.

Kunstanstalt Karl Schwidernoch Wien II Pillersdorfsg. 4.

Umělecký závod Karel Schwidernoch, Vídeň 2.

KARL SCHWIDERNICH, WIEN-PILLERSDORF

Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien-Leopoldstadt

Ime založnika **Schwidernoch** je na razglednicah navedeno na različne načine:

Na sprednji strani kartice Venezia: **LESK E SCHWIDERNOCH, VIENNA**.

Na sprednji strani kartice: **LESK U. SCHWIDERNOCH, WIEN** (1893).

Na sprednji strani: **Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien-Leopoldstadt** (1897).

Na strani s sliko: **Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien II Pillersdorfg. 4.** (1899).

Na strani s sliko: **Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien-Leopoldstadt** (1901).

Na strani s sliko: **Karl Schwidernoch, Wien-Floridsdorf** (1896).

Na strani s sliko: **August Schwidernoch, Wien-Floridsdorf** (brez datuma).

Na strani z naslovom vijolični žig: **August J. Schwidernoch Vienne-Süssenbrunn** (Avstrija).

Na strani s sliko: **August J. Schwidernoch, Vienne-Süssenbrunn** (Avstrija) (1901).

Na strani s sliko: **A. Schwidernoch Deutsch-Wagram** (Avstrija) Evropa (brez datuma).

Na strani z naslovom rdeč žig: 100 kart FR 3,50 assortirt; vijoličen žig: **August J. Schwidernoch D. Wagram-Süssenbrunn**.

Na naslovni strani rdeč žig: 100 cartes L. 4.00 assortirt; vijoličen žig: **August J. Schwidernoch D. Wagram-Süssenbrunn** (AUSTRIA).

Na sliki: **T. Schwidernoch, Wien-Hacking** (Avstrija), (1906).

Na naslovni strani rdeč žig: No. 14 / 100 Cartes á 2 Kreuzer in črn žig: **Th. Schwidernoch / Deutsch-Wagram** (AUSTRIA). (1901)

Zelo verjetno je, da je **August Schwidernoch** ista oseba kot **A. Schwidernoch**. Iz imen na razglednicah je razvidno, da je **Kart Schwidernoch** povezan z Dunajem, **August** in **Th. Schwidernoch** pa tako z Dunajem kot z Deutsch-Wagramom.

Imena **Karl**, **August**¹ in **Th. Schwidernoch** so povezana z Dunajem, **A. Schwidernoch** pa samo z Deutsch Wagramom, mestom v Spodnji Avstriji severno od Dunaja.

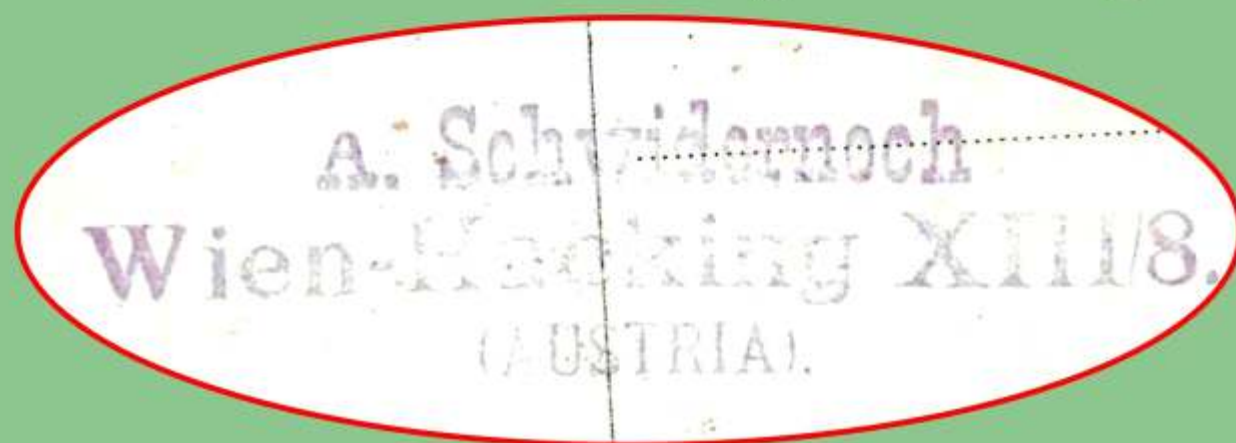
¹Znane so tudi razglednice z napisom »**August J. Schwidernoch D. Wagram-Süssenbrunn**« (vir: cartophilie.be).

Deutsch Wagram, Floridsdorf, Süssenbrunn in Leopoldstadt ležijo nedaleč drug od drugega severno od Dunaja.

Podjetje je znano tudi pod imenom **Illustr. Postkartenindustrie, Deutsch-Wagram** (Avstrija). To je navedeno na slikovni strani razglednice z žigom: „100 Cartes FR 3.50 assortirt“.

[Ni pa v tem popisu tele:](#)

A. Schwidernoch,
Wien-Hacking XIII/8.

J. Unger, St. Georgen i. W.B.

Gesetzlich geschützt N. 4402.

GRUSS aus ST. GEORGEN · W.B.

Westseite

Kunstanstalt Karl Schwidernoch Wien II Pillersdorfsg. 4.

Kunstanstalt Karl Schwidernoch Wien II Pillersdorfsgasse 4

Autochromo

1er Nouveauté!

Autochromo

1er Nouveauté!

Postkarte

An Monsieur!

La première nouveauté en cartes postales avec vues de
toutes les curiosités de votre ville, je suis en train de

les bien effectuer I. en autochromo, II. en couleur (chromo),
II. en clair de lune, et IV. en héliographie.

Monsieur, veuillez avoir l'obligeance de m'envoyer très
promptement des photographies nécessaires ou des images,
lesquelles sans être endommagées je vous retournerais au plus
tôt. Agréez ma plus grande considération

Autochromo

1er Nouveauté!

August J. Schwidernoch
Vienne—Süssenbrunn
(AUTRICHE.)

A(ugust) Schwidernoch

100 feinst sortirt
a 3 Heller

grob
fein

Sofort bitte bestellen.

A. Schwidernoch
Wien-Hacking XIII/8.
(AUSTRIA).

V. K., VIENNE

52-7 5360

Wien-Hacking XIII/8.
(Austria).

Etablissement d'impression et d'empreinte artistiques

T. Schwidernoch

Industrie de Cartes postales illustrées (en propre maison).

Spécialité: Cartes postales et billets congratulatoires surfin en soie aux plus bas prix,
et cartes postales automatiques brevetées avec figures mobiles.

Deutsch-Wagram (Autriche).

Fabrication

au meilleur marché
de

toutes les exécutions de
Cartes postales illustrées.

Nouveauté!

Cartes avec vues votre ville

a) en bromure très fin
100 pièces à 10 cent.

b) héliographie coloriées:
en peinture à la main.
1000 pièces à 5 cent.

Pour nouvelle fabrication
de cartes avec vues
on est prié d'envoyer des
photographies, images etc

Demandez
prix, et échantillons gratuits
pour nouvelle fabrication.

Signor

Ernst Wermuth, Zentralfab.

Holger

PR. *Perugia*

ITALIA

Oh, ta Schwidernoch!

0001 za predavanje x Schwidernoch x RAZGLEDNICE splosno x 03 Mt Saint Michel x 01 skeniranje po proizvajalcih x +

Ta računalnik > Seagate Basic (E:) > 2022-08-01 ves arhiv > RAZGLEDNICE splosno > Schwidernoch

Preišči Schwidernoch

Razvrsti - Pokaži - Nastavi za ozadje Zasuk v levo Zasuk v desno ... Podrobnosti

SCHWIDERNOCH 01

Schwidernoch 1

Schwidernoch 1

SCHWIDERNOCH 2

Schwidernoch August J - D.
Wagram-Süssenbrunn Austria 1

Schwidernoch August J - D.
Wagram-Süssenbrunn Austria 2

Schwidernoch iz Kikerki-Anzeiger 15 -
19-02-1899 izrez 1

Schwidernoch iz Kikerki-Anzeiger 15 -
19-02-1899

Kunstler Karl Schwidernoch Wien II Pillersdorfasse 4

Schwidernoch Karl - proizvajalec razglednic - glej
ta naslov

T. Schwidernoch
Kunstler in Anzeiger-Verleger
Wien II Pillersdorfasse 4

Schwidernoch T - proizvajalec razglednic 1 in
cenik

Schwidernoch T - proizvajalec razglednic 2

T. Schwidernoch
Kunstler in Anzeiger-Verleger
Wien II Pillersdorfasse 4

Schwidernoch T - proizvajalec razglednic 3

SCHWIDERNOCH tudi znamke 1

Schwidernoch - ponudba za trgovce

Kunstler Karl Schwidernoch Wien II Pillersdorfasse 4

Schwidernoch Karl - Wien II Pillersdorfasse 4 a

Schwidernoch Karl - Wien II Pillersdorfasse 4

Zuzemberk 1

Smartno pri Litiji

C. L. I.

C.O.H.M. N° 1116 .dep.

Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien-Leopoldstadt
Kunstanstalt Karl Schwidernoch, Wien-Leopoldstadt.
Umetniška tvrdka Karol Schwidernoch, Dunaj 2.

Th. Schwidernoch
Deutsch-Wagram
(AUSTRIA).

Etablissement d'impression et d'empreinte artistiques

T. Schwidernoch

Industrie de Cartes postales illustrées (en propre maison).

Spécialité: Cartes postales et billets congratatoires surfinis en soie aux plus bas prix,
et cartes postales automatiques brevetées avec figures mobiles.

Deutsch-Wagram (Autriche).

Ottmar Zieher, München

proizvajalec razglednic

O.Z.M. = Ottmar Zieher, München

O.Z.M. =
Ottmar Zieher, München,
proizvajalec razglednic

Franz Knollmüller, Gradec (Graz)

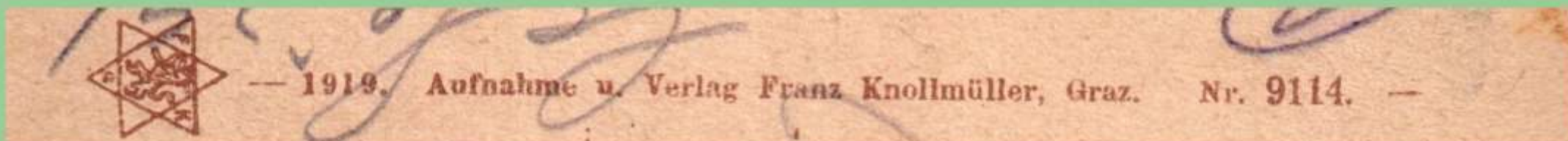

Marburger Zeitung

Nr. 171 Marburg, Dienstag den 5. August 1919 59. Jahrg.

Tüchtigen Provisionsvertreter
für Jugoslawien sucht per sofort
Franz Knollmüller, Postkarten-Verlag
Graz, Wielandgasse 28. 13947

Vir: *Marburger Zeitung*, 5. 8. 1919, št. 171

Karl Glantschnigg, Graz

ŽALEC

K.G.G.

K. G. G. Št.380 1925

Platinotipija - Rudolf Mosinger

Varaždinski
fotograf
**Benedikt Rudolf
MOSINGER**, ki je
imel ateljeje
tudi v Varaždinu,
Rogaški Slatini in
Zagrebu, se je s
to tehniko pričel
ukvarjati že leta
1892.

Tarjeta Postal
UNION POSTAL UNIVERSAL
Perú

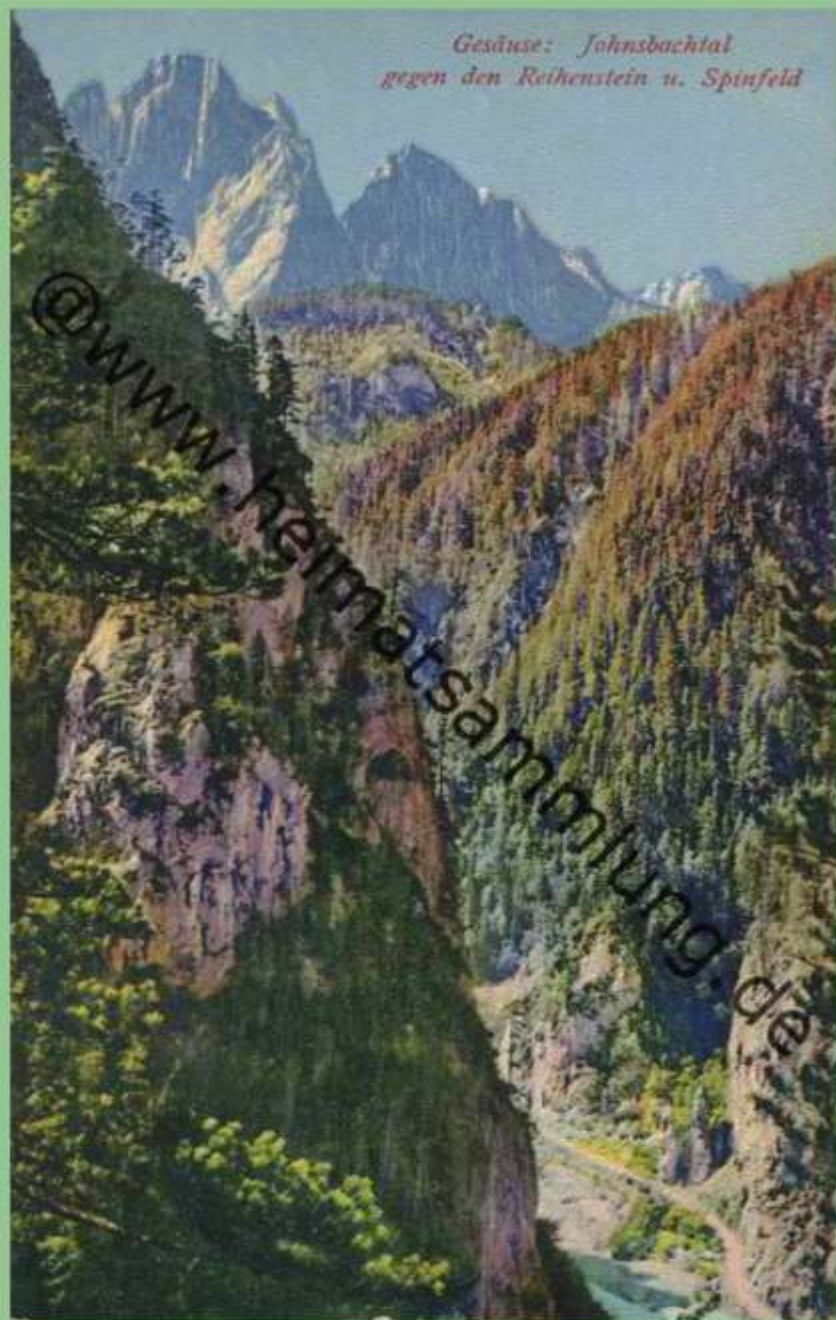

Puente Balta LIMA (Perú)

5576

BIRIMISA MELIAN & CIA. LIMA

GGJ

Gesellschaft für Graphische Industrie Wien

Photochromit
Carl Lampe
Innsbruck

C. L. I. 498

Photochrom Carl Lampe, Innsbruck

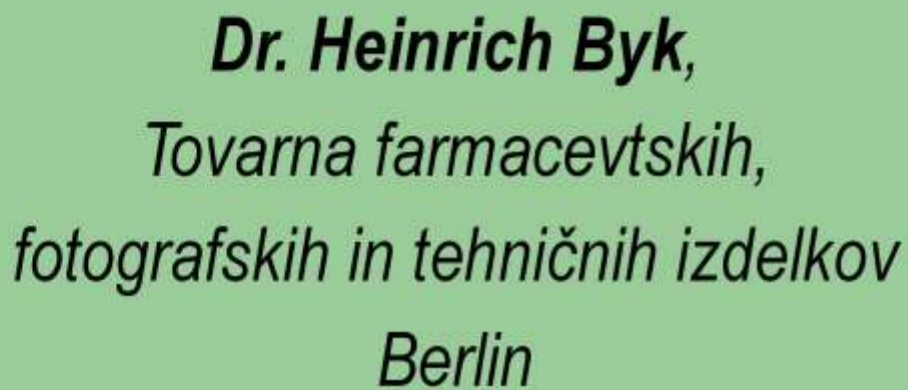

Proizvajalec razglednic za Nemčijo, Avstrijo... Tudi Celje.

Fotokromija

fotolitografski postopek, kjer se risba na litografskem kamnu prevleče z lakom, občutljivim na svetlobo, ki po osvetljevanju in razvijanju omogoča reprodukcijo poltonov brez rastra

Moritz Schulz

Photochrom Prague

Photochrom
PRAGUE

Postkarte.

Schriftliche Mitteilungen.

Verlag Fritz Rasch, Cilli.

Dein Mutter You
 se mit der
 Kranken finge
 zum Doktor
 gehen Da werden
 viel besser kann
 sein. Davon
 mich best
 255. Photochrom PRAGUE

Hohebornen
 Josef Köhler

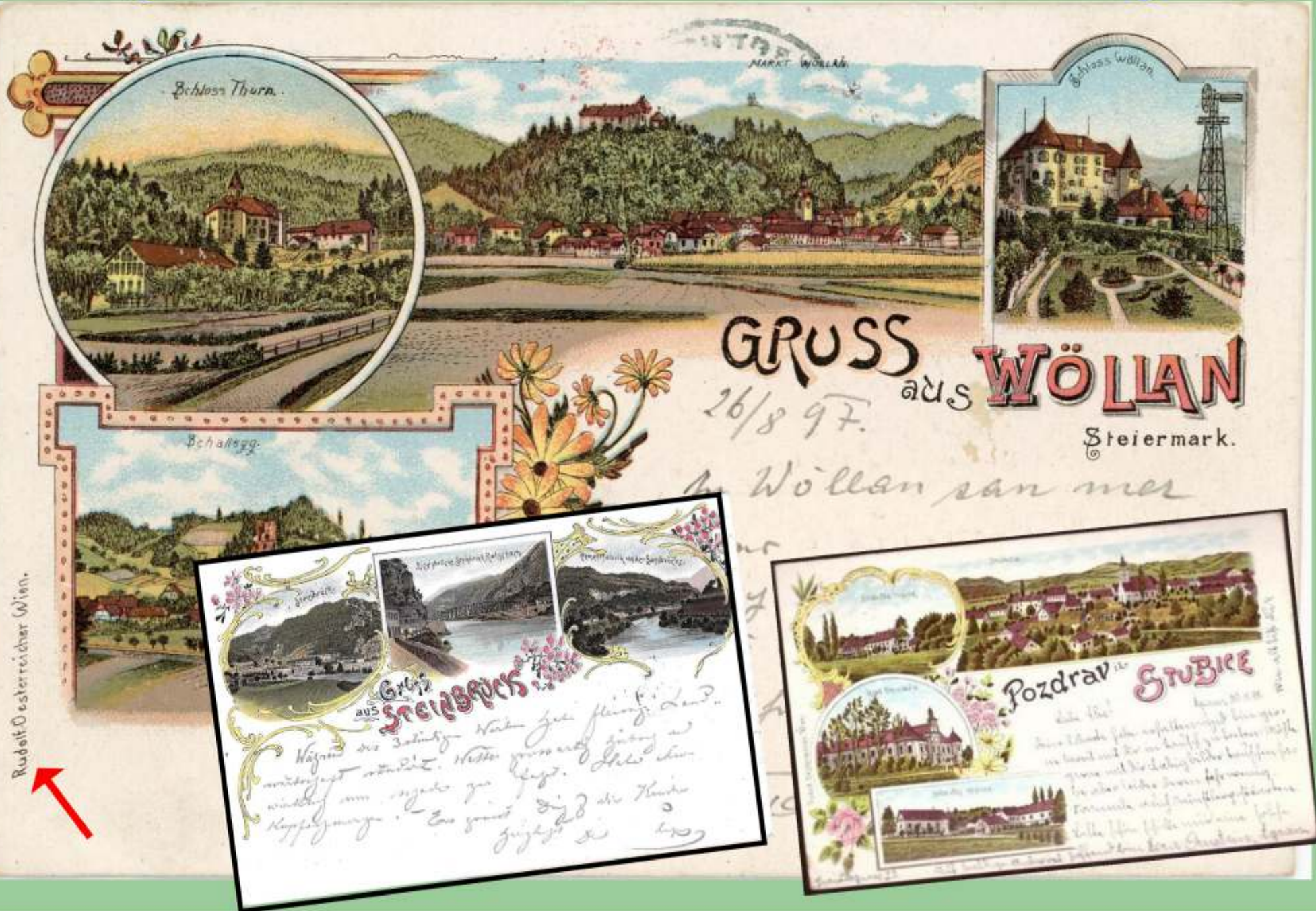
VIII/2 Landungaffe 57

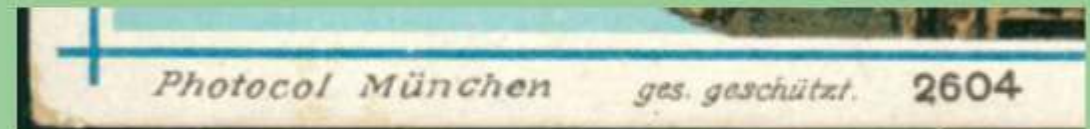
Rudolf Oesterreicher, Dunaj ??

Rudolf Oesterreicher Wien.

Rudolf Oesterreicher Wien.

PhM Photocol München

Verlag: Photocol - München

Nemški proizvajalci razglednic

Pred letom 1900

<http://www.tpa-project.info/post-1900-german-postcard-printers/index.html>

Legenda:
Črna - neraziskani
Rdeča - raziskani

EARLY GERMAN POSTCARD PRINTERS

Alphons Adolph, Passau *

AG für Kunstdruck, Dresden-Niedersedlitz *

Georg Alpers jun., Hannover

F. Baerwolff, Greifswald

Selmar Bayer, Berlin *

Berliner Kunstdruck- u. Verlagsanstalt vorm. A. u. C.

Kaufmann, Berlin *

Berliner Phototyp. Institut (Rob. Prager), Berlin *

J.C. Berke & Co., Frankfurt a.M. *

Gerh. Bluemlein & Co., Frankfurt *

Bruckmann'sche Buch- u. Kunstdruckerei, Munich

Heinr. & Aug. Bruening, Hanau a.M.

Bruno Buerger & Ottilie, Leipzig

Ed. Buettner & Co., Berlin *

Dietz'sche Hofbuchdruckerei, Coburg *

B. Dondorf, Frankfurt *

C. Aug. Drosse, Berlin

Erste Oberlausitzer Lichtdruck- u. Photograph.

Kunstanstalt (Johannes Beyer), Zittau/Grottau *

Erste Schlesische Lichtdruck- u. Graph. Kunstanstalt, A.

Fabian & Co., Breslau *

Aug. Finkenrath Soehne, Barmen *

(Paul) Finkenrath & Grasnick, Berlin (PFB) *

Frankfurter Lichtdruckanstalt Kumpf & Wiesbaden,

Frankfurt *

August Frey, Frankfurt *

Ph. Frey & Co., Frankfurt *

Carl Garte, Leipzig *

Louis Glaser, Leipzig *

Graphische Gesellschaft, Berlin *

Greiner & Pfeifer, Stuttgart

Wilhelm Greve, Berlin *

W. Hagelberg, Berlin

Carl Otto Hayd, Munich *

Heymann & Schmidt, Berlin

Wilh. Hoffmann, Dresden *

Franz Humar, Munich

Illert & Ewald, Gr.-Steinheim *

Rob. Kathmann & Co., Leipzig *

Kornsand & Co., Frankfurt/M.

Knackstedt & Naether, Hamburg *

Louis Koch, Halberstadt *

Koch & Palm, Elberfeld *

Kretschmar & Schatz, Meissen *

Kunstanstalt (vorm. G.W. Seitz) AG, Wandsbek *

Kunstanstalt u. Druckereien AG, Kaufbeuren and Munich

Lautz & Isenbeck, Darmstadt *

Carl Leykum, Munich

Lith.-artist. Anstalt München (vorm. Gebr. Obpacher),

Muenchen *

Littauer & Boysen, Berlin *

Mehner & Maas, Leipzig *

Meissner & Buch, Leipzig *

Neue Photographische Gesellschaft, Steglitz-Berlin *

J.C. Metz, Frankfurt a.M. *

H. Meyer, Halberstadt *

J. Miesler, Berlin *

E. Nister, Nürnberg

Richard Oschatz, Chemnitz

Emil Pinkau & Co., Leipzig *

Paul Pittius, Berlin *

Regel & Krug, Leipzig *

Roemmler & Jonas, Dresden *

Adolf A. Rosenblatt, Frankfurt *

O. Schaefer & Scheibe Nachf., Berlin

Edgar Schmidt, Dresden *

Wilhelm Schütz, Eisenach

E.A. Schwerdtfeger & Co., Berlin *

Stengel & Co. / Stengel & Markert, Dresden *

Paul Süß AG ("Erika"), Dresden *

Karl O. Thomas, Berlin *

H. Volk, Heilbronn

Th. Wendisch, Berlin

Weylandt & Bauchwitz, Berlin

Wezel & Naumann, Leipzig *

Wolfrum & Hauptmann, Nuernberg

Max Victor, Cologne *

Zedler & Vogel, Darmstadt

Moritz Zobel, Dresden

Zoeke & Mittmeyer, Berlin

Nemški proizvajalci razglednic

Po letu 1900

<http://www.tpa-project.info/post-1900-german-postcard-printers/index.html>

Legenda:

Črna - neraziskani

Rdeča - raziskani

MAJOR GERMAN POSTCARD PRINTERS OF POST-1900 YEARS

Albrecht & Meister, Berlin *

Aristophot AG, Taucha *

Beger & Roeckel, Munich *

E. Baensch jun., Magdeburg *

Boch & Kirsch, Frankfurt *

Max Breslauer, Leipzig *

Robert Claus, Dresden *

Wilh. Danneberg, Dresden *

Deubner & Scholze, Bautzen *

Gebr. Deyhle & Wagner, Berlin *

Wilfried Deyhle, Berlin *

Theodor Eismann, Leipzig *

Fabian & Co. GmbH, Breslau *

Paul Fink, Berlin *

Förster & Borries, Zwickau

Adolf Forker, Leipzig *

Glass & Tuscher, Leipzig *

M. Glueckstadt & Muenden, Hamburg *

Graphia GmbH, Munich *

Graphische Werke, Dresden *

Hermann Hadorff & Co., Berlin *

Heiss & Co., Cologne *

Gebr. Isenbeck, Wiesbaden

Junghanss & Koritzer, Meiningen *

Knackstedt & Co., Hamburg *

Krille & Martin, Dresden

Kunstanstalt Voremburg, Berlin *

Kunst- und Lichtdruckwerk Paul Richter, Magdeburg

Leipziger Ansichtskartenfabrik Paul Trabert, Leipzig *

Bernhard Lengner, Leipzig *

Loeffler & Co., Greiz

Hermann Ludewig, Leipzig *

Peter Luhn, Barmen *

Markert & Sohn, Dresden *

Meisenbach, Riffarth & Co., Berlin-Schoeneberg

Nenke & Ostermaier, Dresden *

Nordische Kunstanstalt Ernst Schmidt, Luebeck *

Albert Oesterreicher, Leipzig *

Osnabruecker Papierwarenfabrik, Berlin (OPF) *

J.C.F. Pickenhahn & Sohn, Chemnitz

Reinicke & Rubin, Magdeburg/H. Rubin & Co., Dresden *

Heinrich Ross, Berlin *

Rotophot AG, Berlin

C.G. Roeder, Leipzig *

Ernst Roepke, Wiesbaden

A. Saia, Berlin *

Schaar & Dathe, Trier *

Rudolph Schade, Bonn

Martin Schlesinger, Berlin *

Schlesische Lichtdruck- u. Graph. Kunstanstalt Fabian &

Co. GmbH *

Otto Schloss, Berlin *

Bruno Scholz, Strassburg

H.A.J. Schultz & Co., Hamburg *

Sinsel & Co., Leipzig *

Stange & Wagner, Berlin *

Stern & Schiele, Berlin *

Thueringer Kunstanstalt AG, Coburg *

Trau & Schwab, Dresden *

Dr. Trenkler & Co., Leipzig *

Vereinigte Kunstanstalten AG, Kaufbeuren

Vereinigte Kunstdruckereien (Lautz-Isenbeck),

Darmstadt

Hermann Wolff, Berlin *

Literatura

<http://www.tpa-project.info/tpa-magazine/index.html>

The Postcard Album

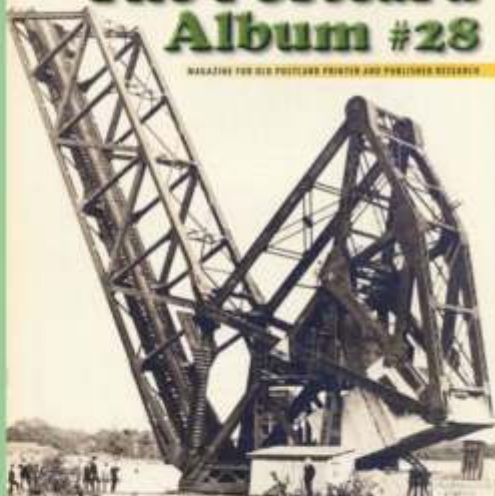
Rein Schiff, M.B. Danks, Ziegen

Research on old Postcard Printers and Publishers,
Picture Postcard Trivia and Oddities

34

The Postcard Album #28

MAGAZINE FOR OLD POSTCARD PRINTERS AND PUBLISHERS RECORDS

The Rotograph Co., New York - Knoke & Mather, Hamburg - NPG, Berlin - Helgoland/Neigoland - Two, Russia - WWI postcards in „color after nature“ - A visit to former PFB factory, Berlin 2011 - Little-known Max Breslau, Leipzig - Gebr. Obbechen/John Winsch cards - Chromolithography ... and much more!

The Postcard Album

No. 35

Research on old Postcard Printers & Publishers,
Picture Postcard Trivia and Oddities

<https://rthcards.co.uk/pclogos/index2.html>

<https://rthcards.co.uk/pclogos/index2.html>

[Kleiner Verlag Arthur Schaeffer, Berlin](#)

[\(card\)](#)

[\(card\)](#)

[\(card\)](#)

[Axel Eliassons
Konstforlag, Stockholm](#)

[C Chierichetti, Milan](#)

[\(card\)](#)

[ΓΑΣΤΡΩΠΗ-ΚΕΡΚΥΡΑ](#)

[E Gainsborg, Paris](#)

[\(card\)](#)

[Artaud & Nozais,
Nantes](#)

[Alex Vincents
Kunstforlag,
Copenhagen](#)

[Aux Allies, Paris](#)

[August Stukenbrok,
Einbeck, Germany](#)

[\(card\)](#)

[A.M Weiss, Paris](#)

[G. Piprot, Paris](#)

[\(card\)](#)

<https://rthcards.co.uk/pclogos/newindex.html>

Publisher's logos on old postcards

Carl Andelfinger & Co.
München

Georg Stilke, Berlin?

Carl A.E. Schmidt,
Dresden

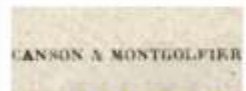
Josip Caklovic, Zagreb

Josip Caklovic, Zagreb

(card)

Caron & Montgolfier,
France

Augusto Cantarella,
Milano

Compagnie des Arts
Photomécaniques

(card)

Josef Wilhelm Heeg,
Bonn

(card)

JAUDEL

see le Petit Journal,
Paris

A. Traldi, Milano

succ. Berthaud Frères,
Paris

Cathelain and Bartrim,
Paris

G.F. di C.A., Milano

Raziskani avtorji francoskih razglednic (43)

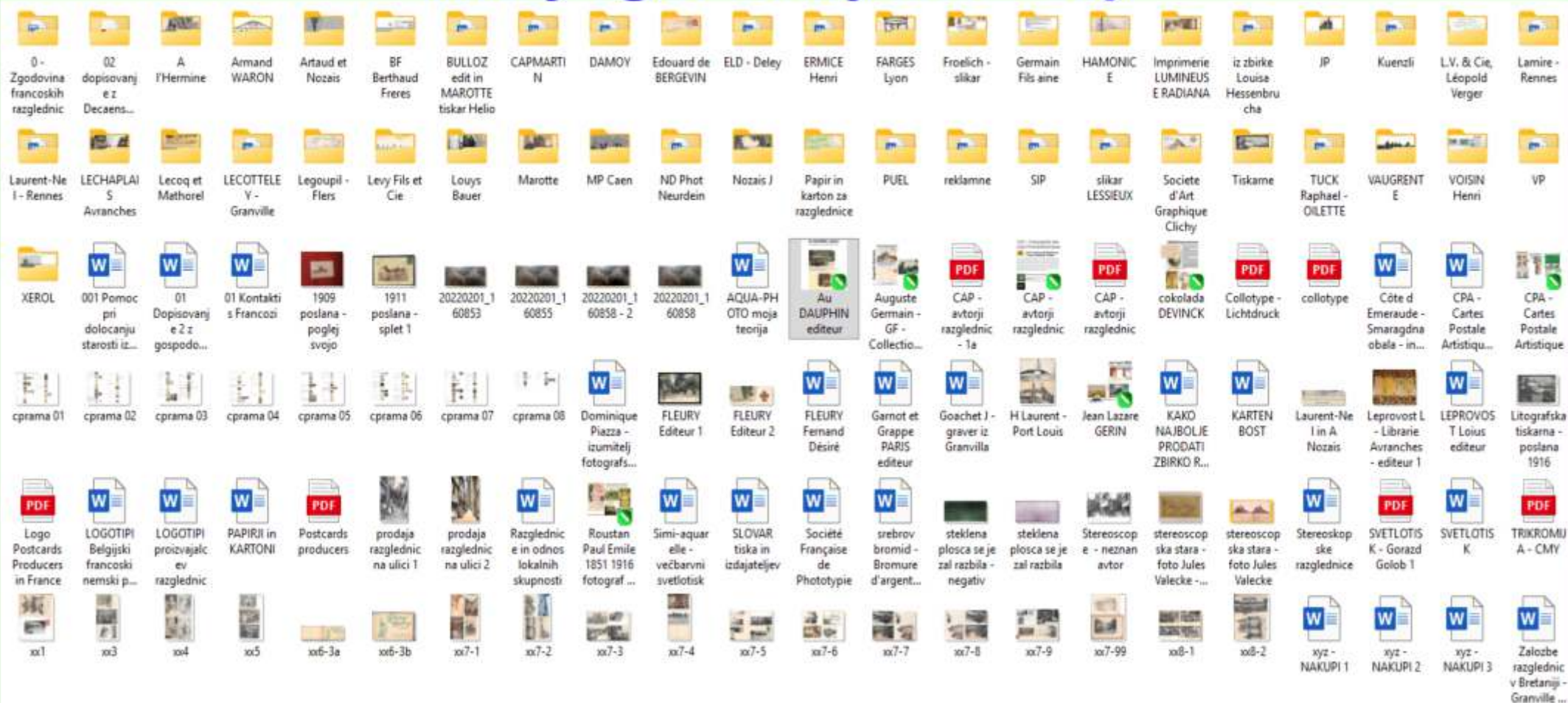
0001 za predavanje x 08 Foto Vekoslav Kramaric x dodaj zlato moje x raziskani avtorji razglednic x 00 vse x +

Seagate Basic (E) > 2022-08-01 ves arhiv > RAZGLEDNICE splosno > 03 Mt Saint Michel > raziskani avtorji razglednic > Preišči raziskani avtorji razglednic

Razvrsti Pokaži Podrobnosti

					
0 - Zgodovina francoskih razglednic	02 dopisovanje z Decaensom	A l'Hermine	Armand WARON	Artaud et Nozais	BF Bertheud Freres
					
BULLOZ edit in MAROTTE tiskar Helio	CAPMARTIN	DAMOY	Edouard de BERGEVIN	ELD - Deley	ERMICE Henri
					
FARGES Lyon	Froelich - slikar	Germain Fils aine	HAMONIC E	Imprimerie LUMINEUSE RADIANA	iz zbirke Louise Hessenbrucha

Raziskani avtorji francoskih razglednic (43 različnih avtorjev razglednic mojega eksponata)

03.

Za začetek so me navdušile risbe tamkajšnjih slikarjev ...

H. Voisin.

Henri Léon Voisin se je rodil 8. 8. 1861 v St.-Mandéju (vzhodnem predmestju Pariza) in se po študiju na pariški šoli lepih umetnosti posvetil gravuri in jedkanici. Graver, ilustrator, slikar in kipar je svoja dela razstavljal v približno petdesetih salonih v Franciji in tujini. Leta 1885 je obiskal Mont Saint-Michel in se vanj zaljubil.

H. Voisin.

Mont Saint-Michel,
le 1er 7ème 1899.

Chère Maman,
Nous faisons
notre voyage
on ne voit
rien, l'homme
se fait dans
le voyage
Nous sommes
si fatigués
J'espère au le

82 La Traversée des Grèves par les Voitures de Genest. *Je suis de une sorte infatigable.*
Nous allons continuer par Cherbourg.
Nous y embarquons tous trois très tendrement.
Nous sortons de St-Malo. Votre fille qui y aime, J. Voisin

Mont Saint-Michel – Prihod lahkkih kočij iz Genetsa (zadnja beseda natisnjena napačno - Genest!).

Avtor risbe: slikar Henri Léon Auguste Voisin. Založnik: ni naveden na nobeni od njegovih razglednic. Najbrž gre za samozaložbo.

Leto izdaje: potovala julija 1899. Tehnika tiska: enobarvni knjigotisk, raster 54 pik na cm².

Z risbami je opremljal tudi številne knjige, kot npr. *Heraldični slovar Bretanje* (1895). Zato ni naključje, da je ob sprehodh po obali našel tudi Mont Saint Michel, ki nikogar ne pusti ravnodušnega, ter narisal veliko risb, povezanih s tem krajem. Marsikatera je ob prelomu stoletja našla svoje mesto tudi na takrat zelo popularnih razglednicah.

Mont Saint-Michel – pogled z jugozahoda.

Avtor risbe: slikar Edouard De Bergevin. Založnik: Muzej Mont Saint-Michel.

Leto izdaje: pred letom 1904 (zadnja stran še ni deljena na polovico).

Tehnika tiska: enobarvni kamnotisk. V knjigotisku je spodaj dotiskano besedilo ter zadnja stran.

04.

... potem pa sem opazil še določene vrste reklamiranja.

Vidimo lahko, da so reklame že nekoč posegale v vsakodnevna dogajanja. Tudi proizvodnja in prodaja razglednic se temu ni mogla izogniti. Vzrokov je bilo več. Nekateri posamezniki, kot tale primer mesarja, so si naredili „lastne“ promocijske razglednice, ki so jih delili morebitnim strankam po turističnih krajih in si tako širili krog odjemalcev.

Mont Saint-Michel – Pogled na mesto z južne strani.

Založnik: Laurent-Nel, Rennes – za Mesnico Le Royer, Avranches. Leto izdaje: 1917.

Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk; reklamni del v knjigotisku. Izdal: Laurent-Nel, Rennes.

Hiša parfumov „XEROL“ iz Lyona je svoje podjetje reklamirala na seriji razglednic, izdanih na začetku 20. stoletja. Celotno serijo razglednic je natisnil tiskar Paul-Emile Roustan, sicer fotograf, ki se je iz Kambodže po amnestiji vrnil in v Roanne 1885 ustanovil tiskarno.

La Rochelle – Pogled na pristanišče.

Založnik: Parfumerija „XEROL“, Lyon.

Leto izdaje: 1902. Tehnika tiska: dvobarvni knjigotisk, raster 54 pik na cm². Tiskarna: Paul-Emile Roustan, Roanne.

05.

Morda so za vse skupaj krivi fotografi, ...

Émile Eugène Louis Hamonic (1861-1943) je eden najpomembnejših založnikov razglednic v začetku 20. stoletja. Njegov opus razglednic obsega več kot 10.000 primerkov. Vajeništvo je opravil v Dinardu, kjer je bil njegov učitelj znani fotograf Emil Ordinaire (1844-1892), potem pa se je preselil v Saint Brieuc. Tu je odprl fotografski atelje. Največ dela so imeli fotografi v poletni sezoni, ko so fotografirali bogate turiste na počitnicah, poleg tega pa so jim prodajali fotografije pokrajine kot spomin na prijetno dopustovanje. S pojavom razglednic pa so veliko prispevali ravno lokalni fotografi, ki so čez noč postali tudi založniki in trgovci.

Mont Saint-Michel – Kapela svetega Auberta.

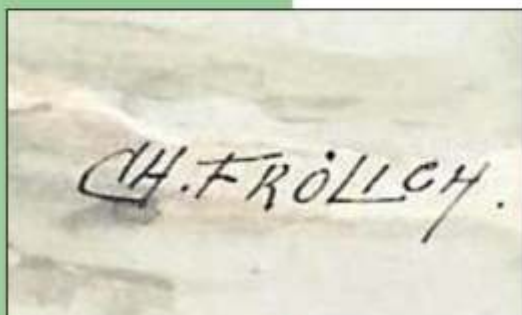
Založnik: Émile Hamonic, St. Brieuc v Bretanji. Leto izdaje: potovala 1901. Tehnika tiska: svetlotisk.
Besedilo dotiskano v knjigotisku, prav tako druga stran razglednice. Razglednica iz serije „BRETAGNE“ s stihi pesnika Botrela.
Na drugi strani razglednice je besedilo v bretonskem jeziku – KARTEN BOST (namesto fr. Carte Postale).

05. a

Charles Frölich, fotograf iz Antwerpna

Charles Frölich je bil fotograf iz flamskega belgijskega mesta Antwerpen (franc. Anvers), kjer je imel atelje na naslovu 20, Rue de la Commune. Znan je bil po fotografijah, zmontiranih v zanimiva ozadja, kar je takrat zahtevalo od fotografa in retušerja nemalo spretnosti in iznajdljivosti.

Založnik: fotograf Charles Frölich, Antwerpen. Leto izdaje: okoli 1900. Naslovnikova stran: samo za naslov, nedeljena.
Vrsta izdelave: fotografija, dodatno ročno barvana.

05. b

Jean Puel, fotograf in založnik

J. Puel, phot.

Jean Puel se je rodil 10. 10. 1862 v Granvillu (Manche). Leta 1882 ga je pot vodila, kot številne druge, v Pariz, kjer je postal trgovski uslužbenec, nato pa blagajnik. Leta 1887 se je poročil z Jeanne Novince iz Avranches. Bil je član *Izletniškega društva fotografov* in je leta 1897 na fotografski razstavi predstavil fotografije otočja Chausey. Je avtor mnogih razglednic večine krajev ob Kanalu, kar dokazuje številna zbirka teh razglednic.

J Puel, phot.

Mont Saint-Michel – Prihod obiskovalcev s kočijo.

Založnik: Jean Puel, Granville. Leto izdaje: potovala avgusta 1915.

Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk. Rdeče besedilo in druga stran razglednice je natisnjeno v knjigotisku.

06.

... ki so fotografije prenesli na fotografski papir.

Collection H. Laurent, Port-Louis

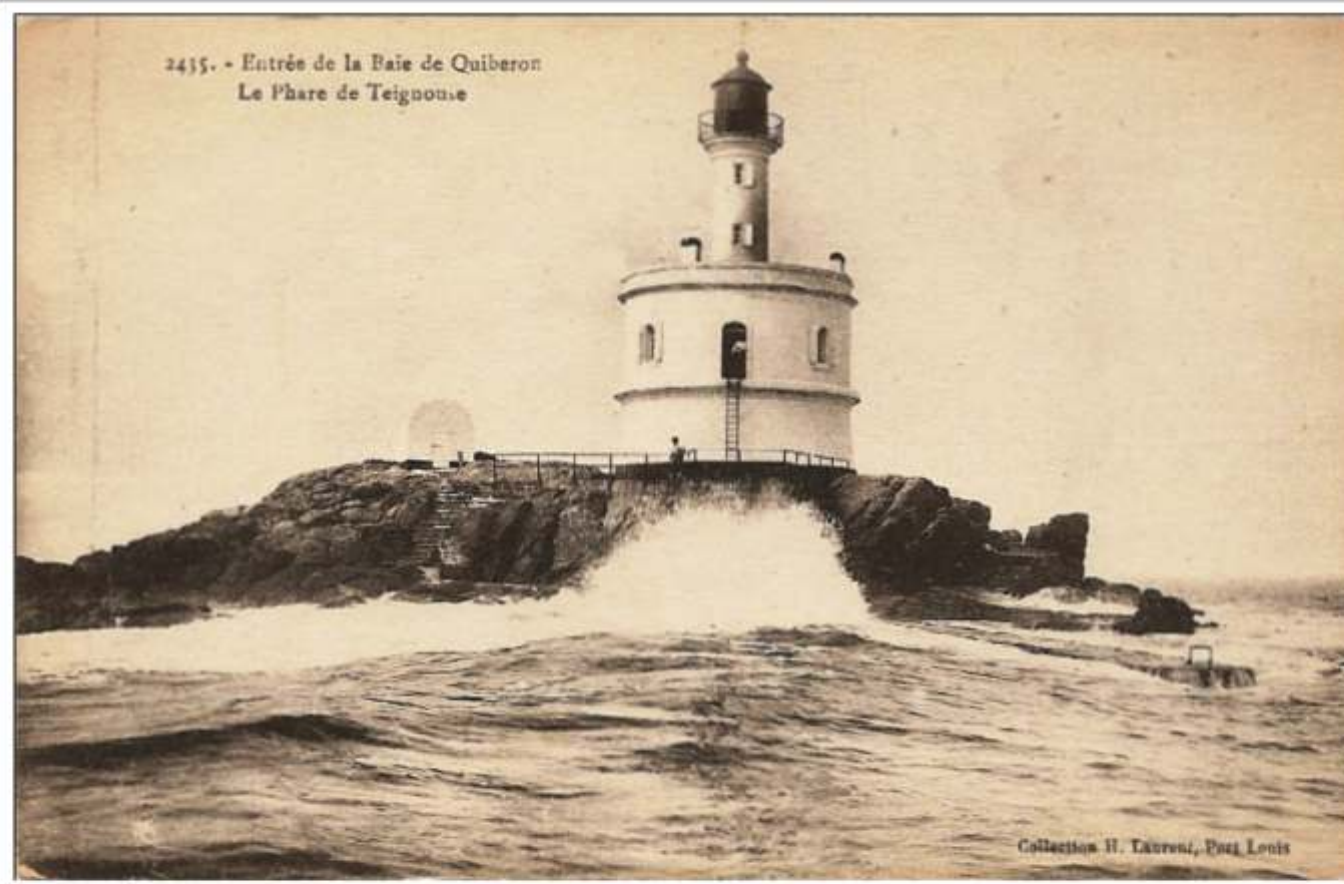
Laurent-Nel, Rennes

Henry Laurent se je rodil 6. aprila 1880 v Port-Louisu pri Lorientu (*departmaju Morbihan v Bretanji*).

Študiral je pravo, nato pa se je začel zanimati za fotografijo. Leta 1905 je postal fotograf in objavljaj svoje prve razglednice. Najprej se je naselil v Port Louisu, nato pa se je v iskanju boljših možnosti preselil v bližnji Lorient.

Collection H. Laurent, Port-Louis

Laurent-Nel, Rennes

Vhod v zaliv Quilberon – Svetilnik Teignonse.

Založnik: „Collection Laurent-Nel, Rennes“. Leto izdaje: med leti 1905 in 1908. Vrsta tiska: enobarvni svetlotisk. Najverjetneje je bila izdelana v tiskarni „Imprimeries Réunies de Nancy“, kjer je večinoma tiskal svoje zgodnejše razglednice.

Prelom stoletja je ponudil veliko novega. Ljudje so pričeli bolj potovati, s tem pa se je začel razvijati turizem. Ta je prinesel nove navade, kot je pošiljanje razglednic in nakup podobnih fotografskih spominkov. Tudi fotoaparati so postajali manjši in tudi cenovno dostopnejši, s tem pa je naraščala potreba po repromaterialih, kot je bil fotografski papir.

Reklamna razglednica vodilnega francoskega proizvajalca fotopapirja.
 Založnik: Société Industrielle de Photographie Rueil, Pariz. Ilustrator: E. Michay.
 Leto izdaje: 1905. Tehnika izdelave: želatinsko-srebrobromidna fotografija.

06. a

SIP – proizvajalec fotografskega papirja in založništvo

Francosko industrijsko fotografsko podjetje (SIP - *Société Industrielle de Photographie, Rueil*) je eno najpomembnejših na področju izdelave papirja za fotografske razglednice. V Rueilu, predmestju Pariza, so leta 1899 vzpostavili proizvodnjo fotografskega papirja. Sodoben, 45 metrov dolg stroj na električni pogon, je mehansko izdeloval fotografski papir v roli (na metre). Šlo je za prvo tovrstno tovarno v Franciji.

PHOTOGRAPHIE ROTATIVE
AU BROMURE D'ARGENT
pour
ARTS · INDUSTRIES

TABLEAUX RÉCLAMES
AFFICHES, CARTES
ÉDITIONS DE CARTES POSTALES, MUSÉES, etc.

PAPIER AU GÉLATINO BROMURE D'ARGENT
pour épreuves par contact et agrandissements
Marque S.I.P. Brillant, Mat & Mat Email

PAPIER PLATINO-BROMID
Cartes postales sensibles au Gélantino Bromure d'Argent

EXP.^{ON} UN.^{LE} PARIS 1900
MÉDAILLE D'ARGENT
EXP.^{ON} LOUVAIN 1900
2 GRANDS PRIX

SOCIÉTÉ
INDUSTRIELLE DE PHOTOGRAPHIE
SOCIÉTÉ AU CAPITAL DE 750.000 FRANCS
Siège social & Usine à Rueil (S&O)

TÉLÉPHONE

RUEIL, le 30 Sep^{bre} 1901 191

Monsieur Haubty fils & Co. Doi.^{ts}
16 rue des Pyramides Lille

6	Pochette C.P. à 0.70	11 20
	30%	1 25

ile

Société Industrielle de Photographie Rueil, Pariz – Originalni račun za razglednice in fotografski papir.

Račun je bil izstavljen 30. septembra 1901 za stranko iz Lilla.

Predvsem so zanimivi podatki o predstavitvi firme (proizvodi, vrste papirja ter dosežena priznanja na razstavah).

Papir za fotografije

Münch & Trapp Satrap Italy

„EKA“

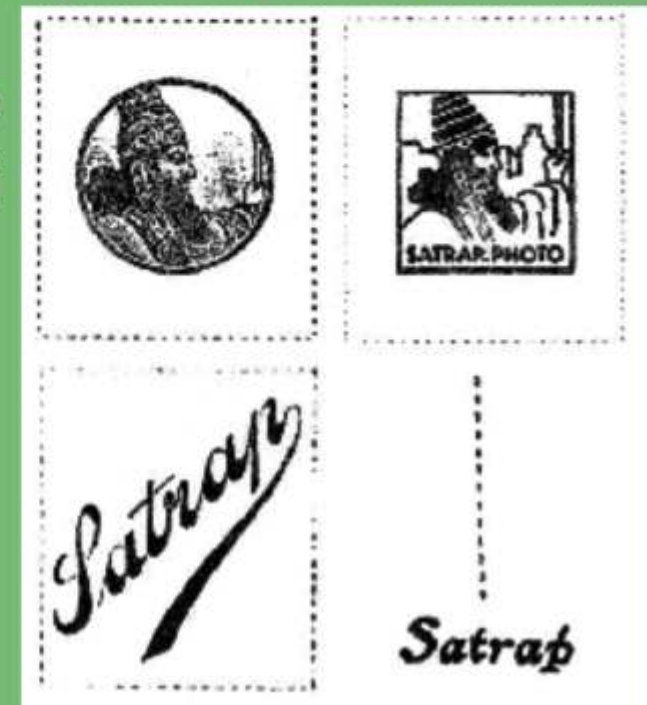
SATRAP – papir za fotografije

Blagovna znamka **Satrap** je bila registrirana za Schering AG, Berlin. Ime okoli leta 1901, logotip glave Satrapa pa nekaj let kasneje. Začetki kemičnega podjetja Schering segajo v leto 1851, delniška družba pa je bila ustanovljena oktobra 1871. Precej veliko podjetje, ki je leta 1898 prevzelo tovarno foto papirja Herzheim, Düren, partner proizvajalca suhih fotografskih plošč Richarda Jahra, Dresden. Logotip Satrapa se pogosto pojavlja na razglednicah. Logotip je običajno v položaju okvirčka za znamko.

SATRAP
logotipi

Razglednica
Plevne pri
Žalcu,
poslana leta
1929

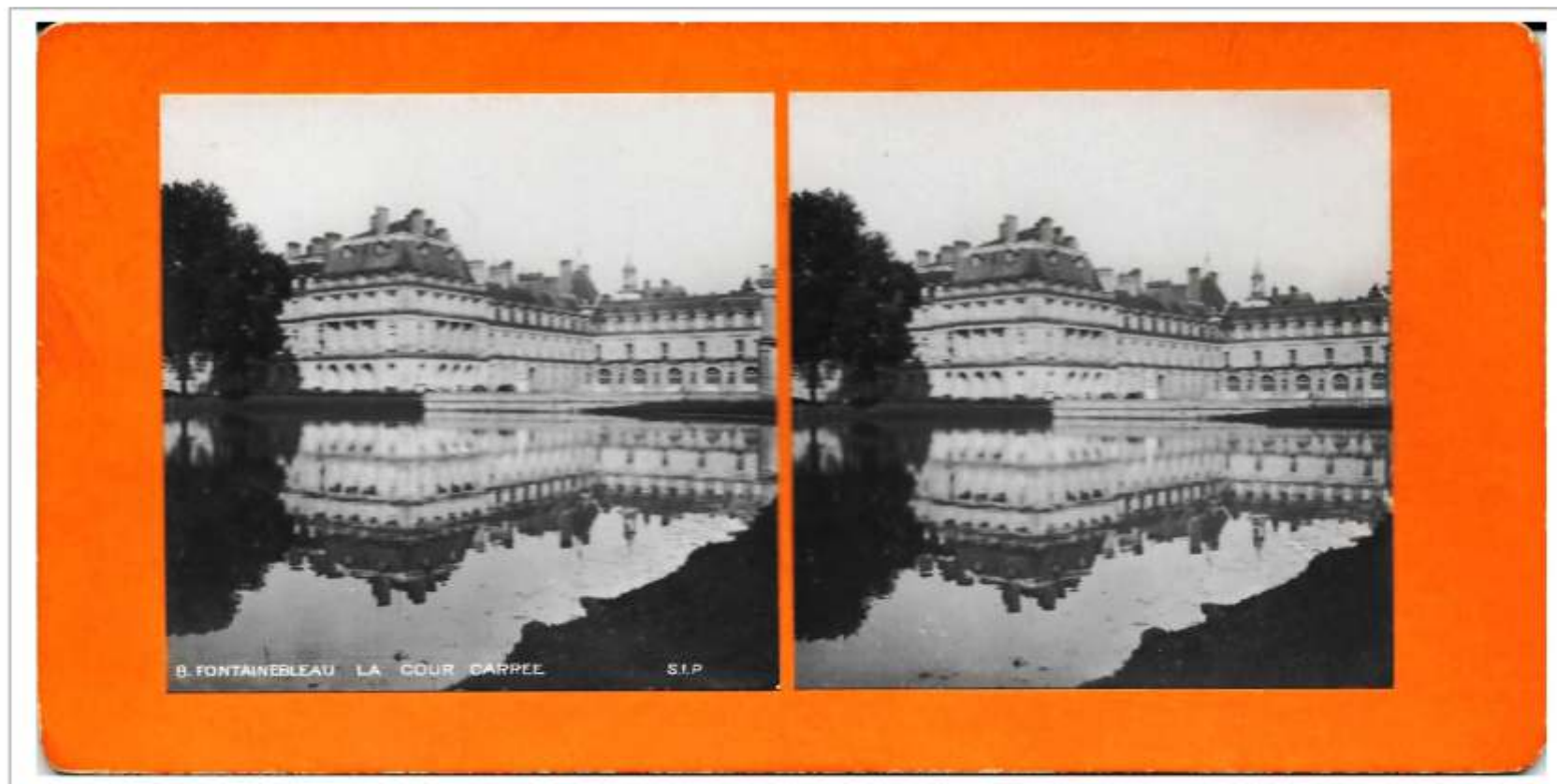

SATROX – papir za fotografije

Leta 1871 Schering AG, pozneje tudi SATRAP, potem pa kup prevzemov firm (, ...) in nastal je SATROX.

Še pred pojavom razglednic so ljudi po svetu zabavale stereoskopske fotografije. Šlo je za fotografije, sestavljene iz dveh zelo podobnih kvadratnih fotografij, ki so svoj namen pokazale gledalcu šele takrat, ko jih je vstavil v poseben aparat, podoben daljnogledu, ki je omogočal ogledovanje takšnih stereoskopskih fotografij. Tudi SIP je zaslutil priložnost za dober zaslužek in glede na njihovo fotografsko dejavnost je bila to logična izbira. Poleg številnih takšnih fotografij so prodajali tudi aparate za ogledovanje takšnih fotografij.

Fontainebleau - La Cour Carree. Klasična stereoskopska fotografija za gledanje v aparatu.

Založnik: Société Industrielle de Photographie Rueil, Pariz.

Leto izdaje: med 1900-1905. Tehnika izdelave: fotografija, nalepljena na debelejši karton (lepenko).

Prvotna tehnika izdelovanja streoskopskih fotografij je bila takšna, da so isti objekt fotografirali dvakrat. Drugič so objektiv malce premaknili v levo ali desno. Zatem so se na trgu pojavili tudi fotoaparati z dvojno lečo, ki so naenkrat posneli obe polovici slike. Tako izdelane kartice so takrat lahko ogledovali v posebnih aparatih.

Med najbolj poznanimi takratnimi stereoskopskimi aparati je bil »*Le Merveilleux*« (čudež, čudežnen), narejen za Ernesta Le Deleya, tudi izdelovalca takih razglednic. So pa bili takšni in podobni aparati naprodaj v večini trgovin, ki so prodajale fotografsko opremo, zato so jih prodajali v Parizu tudi v SIP-ovih trgovinah (na rue des Pyramides, pa na 37, rue des Mathurins. Tam so prodajali vse, kar je opisanega na računu s prejšnje strani. In tega je bilo veliko.

*Mont Saint-Michel – Turisti ob železniškem tiru.
Originalni negativ za stereoskopsko fotografijo na stekleni plošči.
Leto nastanka: okoli 1920.*

07.

Nato so prišli zraven še tiskarji z različnimi tehnikami, ...

Razvoj turizma in razvoj razglednic sta zelo povezana. Razvijajoči turizem je povzročil pošiljanje razglednic in pri prejemnikih spodbudil željo po potovanjih. *"Izum razglednice je za turizem naredil več kot izum železnice."* (Georges Duhamel).

Pa si pogledjmo nekaj zanimivih podatkov. V začetku 20. stol. je bila razglednica tako uspešna, da je obstajalo **več deset tisoč založnikov razglednic**. Junija 1898 je podjetje *Bergeret* v Nancyju ustanovilo svojo prvo delavnico za izdelavo fototipijskih razglednic. Leta 1900 je 65 delavcev delalo v 17 tiskarnah, ki so proizvedle 25 milijonov razglednic, leta 1901 pa že 30 milijonov. Leta 1905 se je *Bergeret* združil s *Humblotom* in *Helmingerm* v podjetje ***Imprimeries Réunies***, ki je letno proizvedlo 90 milijonov razglednic, leta 1909 pa 100 milijonov, tj. skoraj četrtno nacionalne proizvodnje. Podjetje je dnevno natisnilo skoraj 500.000 razglednic!

Mont Saint-Michel – Prodaja razglednic na glavni ulici.

Založnik: Lévy Fils et Cie, Pariz.

Leto izdaje: po letu 1904.

Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk.

Razglednica iz zvežčiča več razglednic (glej zg. rob).

132. LE MONT SAINT-MICHEL. — La Rue. — LL.

Emile Hamonic et fils v Saint-Brieucu je bil leta 1904 naveden kot **eden od šestih največjih francoskih založnikov**, samo njegova svetovna proizvodnja pa je bila ocenjena **med 50 in 100 milijoni** razglednic!

Seveda je bilo potem treba vse te številne razglednice prodati. Za prodajo so si izmislili številne novosti, ko so jih spridoma uporabljali vse do današnjih dni. Ali opazite na obeh razglednicah, kako so kupcem ponujene vse te množice razglednic? Ali opazite vrtljiva stojala z razglednicami? Temu se je bilo težko upreti. To vam lahko zagotovim iz prve roke. Ko sem prvič obiskal Francijo (1977), sem si z zanimanjem ogledoval razglednice, ki so jih ponujali na vsakem koraku, saj sem prihajal iz tiskarne, ki je bila takrat vodilni proizvajalec razglednic pri nas.

Pariz – Trgovina z razglednicami na Rue de Rivoli 186.

Založnik: Henri Breuillard, Pariz.

Leto izdaje: okoli leta 1905.

Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk.

V knjigotisku je dotiskano besedilo spodaj ter celotna druga stran razglednice.

Papir: trislojni karton, zadaj zelenkaste barve.

07. a

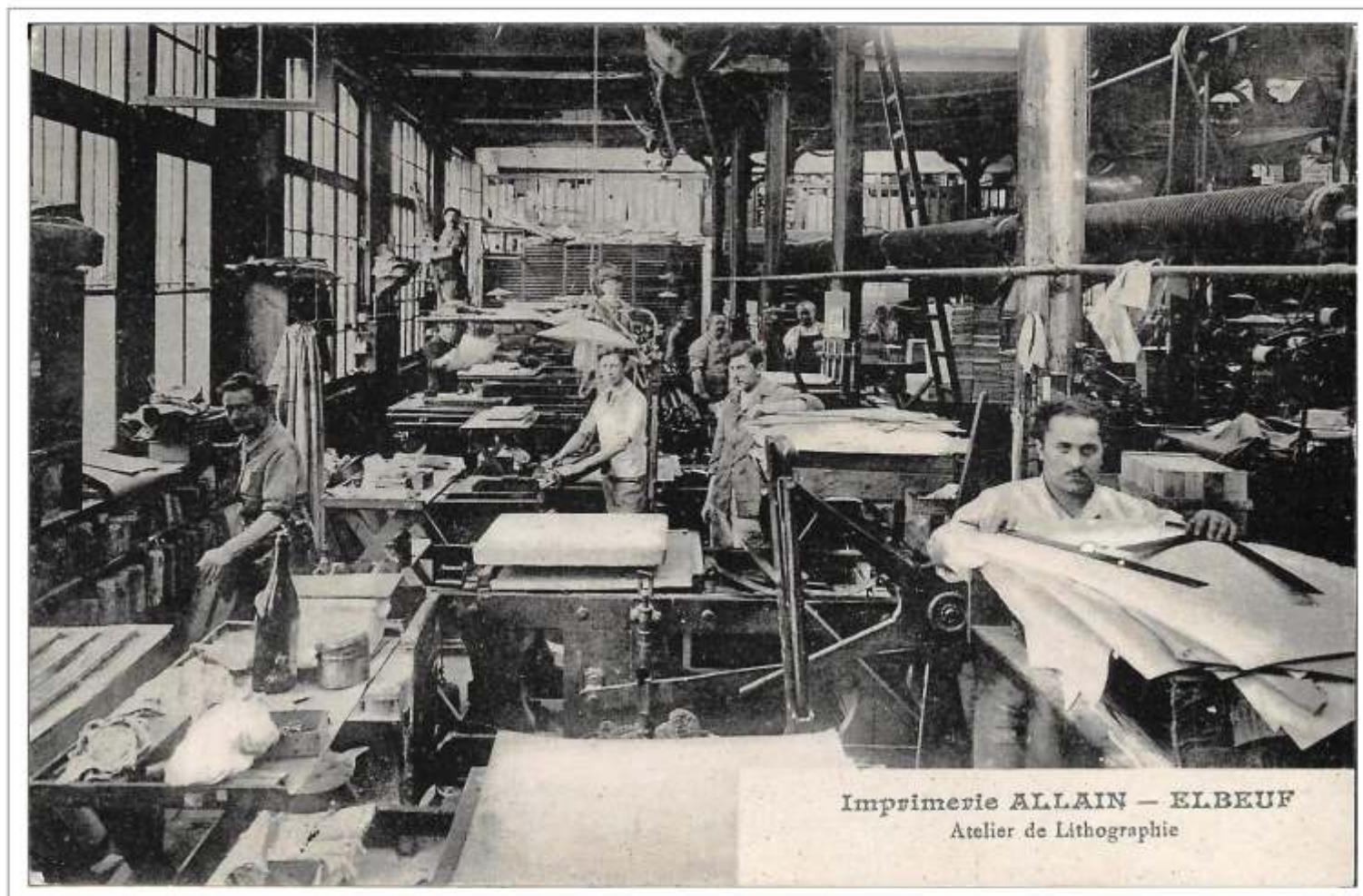
Litografija ali kamnotisk

Prve razglednice so bile bolj kot ne delo fotografov in so nastajale kot fotografije. V povezavi s tiskarji so uspeli natisniti še drugo stran, namenjeno za naslov. Litografija (kamnotisk) je bila primerna oblika tiska za zgodnejše razglednice. Sprva enobarvne, nato pa v več barvah, so osvojile tržišče z novim proizvodom – razglednicami.

*Litografski tiskarski stroj velikega formata v tiskarni A. Poméon & njegovi sinovi v St-Chamond (departma Loire).
Založnik in tiskar: Litografija in tiskarna Antoine Poméon, St-Chamond. Leto izdaje: 1901.
Vrsta tiska: enobarvni knjigotisk po obeh straneh razglednice. Za sliko (kliše) je bil uporabljen raster 60 linij/cm².*

Običajno so v kamnotisku velikega formata tiskali plakate (Pomeon npr. 116x82 cm), za tisk razglednic pa so uporabili manjše stroje ali pa so pripravili montažo večih razglednic na eni poli in s tem kar najboljše izkoristili tako stroj kot tudi papir in tiskanje samo. Je pa malo francoskih tiskarn tiskalo razglednice v tehniki kamnotiska.

Tiskarna Allain v Elbeufu – Oddelek kamnotiska oz. litografski oddelek.

Založnik: Tiskarna Allain, Elbeuf, ustanovljena 1881. Leto izdaje: potovala novembra 1925.

Vrsta tiska: enobarvni svetlotisk. Besedilo ter celotna druga stran pa sta natisnjeni v knjigotisku.

07. b

Prihaja svetlotisk ...

Francozi so razvili tehniko tiskanja, imenovano svetlotisk. Na začetku so v tej tehniki tiskali predvsem reprodukcije umetniških del, ker je ta tehnika tiska dopuščala poltonske prehode in s tem množico mehkih prehodov in je bila zelo podobna fotografskim izdelkom. Kmalu pa so to tehniko uporabili tudi za tiskanje razglednic.

Charles Collas je izdal serijo 10 razglednic s prikazom vseh faz za izdelavo razglednic. Tale je osma po vrsti.

Založnik: CCCC – Charles Collas et Cie, Cognac. Leto izdaje: poslana januarja 1903.

Vrsta tiska: enobarvni svetlotisk, besedilo in druga stran sta dotiskani v knjigotisku. Avtor tekstov je bil pesnik Pierre Ardouin.

07. c

Klišeeji in knjigotisk ...

Najprej so morali fotografi pripraviti dober posnetek. Iz negativa na stekleni plošči so izdelali fotografijo, potem pa so v tiskarni poskrbeli za nadaljni postopek. Preslikave, veliko ročnega retuširanja ter veliko spretnosti takratnih mojstrov v oddelku reprodukcije je poskrbelo za to, da so klišeeji bili izdelani in pripravljeni za tisk.

Takole je ob prelomu stoletja izgledal obrat, kjer so pripravljali klišeeje za tisk. Tako za svetlotisk kot za knjigotisk. Založnik: Francoska državna tiskarna. Leto izdaje: pred letom 1904 (naslovnikova stran je še nedeljena). Vrsta tiska: obe strani razglednice sta natisnjeni v knjigotisku.

Večina tiskarn, ki so tiskale v tehniki svetlotiska, so imele tudi oddelek s klasičnim tiskom, t.j. knjigotiskom. Ta je bil osnova v tiskarnah že pred izumom svetlotiska in se je z njim odlično dopolnjeval. Slikovni del so opravili v manjših nakladah (do 500) v svetlotisku, tekstovni del pa je bilo najenostavneje in najkvalitetneje natisniti v knjigotisku.

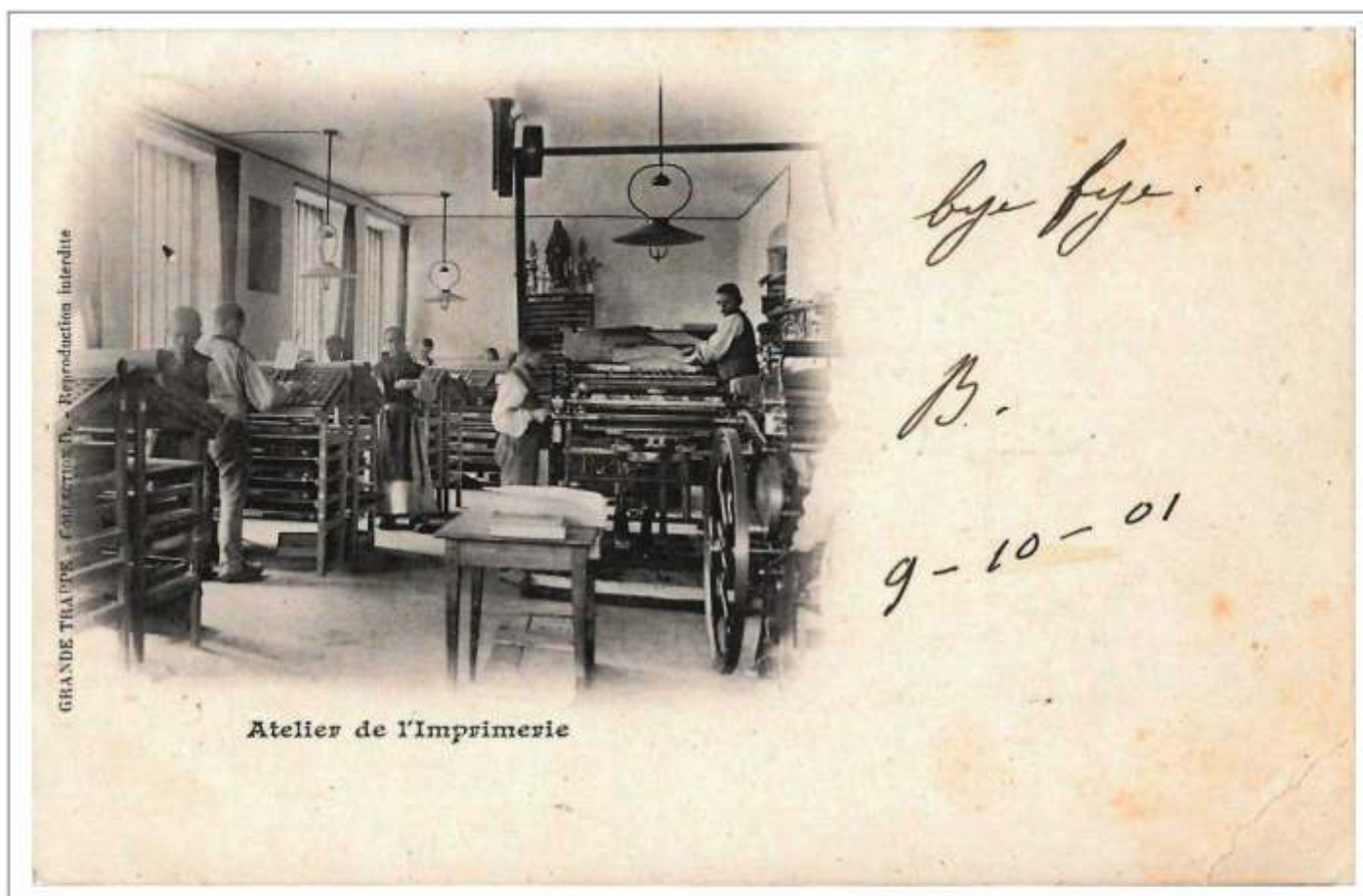

*Ecole Professionnelle d'Auteuil – Šola za tiskarske vajence.
Založnik: Les Imprimeries réunies de Nancy (okrogli logo levo na sliki). Leto izdaje: po letu 1904.
Vrsta tiska: enobarvni svetlotisk. Besedilo ter celotna druga stran pa sta natisnjeni v knjigotisku.*

07. d

Stavnica in knjigotisk ...

Nekoč smo se v tiskarni hvalili: „*Kar je v naravi slavec, to je v tiskarni stavec!*“. Črkostavci smo bili nekaj posebnega in smo se počutili pomembnejši od knjigotiskarjev. V bistvu pa smo bili odvisni drug od drugega, saj smo le skupaj lahko prišli do željenega cilja. Ta pa je bil v obliki najkvalitetnejšega in na pogled najlepšega odtisa slike ali teksta.

Zvaneč naslov: *Atelier de l'Imprimerie* ali po naše: *Tiskarna*.

Založnik: *Samostan Grande Trappe v mestu Soligny-la-Trappe*. Leto izdaje: *potovala oktobra 1901!*

Vrsta tiska: *svetlotisk*. Besedilo in druga stran sta natisnjeni v *knjigotisku*.

Črkostavci so z ročnimi črkami in ostalim polnilnim materialom, ki se na odtisu sicer ne vidi, poskrbeli za skladnost celotne tiskovine, še posebej to velja za razglednice. Iz preprostega materiala, ki so ga imeli na razpolago, so nekateri poskrbeli za lepo oblikovane celote, ob katerih se še danes čudimo, kako jim je to uspevalo. Vsaka čast!

Ecole Professionnelle d'Auteil – Šola za tiskarske vajence.
Založnik: Les Imprimeries réunies de Nancy (okrogli logo levo na sliki). Leto izdaje: po letu 1904.
Vrsta tiska: enobarvni svetlotisk. Besedilo ter celotna druga stran pa sta natisnjeni v knjigotisku.

Najprej so v knjigoveznici pole papirja narezali na formate tiskovne forme. Ko so tiskarji dokončali tiskanje razglednic v polah, so jih prestavili v knjigoveznico. Tam so tiskarske pole razrezali na manjše formate in na koncu še na končni format razglednice, ki je bil takrat predpisan (90 x 140 mm). Na prvi pogled to izgleda enostavno, v praksi pa ni bilo čisto tako. Veliko je bilo odvisno tudi od tega, kakšno strojno opremo so imeli. Če so imeli rezalne stroje nemškega proizvajalca KRAUSE, potem je bilo težav bistveno manj, saj je firma slovela po kvaliteti svojih strojev.

Spominska reklamna razglednica vodilnega nemškega proizvajalca strojev za knjigoveznico.

Založnik: Arthur Muller, Pariz, zastopnik za prodajo strojev Krause.

Leto izdaje: 1908-1909. Tehnika izdelave: želatinsko-srebrobromidna fotografija.

Od dobrega upravljavca rezalnega stroja je bila odvisna tudi kvaliteta porezave samih razglednic, skrbne roke delavk v knjigoveznici pa so poskrbele, da so bile razglednice lepo sortirane in v ličnih paketih pripravljene za stranke.

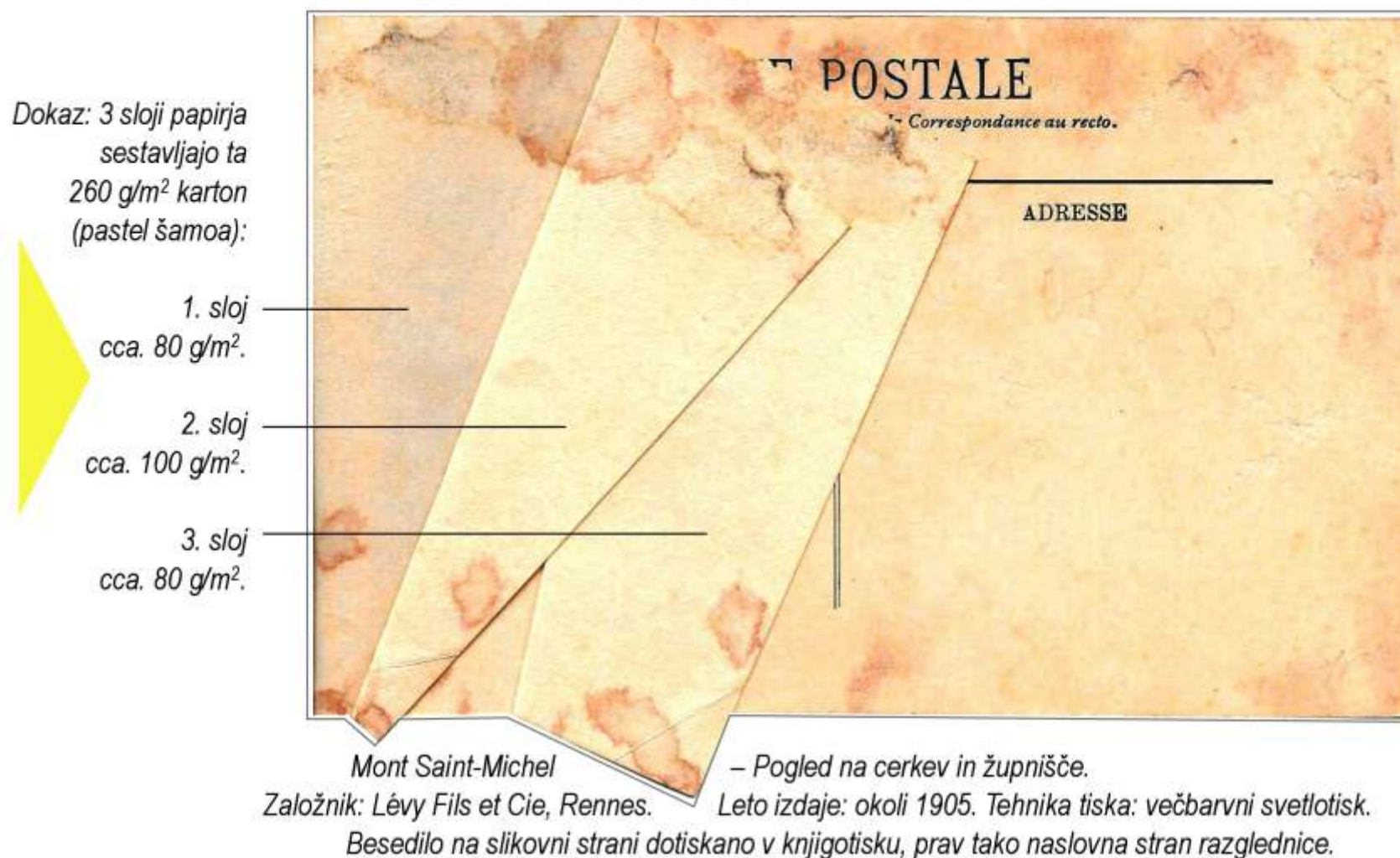
Chapelle Montligeon – Knjigoveznica v tamkajšnji tiskarni.

*Založnik: Grappe et Garnot, Pariz. Leto izdaje: pred letom 1904 (stran za naslov še ni deljena).
Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk. Besedilo dotiskano v knjigotisku, prav tako druga stran razglednice.*

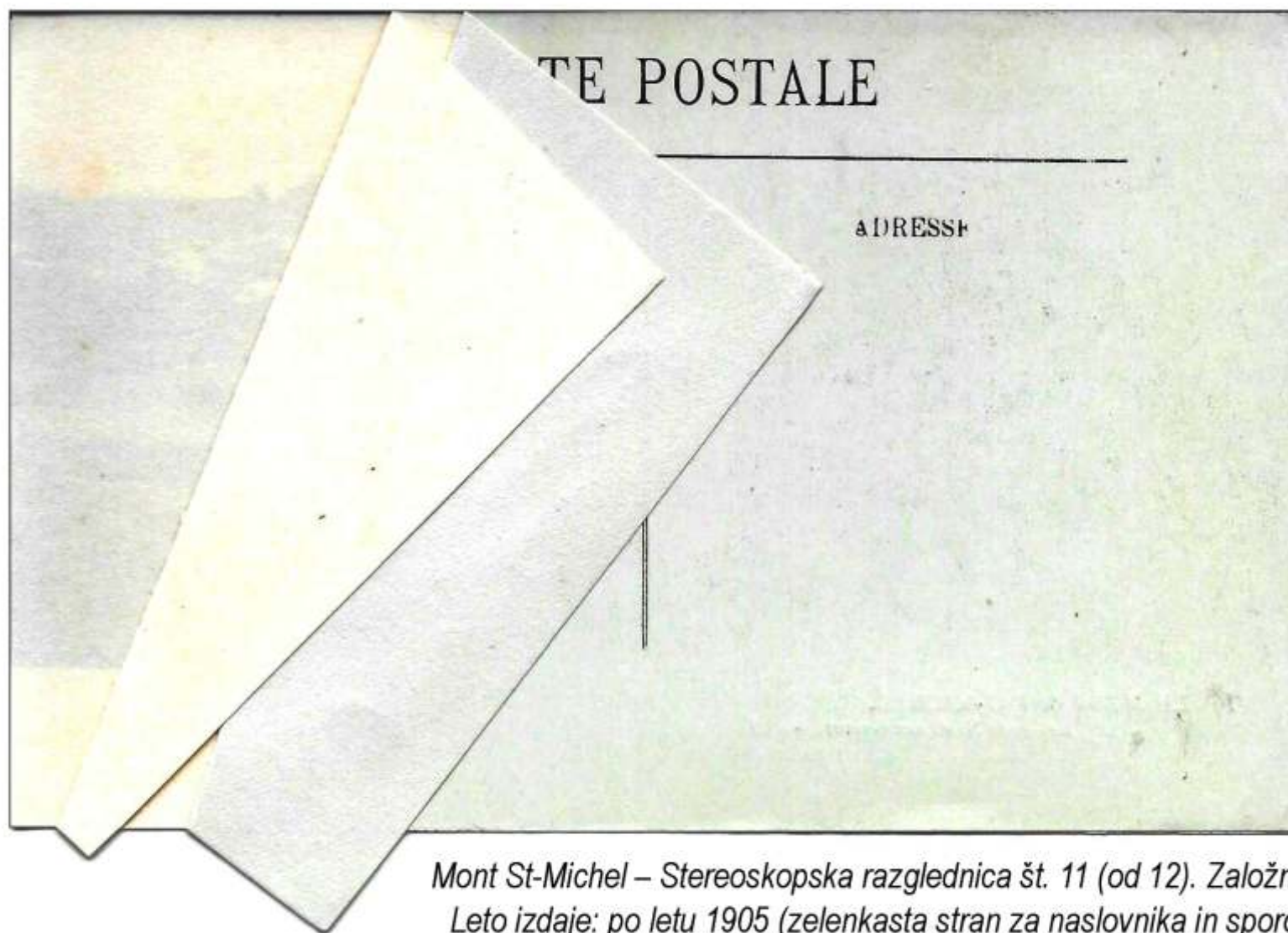
07. f

Trislojni karton za razglednice

Papirništvo v Franciji ima bogato tradicijo. O tem sem nekaj izvedel že pred dobrimi 50 leti, ko sem obiskoval Grafično šolo v Ljubljani. Oddelek papirničarjev je bil takrat zelo dobro zaseden. Takrat smo v šoli izvedeli nekaj več o izdelavi papirja, o vrstah in uporabnosti. Za razglednice so v tiskarnah uporabljali različne vrste kartonov. Papirji so nekje do 150 g/m^2 , sledijo kartoni (do 400 g/m^2 , nad 500 g/m^2 pa so lepenke. Za nas so zanimivi večslojni kartoni, sestavljeni iz več plasti papirjev, lahko enakih ali različnih barv ter gramature. Tle spodaj so trislojni.

Različni viri navajajo tudi zelenkast karton, ki da je v uporabi v Franciji nekje od leta 1905 dalje. V moji zbirki je kar nekaj takšnih od različnih francoskih založnikov. Nikjer pa še nisem zasledil podatka o tem, da je ta karton trislojni.

Da gre res za karton s tremi sloji papirja, nazorno dokazuje ta razglednica, kjer se dobro vidijo tudi 3 vrste papirja, ki se razlikujejo tako po barvi kot tudi po kvaliteti papirja. Zelenkast papir vrste „kuler“ je dobil takšno ime tudi pri nas.

Mont St-Michel – Stereoskopska razglednica št. 11 (od 12). Založnik: Lévy Fils et Cie, Pariz. Leto izdaje: po letu 1905 (zelenkasta stran za naslovnika in sporočilo). Gramatura kartona: 260 g/m². Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk. Besedilo dotiskano v knjigotisku, prav tako druga stran razglednice.

08. ... ki so poskrbeli, da so razglednice postale množičnejše.

08. a Societe D'Arts Graphiques, Clichy, tiskarna

Paul Dupont (1796-1879) je bil francoski tiskar. Rodil se je v tiskarski družini, se izučil pri znamenitem Firminu-Didotu, nato pa leta 1825 sam ustanovil precej veliko tiskarno s poslovalnico v Parizu, *rue du Bouloi* 4, in nato leta 1858 s podružnico v Clichyju, *rue du Bac-d'Asnières* 12.

Tiskarna je delovala tudi po njegovi smrti in dosegla vrhunec med obema vojnoma, ko je bilo v njej zaposlenih 1.200 delavcev. Po vojni se je marsikaj spremenilo, a so nadaljevali s tiskarsko dejavnostjo. Razpustili so jo leta 1985.

ARTS GRAPHIQUES, CLICHY

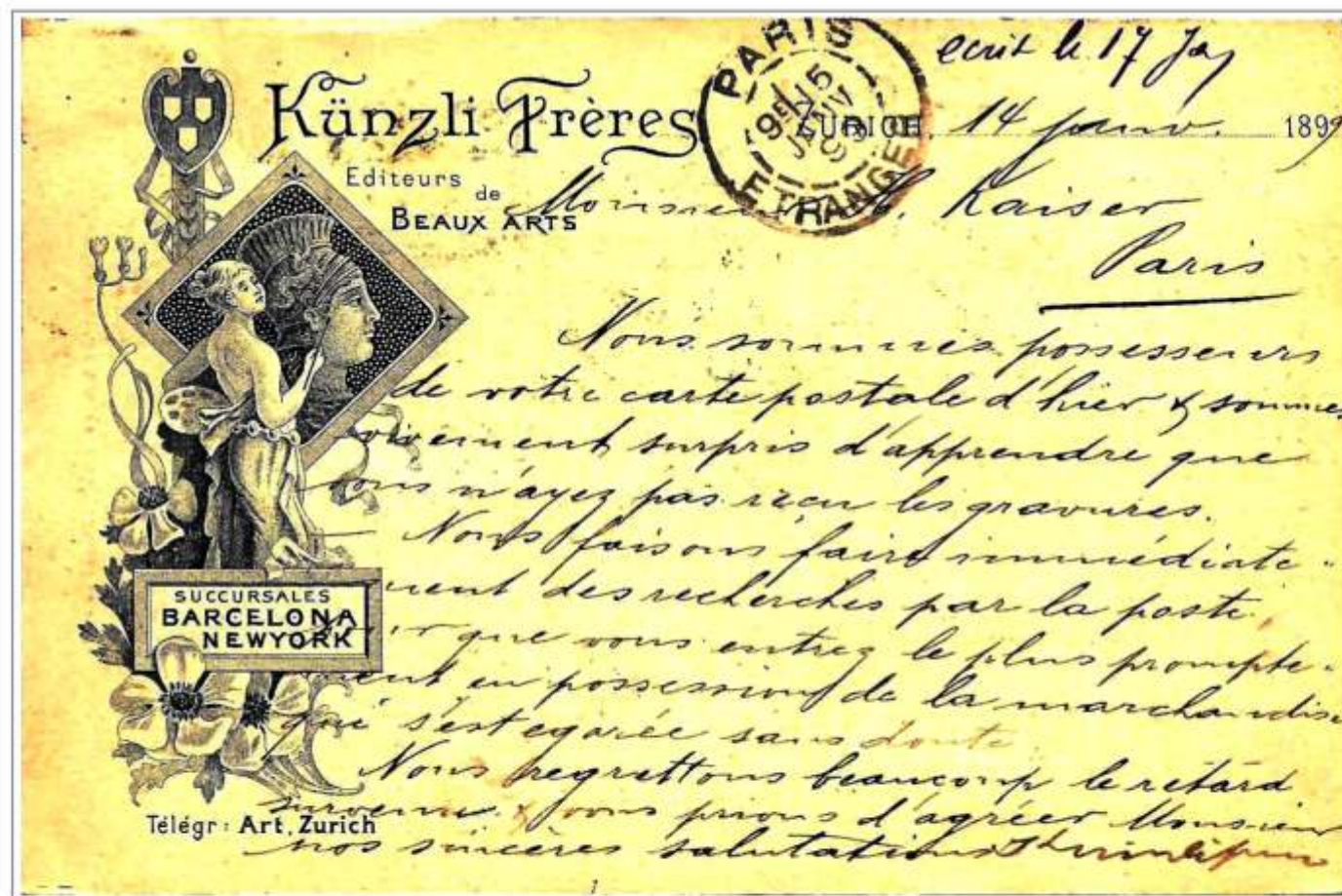
Založnik: Chocolat Devinck, Pariz. Leto izdaje: 1902. Tisk: Arts Graphiques, Clichy. Vrsta tiska: raster, a ni ofset.
Naslovnikova stran: nedeljena. Razglednica je del serije 6 razglednic francoskih turističnih krajev.

08. b

Carl Künzli & Freres, tiskarji in založniki razglednic

Leta 1889 je Carl Künzli (Zürich, 31. 12. 1862 – 8. 1. 1925), s finančno podporo stricev Antona (1847-1919) in Josefa Künzlija (1851-1929), v Zürichu ustanovil podjetje za veleprodajo in maloprodajo pisarniškega materiala. Leta 1895 in 1896 je dal tiskati razglednice uveljavljenemu litografu Emilu Pinkauu iz Liepziga, ki je že 1. oktobra 1873 ustanovil podjetje "Litografski umetniški inštitut Emil Pinkau".

Službena razglednica firme Bratje Künzli (Künzli Freres). Založnik: Künzli Freres, Zürich, Švica.
Leto izdaje: vsaj že 1898, potovala 14. 1. 1899. Tehnika tiska: enobarvni knjigotisk (tudi druga stran te razglednice).

In še zanimiv prevod z zgornje dopisnice, naslovljene na g. Kaiserja v Parizu: „Včeraj smo prejeli vašo razglednico in smo bili močno presenečeni, ko smo ugotovili, da niste prejeli naših gravur*. Nemudoma bomo začeli poizvedbo na pošti, da hitro najdemo blago, ki se je brez dvoma izgubilo. Močno obžalujemo zamudo in vam pošiljamo naše iskrene pozdrave. Podpis (Künzli).“ (*Gravure so morda mišljene kot risbe ali pa osnutki za razglednice).

Mont Saint-Michel – Podoba mesta pred letom 1897, ko so potem nadzidali (povišali) zvonik cerkve.
Založnik: Künzli Freres, Zürich, Švica. Leto izdaje: 1898, poslana 6. 9. 1900. Tehnika tiska: večbarvna litografija.

08. c

Louys Bauer, tiskar iz Dijona

Prav zanimivo, od kod vse izvirajo izdelovalci razglednic Mont Saint-Michela. Tale prihaja iz Dijona. Našel sem podatek o tiskarski družini Marchet (Dijon, 1850). Ob koncu 19. stoletja se jim je pridružil Louys Bauer in firma se je preimenovala v *Bauer, Marchet et Cie*. V tiskarni (1 & 3, boulevard Voltaire, Dijon) so imeli na razpolago dva, za tiste čase zelo moderna tiskarska stroja za tehniko svetlotiska. Firma je slovela po zelo kvalitetnih umetniških izdelkih, poleg tega pa so postali tudi založniška hiša za razglednice.

SAINT-JEAN-le-THOMAS

Un Coin de la Grève

*Založnik: Louys Bauer, Dijon. Leto izdaje: 1916.
Vrsta izdelave: sliki sta v enobarvnem svetlotisku,
rdeče besedilo je dotiskano v knjigotisku,
prav tako celotna druga stran razglednice.*

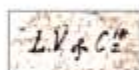
Leta 1916 postane Louys Bauer edini lastnik firme, zato prične uporabljati nov logo: čelado francoske vojske „Adrian“, uvedeno leta 1915.

V knjigi velikega poznavalca francoske fotografije Yvesa Lebreca (*Jean Puel, photographe à Granville*) sem našel podatek, da je pri Louysu Bauerju v Dijonu naročal svoje razglednice tudi znani založnik Jean Puel.

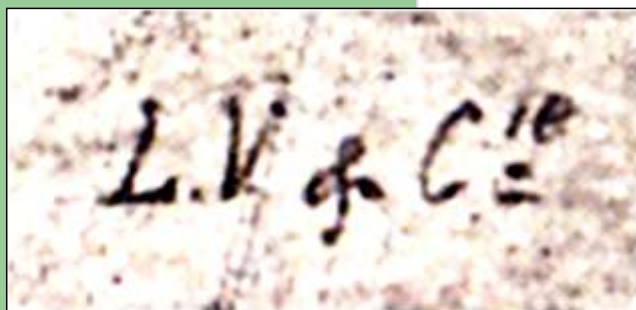

08. d

L.V. & Cie, Léopold Verger, tiskar in založnik razglednic

Léopold Verger je bil rojen 11. 12. 1862 v Belgiji (Liege), umrl pa je 15. 3. 1915 v Parizu. Verger je imel kratko, a zanimivo življenje, ki ga je prineslo v svetovno prestolnico, ki je takšnim ponujala neštete možnosti. Kromolitografsko tiskarsko podjetje "Léopold Verger et Cie" je bilo ustanovljeno 10. julija 1895.

Mont Saint-Michel – Pogled s severovzhoda.

Založnik: L. V. & Cie (Léopold Verger), Paris. Fotograf: najbrž Jules Séeberger. Leto izdaje: leta 1904-1905.

Tehnika tiska: aqua-photo! Gre za posebno tehniko, ki jo je uvedel in poimenoval za svoje razglednice Léopold Verger.

Že leta 1900 najdemo razglednice, natisnjene pri njem, a za druge založnike. Njegove razglednice so so množično pričele pojavljati po letu 1903. Po izgledu so izstopale od ostalih (tiskanih v svetlotisku) in so bile res nekaj posebnega. Verger je razvil tehniko tiska, imenovano „Aqua-photo“. To tehniko tiska bom predstavil pozneje.

09.

Seveda pa so odločilno vlogo odigrali založniki. Prišli so od blizu ...

A l'Hermine

Tudi iskanje podatkov o tem založniku je bilo naporno, saj iskalnik najde najprej žival hermelina. O kakem založniku pod tem naslovom pa ne najdemo ničesar. Na razglednicah kraja Mont St.-Michel se pojavlja zgolj zapis „A l'Hermine“ in nič drugega. Po daljšem raziskovanju kraja samega in po pregledu več tisoč razglednic sem naletel na razglednico, ki je potem le potrdila mojo domnevo, da gre res za lokalnega založnika.

A l'Hermine

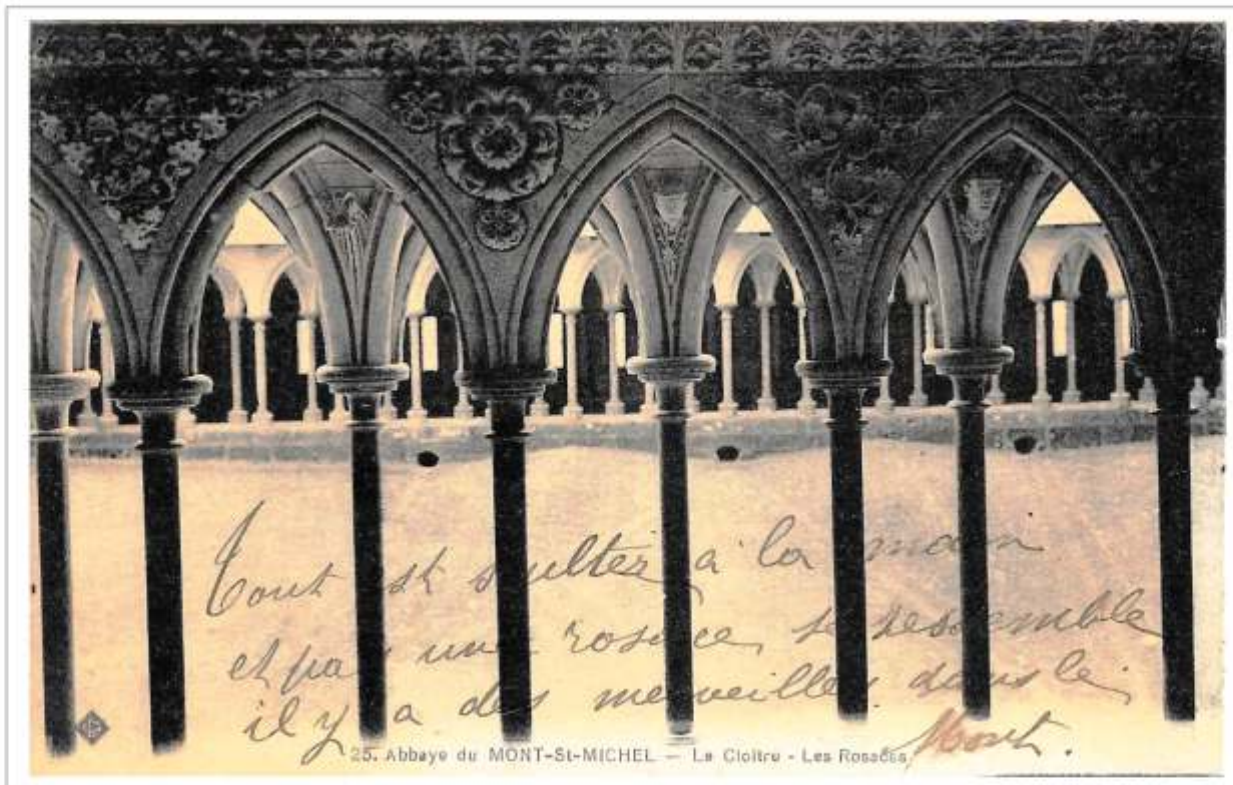
Mont Saint-Michel – Pogled na trgovino gospe Huet - punuja tudi več kot 100 razstavljenih razglednic!
Založnik: Gospodična Huet, Trgovina „A l'Hermine, Mont St.-Michel, zanje Laurent-Nel, Rennes. Leto izdaje: po letu 1904.
Izvedba: Laurent-Nel, Rennes. Vrsta tiska: enobarvni svetlotisk.

09. c

Knjigarna Emile Legoupil, Flers – založnik razglednic

Še en lokalni založnik razglednic, o katerem se podatki zelo težko najdejo. Navezal sem stike s mestom Flers, kjer je na ulici *Rue de la Gare* (Železniška ulica) delovala knjigarna Legoupil. Uspeh je bil že to, da sem se po daljšem iskanju dokopal do ugotovitve, čigav logotip je na razglednici Mont Saint-Michela.

Mont Saint-Michel – Križni hodnik v samostanu.

Založnik: Knjigarna Legoupil, Flers, Rue de la Gare. Leto izdaje: potovala 1910.

Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk, dotisk besedila ter zadnje strani pa v knjigotisku. Trislojni karton, zadaj zelenkaste barve.

Odgovor arhiva Flers: Na podlagi vaše prošnje vam posredujemo najdene informacije: Gospod **Emile Legoupil** se je rodil 28. 12. 1868 v Villedieu-les-Poêles (departma Manche) in umrl 15. 7. 1951 v Granville (departma Manche). V arhivu podjetja Flers Agglo je shranjenih nekaj njegovih razglednic iz predvojnega obdobja, ki se nanašajo na mesto Flers, vendar ni nič natančnega o njegovi dejavnosti. Še naprej sem vam na voljo za vse nadaljnje informacije.

09. a

Alexandre Lamiré, založnik razglednic

A. Lamiré, Editeur, Rennes

Lamiré Alexandre (30. 1. 1890 – 6. 12. 1955) je bil fotograf in založnik razglednic v Rennesu, prestolnici Bretanje. Tu je delovalo kar nekaj poznanih založnikov razglednic. Lamiré se je pojavil relativno pozno (rojen 1890), zato sprva ni igral tako pomembne vloge v tem poslu. Pod svojim imenom je izdal nekaj razglednic, predvsem iz svojega okolja, kar je bilo takrat značilno za večino založnikov. Svojo tržno nišo je ustvaril z izdajo razglednic gradov, gradičev in graščin, ki jih tudi tukaj ni manjkalo.

A. Lamiré, Editeur, Rennes

Mont Saint-Michel – Glavna ulica.

Založnik: Alexandre Lamiré, Rennes.

Leto izdaje: okoli leta 1915.

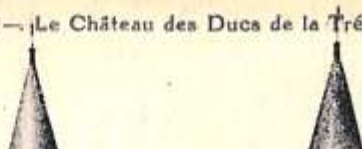
Tehnika tiska: večbarvna litografija.

V knjigotisku je dotiskano tudi besedilo (zgornja vrstica ter celotna druga stran razglednice).

Knjigotiskar si je dal duška (preveč pritiska, s tem je malce deformiral razglednico).

1510. Vitré (I..&-V.) — Le Château des Ducs de la Trémoille
Le Châtelet

09. b Henri ERMICE, knjigarnar in založnik

H. E
vize

Henri Ermice (1870-1958) se je rodil 17. 9. 1870 v Saint-Germain-sur-Ay (departma Manche), kjer naj bi preživel tudi zadnja leta po smrti svoje žene in hčerke. Najprej je bil profesor književnosti v bretonskem mestu Vire, kjer je pozneje postal knjigotržec.

Kot slikarju in pesniku je izdal tudi eno samo zbirko z naslovom »*Izbor normanskih pesmi in monologov v patosu naše dežele*«, natisnjeno šele leta 1956, ki obsega 10 pesmi v francoščini in 12 v normanščini. Potomcem pa je ostal nepozaben predvsem po zaslugi velike zbirke šaljivih razglednic, ki jih je sam urejal in distribuiral.

H. E
vize

Stara Normandija:

Značilno žensko pokrivalo z Mont Saint-Michela.

Založnik: Henri Ermice, Vire. Ilustrator: J. B.

Leto izdaje: okoli leta 1910.

Tehnika tiska: enobarvna litografija.

V knjigotisku je dotiskano tudi besedilo (zgornja vrstica ter celotna druga stran razglednice).

L'ANCIENNE NORMANDIE : La Coliffe du Mont-St-Michel

Depose'

H. E
vize

09. d

Armand Waron, St. Brieuc

A. Waron, opticien-édit., St-Brieuc

Rodil se je 1. 8. 1868 v bretonskem obmorskem mestu Pléneuf-Val-André. Po zgodnji smrti očeta sta se z mamo preselila v Pariz, ki je takrat ponujal neštete možnosti za razvoj. To je bilo obdobje velikih sprememb na vseh področjih, tudi na socialnem področju.

V Parizu se je leta 1891 tudi poročil.

A. Waron, opticien-édit., St-Brieuc

Mont Saint-Michel.

Založnik: Armand Waron, St.-Brieuc (Bretanja).

Leto izdaje: pred letom 1904.

Vrsta izdelave: tisk – enobarvni svetlotisk.

V knjigotisku dotiskano besedilo.

Naslovnikova stran: enotna, samo za naslov.

Armand Waron je bil v Parizu med drugim zaposlen kot komercialni uslužbenec (prodajalec). Tu se je dodobra seznanil tudi s takratnim množičnim pojavom razglednic. Leta 1898 se je kot optik preselil v Saint-Brieuc, nedaleč od rojstnega kraja. Prodajal je optično opremo za ladje, hkrati pa postal založnik številnih razglednic.

786. - MONT-St-MICHEL. - Le petit Bois

786. - MONT-St-MICHEL. - Les Remparts

A. Waron, opticien-édit., St-Brieuc

09. e

Knjigarna LECHAPLAIS, Avranches – založniki razglednic

LIB. LECHAPLAIS

Prav zanimivo, kako je za tem založnikom razglednic ostalo malo podatkov. Vsi, ki objavljajo njegove razglednice na spletu ali v knjigah, ne znajo navesti drugega, kot prepisati kratek podatek: *LIB. LECHAPLAIS*. Tudi v knjigah, ki za ilustracijo uporabljajo njegove razglednice, ni kaj več uporabnih podatkov.

LIB. LECHAPLAIS

Mont Saint-Michel – Pogled na Mont Saint-Michel in na otoček Tombelaine iz Genetsa.

Založnik: Knjigarna Lechaplais, Grand Bazar, 20, rue de la Constitution, Avranches.

Leto izdaje: potovala septembra 1910. Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk, dotisk besedila ter zadnje strani pa v knjigotisku.

Izjemoma se najde še naslov: *Grand Bazar, 20, rue de la Constitution, Avranches*. Ko sem se nekoč sprehajal po tem mestu, nisem slutil, da me bo kdaj zanimala ta knjigarna. Sem pa potem pregledal vse razglednice tega mesta, da bi našel kak uporaben podatek. In sem ga res. Našel sem razglednico, na kateri je tudi *Knjigarna Lechaplais*. Seveda so v izložbah ponujali tudi razglednice. Iskal sem naprej in končno našel ime lastnika knjigarne – Auguste Lechaplais.

**Knjigarna
LECHAPLAIS,
Avranches**

Avranches – Hiša na desni je knjigarna LECHAPLAIS. Na ulici se vidi izvešček BAZAR.

Založnik: Knjigarna Auguste Lechaplais, Grand Bazar, 20, rue de la Constitution, Avranches.

Leto izdaje: med 1905 in 1910. Tehnika tiska: večbarvni svetlotisk, dotisk besedila ter zadnje strani pa v knjigotisku.

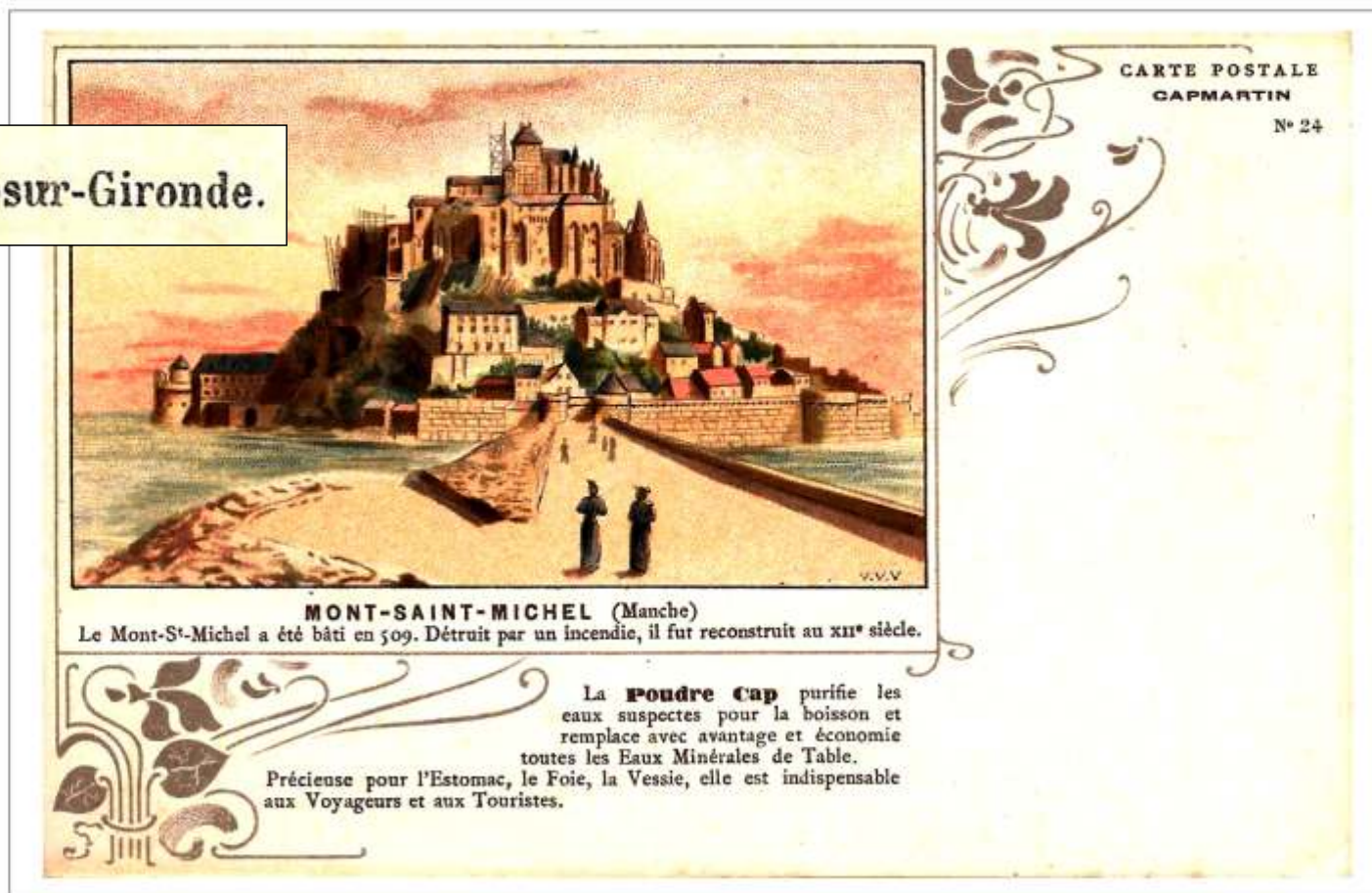
10. a

Capmartin, à Blaye-sur-Gironde, privatna izdaja razglednic

Capmartin, à Blaye-sur-Gironde

Serija (oštevilčene od 1 do 42) razglednic različnih francoskih krajev je še danes iskan predmet zbiralcev. Razglednice, ki so potovale, nosijo datume med leti 1901 in 1905. Večina razglednic je imela tudi reklamno sporočilo sponzorja. Reklam je bilo 7, vsaka pa je bila natisnjena na vse številke (1-42, 336 kombinacij).

Capmartin, à Blaye-sur-Gironde.

Mont Saint-Michel – Pogled ob prihodu pred obzidje mesta.

Založnik: Capmartin, à Blaye-sur-Gironde (okolica Bordeauxa). Leto izdaje: 1901.

Karton: šamoa. Vrsta tiska: večbarvni svetlotisk. Preko slike je neke vrste zaščitni lak.

09. f

Germain fils ainé (Germainov najstarejši sin), založnik

G. F.

V tem primeru gre še za enega lokalnega proizvajalca razglednic, o katerem pa žal ne najdemo pravih podatkov. Podjetje je imelo sedež v obalnem bretanskem mestu Saint-Malo, zato ne preseneča dejstvo, da so izdali veliko razglednic sosednjega romarskega kraja Mt. Saint-Michela. Pa si pogledjmo najbolj značilne.

G. F.

Mont Saint-Michel – Pogled z juga in prihod romarjev z vlakom.

Založnik: Collection Germain fils ainé, St. Malo v Bretanji. Leto izdaje: po letu 1904, potovala 1907.

Tehnika tiska: večbarvni svetlotisk. Druga stran razglednice je natisnjena v knjigotisku.

10.

... spet drugi pa so prišli od daleč.

Sébastien-Joseph Farges je bil založnik razglednic in tudi pismonoša, stanujoč v Lyonu, 36 rue Victor-Hugo. V knjigi Lyon 1900-1920 je naveden kot založnik razglednic z manjšimi nakladami, kar je nekako logično za to obdobje. V reviji *Indicateur* za leto 1908 ga najdemo na seznamu poklicev in dejavnosti ilustriranih razglednic. Nudil je razglednice v svetlotisku ali pa kot fotografske (na bromidnem papirju).

«5. MONT-ST-MICHEL. — Dessiné par lui-même

Mont Saint-Michel – Dessiné par lui-même (Svojo senco je oblikoval sam).

Založnik: Sébastien-Joseph Farges, Lyon. Leto izdaje: potovala je 30. marca 1907.

Tisk: »Imprimerie B & G Lyon«. Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk, dotisk besedila ter zadnje strani pa v knjigotisku.

Leta 1919 je svoje podjetje (založništvo razglednic in trgovina s pisarniškimi potrebščinami) prodal Armandu Bertheju, fototipistu (tiskarju za svetlotisk). Pozneje najdemo Sébastiena Fargesa na novem naslovu (1 rue Hippolyte Flandrin, vogal 36 rue Sergent Blandan), kot dejavnost pa je imel zapisano: **znamke za zbiratelje**.

10. b

Artaud-Nozais, Nantes, založništvo

Zanimivo, koliko različnih založnikov razglednic se pojavi v Bretanji in koliko ljudi danes še zbira te stare razglednice. Po drugi strani pa ugotavljam, da je veliko raznih združenj, ki proučujejo razglednice, ampak kaj več od tega, da jih predstavijo po krajih in po avtorjih, pa večina ne zmore. Glede založnikov še nekako prepišejo, kar skromno piše na razglednici, da pa bi skušali najti kak podatek več, pa že presega zmožnosti večine njih, s katerimi sem imel stika na spletu. Če pa že kdo uspe napisati še kaj o založniku, gre večinoma za „copy-paste“ podatke nekoga, ki je na spletu zapisal par stavkov.

Mont Saint Michel – La Salle des Hôtes.

Založnik: Artaud-Nozais, Rennes.

Spodaj levo logotip, ki sta ga uporabljala že leta 1910.

Leto izdaje: potovala 1919.

Vrsta izdelave: tisk - enobarvni svetlotisk.

Po obeh straneh v knjigotisku dotiskano besedilo.

Gabriel Artaud (1881-1966) je leta 1905 v Nantesu ustanovil družinsko založbo razglednic. Naslednje leto je združil moči z Josephom Nozaisom (1879-1941). Založbo sta poimenovala Artaud-Nozais, sodelovala pa sta z domačo tiskarno *Héliotypie Dugas & Cie*. Med 1913-1919 sta izdala veliko domoljubnih bretonskih razglednic, ki pa so nekatere povzročile škandal, kar je vplivalo na to, da sta se 1922 razšla.

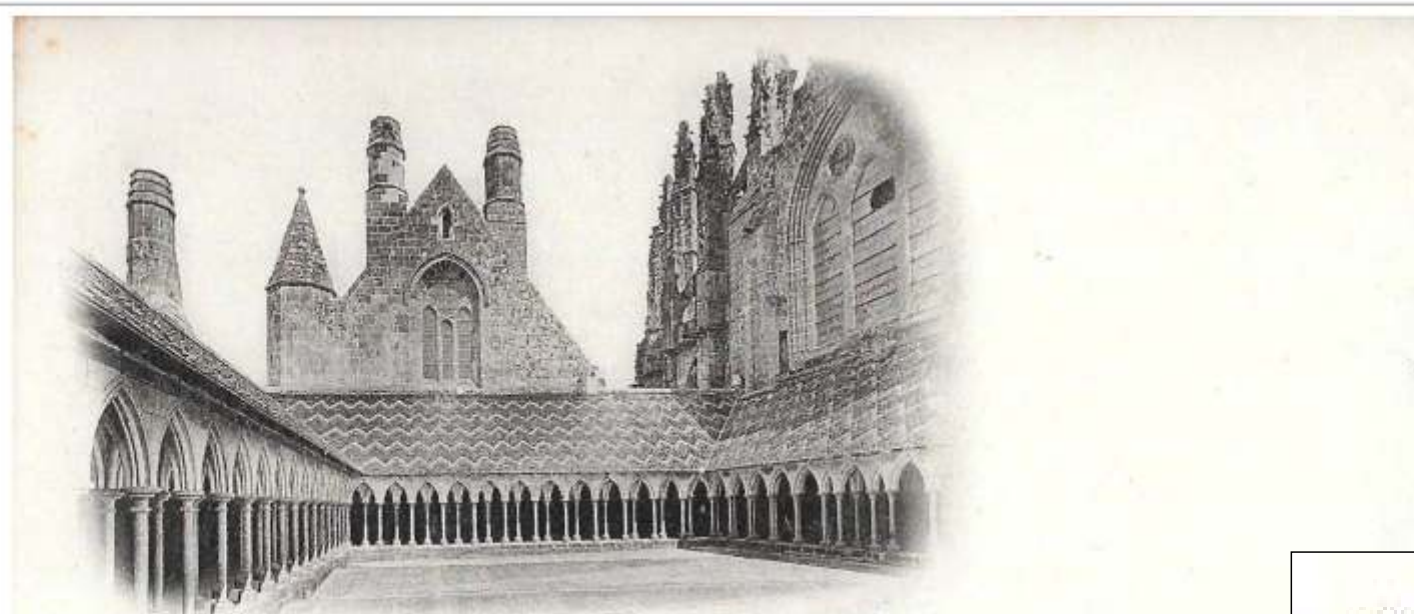
30. - Le MONT-S-MICHEL. - La Salle des Hôtes

10. c

ND Phot – Pariška založba bratov fotografov Neurdein

ND Phot

Brata Antoine in Etienne Neurdein sta se osamosvojila in odprla lastno fotografsko podjetje leta 1868. Leta 1869 sta se iz *Place de la Bourse* v Parizu preselila na 26, *bulevar Sébastopol*, nato pa leta 1889 na *avenijo de Breteuil*. Na začetku sta prodajala fotografije na tankem albuminskem fotopapirju ter albume.

Abbaye du Mont-Saint-Michel. — Le Cloître. — ND Phot

ND Phot

Mont Saint-Michel – Opatija in samostanski del. Pred opisom še ni zaporedne številke.
Založnik: ND Phot (brata Neurdein), Pariz. Leto izdaje: fotografija iz 1880, prve potovane najdemo v letu 1899.
Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk. Druga stran razglednice je natisnjena v knjigotisku.

00.

L.L. Paris – Lévy Fils et Cie (Lévyevi sinovi & Co.)

Moyse **Léon** in Isaac (Georges) **Lévy** sta v času drugega cesarstva začela kot pomočnika v fotografskem studiu Ferrier-Soulier v Parizu. Leta 1864 sta ustanovila svoj studio. Zaslovela sta s stereoskopskimi fotografijami. Po prihodu dveh sinov Georgesa Lévyja se je leta 1895 studio preimenoval v **Lévy & Fils**.

Mont Saint-Michel – Čipkasto stopnišče na vrhu opornih stebrov bazilike.

Založnik: Lévy Fils et Cie, Pariz. Leto izdaje: potovala julija 1905, zadnja stran že nedeljena. Papir: trislojni, zadaj zelenkast.

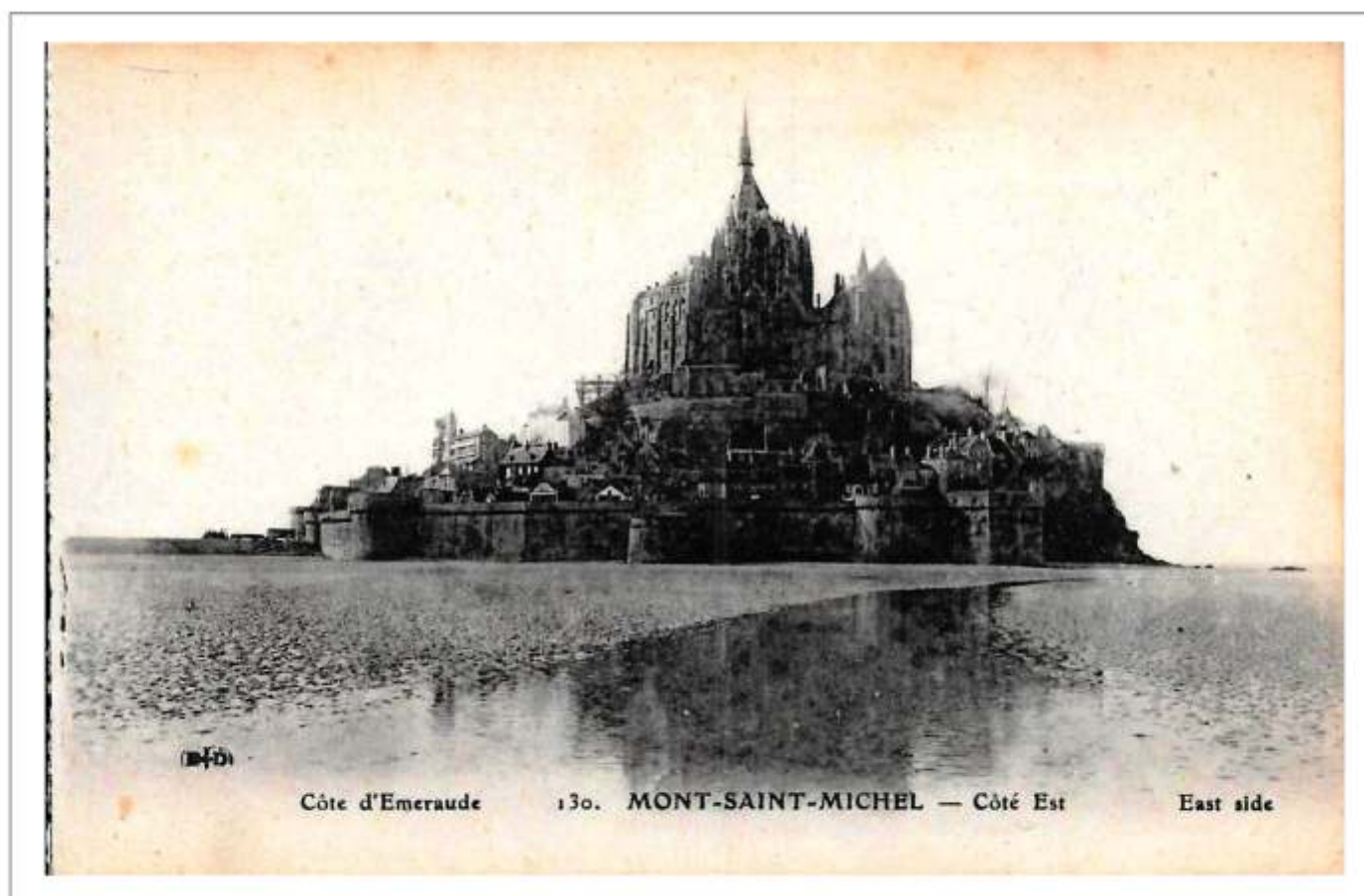
Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk. V knjigotisku je dotiskano tudi besedilo (spodaj) ter celotna druga stran.

10. e

ELD, Ernest Louis Désiré le Deley, Pariz

Rodil se je 12. 7. 1859 v kraju Mont Saint-Aignan (severno predmestje Rouena v severni Normandiji). Leta 1887 se je v Parizu (rue Crespin 7) ukvarjal s kolotipijo (svetlotiskom). Takrat so večinoma tiskali plakate ter grafične reprodukcije, ki so zahtevale mehke poltonske prehode. Pozneje so se lotili tudi tiska razglednic. Med mnogimi francoskimi kraji so seveda izdelovali tudi razglednice Mont Saint-Michela.

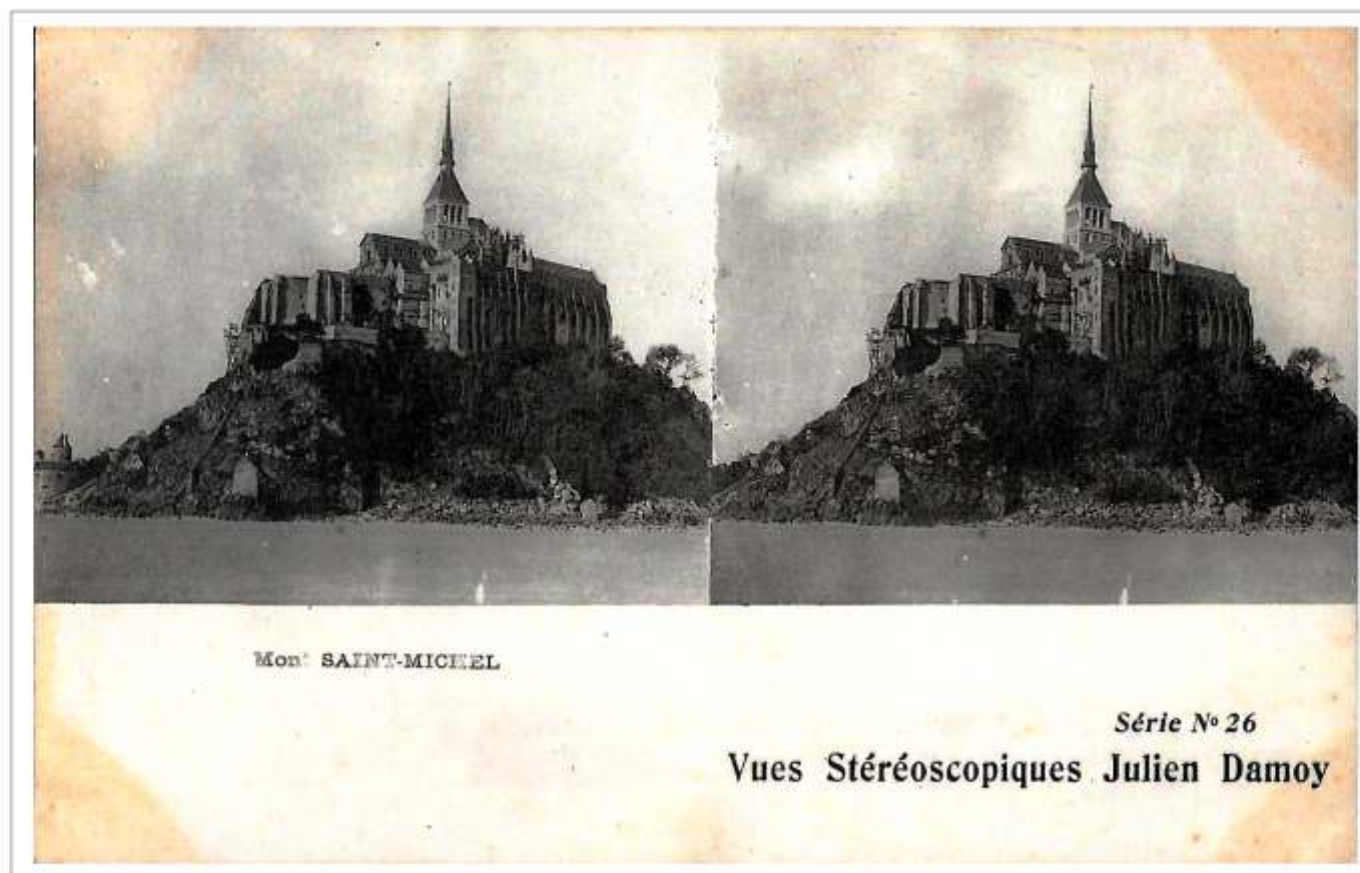
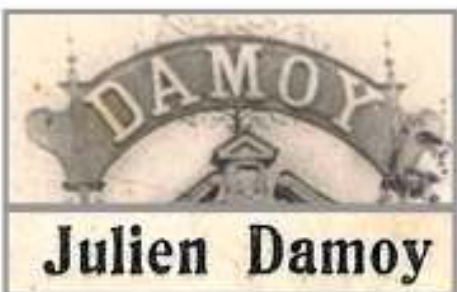
Založnik: ELD Paris. Leto izdaje: 1908. Vrsta izdelave: tisk - enobarvni svetlotisk.
Naslovnikova stran: deljena. Razglednica je del zvežčiča izbranih 20 razglednic.

11.

Vsi skupaj pa so vendarle opravili dober posel

Jean-Baptiste Julien Damoy (1844-1941) je bil francoski trgovec z živili. V času razcveta ob prelomu stoletja je širil svoje trgovine po Franciji. Poleg živil je prodajal cel kup drugih izdelkov, med njimi tudi razglednice. Na tem področju se je zapisal v zgodovino tudi po zaslugi *stereoskopskih razglednic*, ki so bile takrat zelo popularne, saj so sliki dodale tridimenzionalno obliko in so služile bolj kot medij za domačo zabavo.

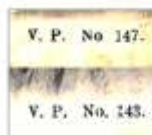
Mont Saint-Michel – Stereoskopski pogledi Juliene Damoya, št. 26.

Založnik: Julien Damoy, Pariz. Leto izdaje: okoli 1910.

Tisk: Héliotypie E. Le Deley, Pariz. Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk, dotisk besedila ter zadnje strani pa v knjigotisku.

11. a

V.P., Victor Porcher, Pariz

Kratici **V. P.** označujeta razglednice Victorja Porcherja, založnika razglednic iz Pariza (67 rue des Archives). Razglednice je označeval samo s kraticama ter zaporedno številko. Za njegove razglednice je veliko fotografij prispeval poznani fotograf Eugène Atget, rojen v Libournu (1857-1927). Sprva je bil igralec s potujočo skupino, po okužbi glasilk pa se je leta 1888 lotil fotografiranja in v Parizu postal poklicni fotograf.

V. P. No. 143.

V. P. No. 143.

MONT St. MICHEL, — L'aumônerie XIII siècle.

Založnik: Vicor Porcher, Paris. Leto izdaje: 1901. Vrsta izdelave: tisk - enobarvni svetlotisk.
Fotograf: Eugène Atget. Naslovnikova stran: samo za naslov.

11. b

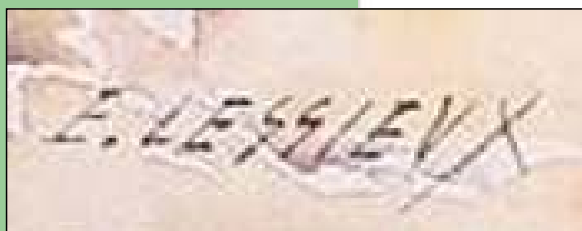
Lecoq & Mathorel, Paris – založba in tiskarna

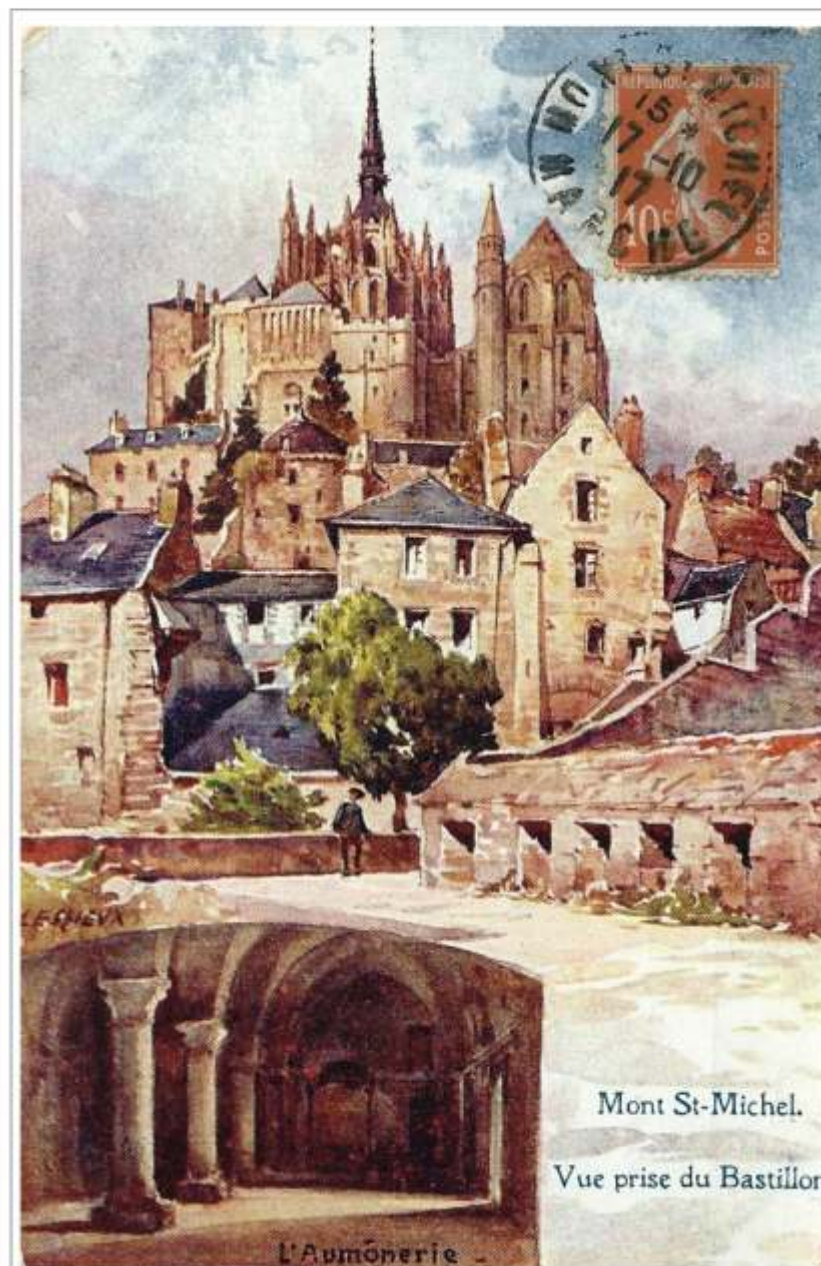
Založba in tiskarna v Parizu na rue de Saulnier 3 (9. okrožje) je slovela po svoji kvaliteti. Specializirani so bili predvsem za tisk in izdajo luksuznih grafik.

V *Komercialnem almanahu* za leto 1904 najdemo zapis, da nudijo poleg knjigotiska tudi litografijo, kot novost pa omenjajo izdelavo umetniških odtisov v tehniki 3-barvne (trikromija) ali pa 4-barvne kromotipije (kvadrikromija). Ponujali so izdelavo kvalitetnih katalogov in revij, pa plakatov, ki so bili takrat eden glavnih načinov učinkovite reklame.

Izdali so tudi nekaj razglednic. Predvsem so še danes zanimive te, ki jih je narisal slikar Ernest Louis Lessieux starejši (1848-1925).

Mont Saint-Michel – cerkev in kaplanija.
Založnik in tiskar: Lecoq & Mathorel, Pariz,
specializirani za tisk luksuznih grafik in trikromijo.
Avtor akvarela: Ernest Louis Lessieux starejši.
Leto izdaje: 1904 (poslana novembra 1904).
Tehnika tiska: trikromija (3 barve, brez črne).

11. c

B.F. Paris – Berthaud Frères (bratje Berthaud)

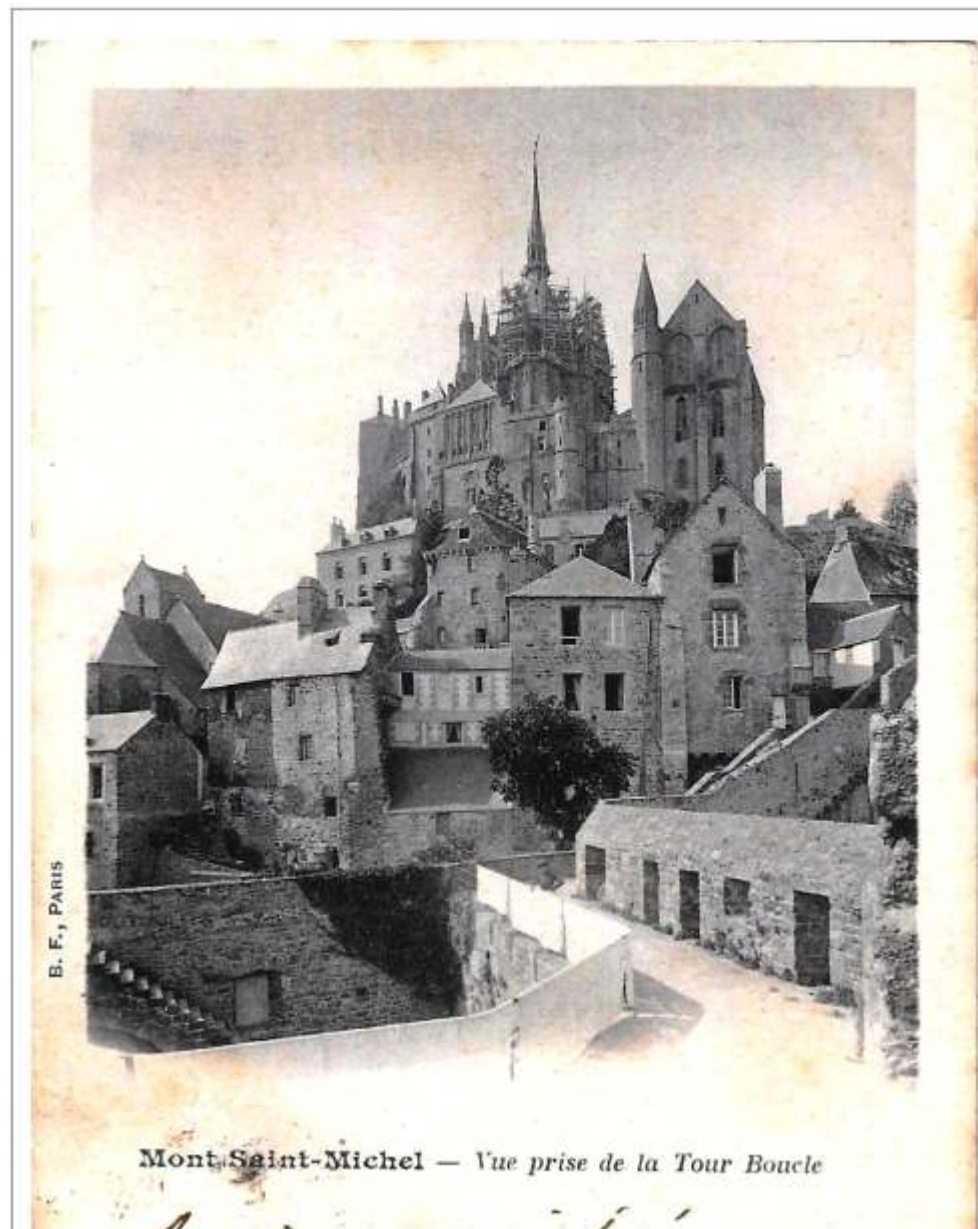
B. F., PARIS

Podjetje "Berthaud Frères" sta 2. avgusta 1880 na ulici Cadet 9 v Parizu ustanovila Michel Berthaud in njegov polbrat Michel Gabriel Berthaud, oba sinova pariškega fotografa Jeana Berthauda, ki je bil kot fotograf v Parizu aktiven že od leta 1863. Pred tem je od leta 1870 Michel Berthaud sam vodil firmo *Maison Hélios*.

Leta 1882 je podjetje *Berthaud Frères* na razstavi *Exposition des Beaux-Arts appliqués à l'Industrie* prejelo zlato medaljo. V devetdesetih letih 19. stol. sta z bratom večinoma izdelovala fotografske odtise z mastnimi črnili z mehanskimi tiskarskimi stroji.

*Mont Saint-Michel – Pogled s stolpa Bouele.
Fotograf in založnik: Berthaud Frères, Pariz.
Logotip še brez obvezne rože na koncu.
Leto izdaje: pred letom 1903 (potovala 1903).
Tehnika tiska: enobarvni svetlotisk.
V knjigotisku je dotiskano tudi besedilo.*

11. d

Raphael TUCK (1821-1900), britanski založnik razglednic

Nedvomno gre za enega največjih založnikov razglednic, ki je imel tržišče tudi izven Evrope. Rodil se je v Prusiji, tam sta imela z ženo 7 otrok, nato pa so se preselili v Veliko Britanijo. Leta 1866 sta v londonskem Cityu ustanovila podjetje „Raphael Tuck & Sons“. Prodajala sta slike ter okvirje za slike, potem pa vse več različnih voščilnic, ki so se pričele takrat dobro prodajati.

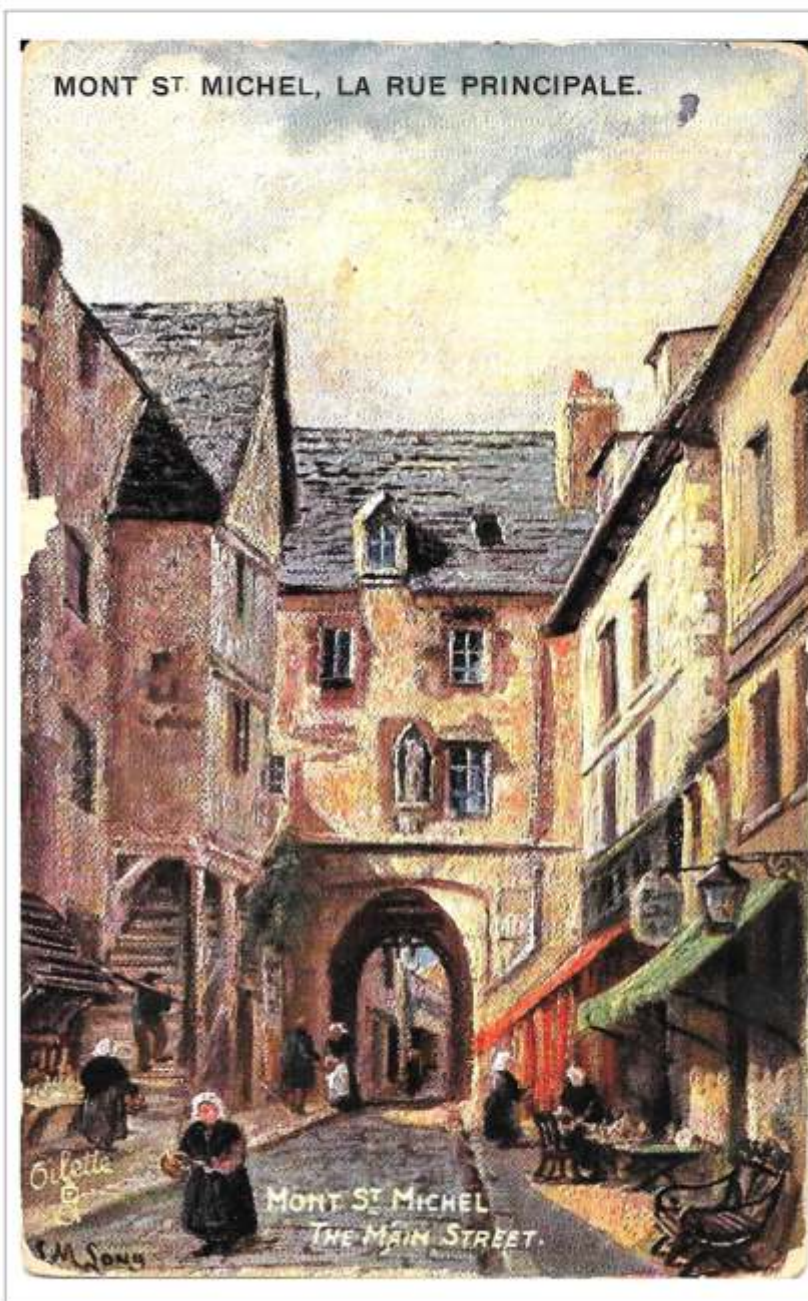
Trije sinovi od štirih so se zaposlili v tej firmi in oče je vsak večer preverjal, koliko posla so opravili. Najboljši je dobil potem za zajtrk navečje jajce! Leta 1871 so izdelali prvo božično voščilnico. Spodbujali so nakupovanje in zbiranje voščilnic in v ta namen organizirali tekmovanja, ponujali pa so tudi visoke nagrade za najboljše osnutke teh voščilnic. S pojavom razglednic pa so se uspešno lotili še tega posla in promet se je samo še povečeval.

Leta 1882 so odprli še podružnico v Parizu, na 19-21 rue du Paradis.

Leta 1903 se je rodila njihova slavna serija razglednic pod imenom „Oilette“, ki je že takrat navdušila tudi mnoge zbiralce razglednic.

Glavna ulica na Mont Saint-Michelu.
Založnik: Raphael Tuck & Sons, London.
Oilette, serija št. 849. Leto izdaje: 1907.

Tehnika tiska: štiribarvni ofset, 60-linijski raster. Zgornja vrstica dotiskana v knjigotisku, prav tako druga stran razglednice.

Kontakti s Francozi – glede razglednic

Société d'Archeologie

Avranches – Mortain – Granville

 Société
d'archéologie
Avranches • Mortain • Granville

Xavier Descoqs, Secrétaire

Société d'Archéologie, Littérature, Sciences
et Arts – me je napotil na Ch. Rodier-ja

Knjižničar Christophe RODIER – mi je svetoval H. Decaënsa
totope76@hotmail.com

Société d'archéologie, littérature, sciences et arts
d'Avranches et Mortain Histoire et patrimoine dans
l'Avranchin, le Mortainais et le Pays de Granville

Posredovala mi je osnovne rojstne podatke
in ime založnika in knjigarnarja Legoupila

Henry Decaëns, zbiralec razglednic Mt. St.-Michela
henry.decaens@wanadoo.fr – z njim si sedaj dopisujem

Isabelle TORTORA

Archives de Flers Agglo

Direction de la culture

Pôle culturel Chaudeurge

Tel : 02-33-98-42-22 ou 07-85-19-38-42

E-mail: itortora@flers-agglo.fr

museedebretagne@leschampslibres.fr

Sem poslal mejl 20.10.2021 za pomoč pri
ugotavljanju imena založnika
Lecotteleya. Ni odgovora.

***Iskanje
informacij***

Iskanje informacij

Jean-Yves Lebrech s'intéresse aux trois cloches de l'église Saint-Pierre qui rythment la vie des habitants du Mont. Ces trois cloches ont été bénies par Mgr Guérard, évêque de Coutances et d'Avranches, le 23 avril 1899 ; la marraine d'une de ces cloches était l'une des aïeules de Jean-Yves. Au début de l'année 2021, les cloches étaient muettes. Grâce à un mécénat participatif lancé par la société Dartagnans, la municipalité a pu remettre en service les cloches, le carillon et le mécanisme de l'horloge.

De mon côté, à la suite d'une demande de renseignements d'un collectionneur slovène, **Veni Ferant**, j'ai tenté d'établir une liste des éditeurs de cartes postales anciennes sur le Mont. Je les collectionne depuis une cinquantaine d'années et j'ai donné une nouvelle vie à plusieurs d'entre elles en les utilisant pour illustrer cette revue et plusieurs livres. Vous pourrez constater que le nombre des éditeurs qui se sont intéressés au Mont entre 1897 et 1920-1925 est très important ; il témoigne du développement touristique du village et de l'abbaye depuis la construction de la digue-route en 1879 et l'installation sur celle-ci en 1901 d'un tramway à vapeur reliant le Mont et Pontorson où passait une ligne des Chemins de fer de l'Ouest.

LES AMIS DU MONT SAINT-MICHEL

Henry Decaëns,
predsednik
društva
Les amis du
Mont
Saint-Michel

Razglednice Mt.
Saint-Michela
zbira preko
50 let

Atelier „Apolon“, Celje

„Pekel“ pri Žalcu

Trg Žalec

Pozdrav iz Žalca

Grafenauer

Stanzlisch Garsen

Alban

Glück bei Garsen
Atelier „Apolon“ Celje

Srečko Magolič

Domovina (03.02.1899, letnik 9, številka 5)

1899!

Najnovejše v razglednicah!

Razglednice v krasni takozvani „Delfter-Manier“, lepše kakor vsak drugi svitlotisek, po vsakršnih fotografijah (na željo fotografuje tudi sam), izdeluje po izredno **nizkih cenah**, naglo in v najfinejši izvršitvi

Srečko Magolič

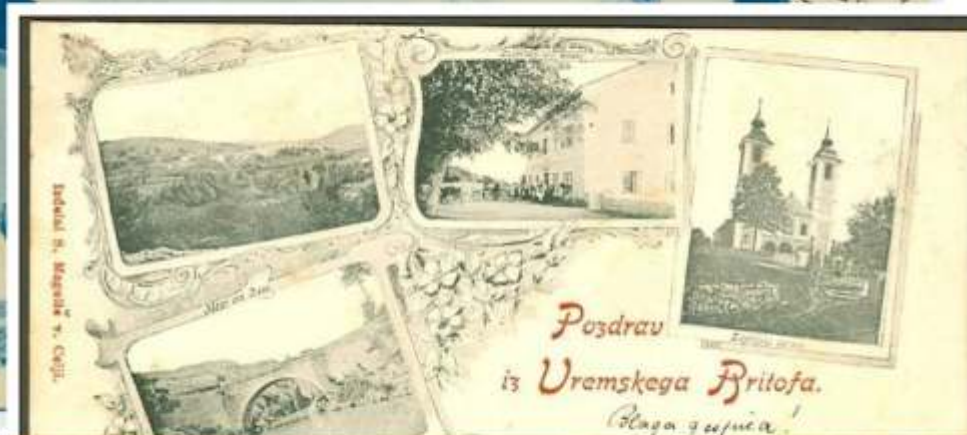
umetniški zavod „Apolon“
v Celji (Štajarsko).

Umetniški zavod „Apolon“ Celje

Srečko Magolič
umetniški zavod „Apolon“
v Celji (Štajarsko).

Celje, Žalec, Logatec, Vremski Britof, Št. Lenart (St. Leonhard) ...

Verlag von D. Hribar, Cilli.

Kaiser Josef-Platz.

Narodni dom.

Verlag von D. Hribar, Cilli.

Zaloga D. Hribar-ja v Celji.

Dragotin Hribar, Ljubljana

Založilo telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani. Naslikal S. Magolič.

Cilli

1910
Laques Brughi molto
Cilli
Salutamos l'anno
Localmente

3. 9., Gruss aus Sachsenfeld 1901.

CORRESPONDENZ-KARTE.

Herrn Studenten

Gruss aus der Sommerfrische Sachsenfeld

Gruss aus Sachsenfeld 20. 8. 1901

CORRESPONDENZ-KARTE.

blauet

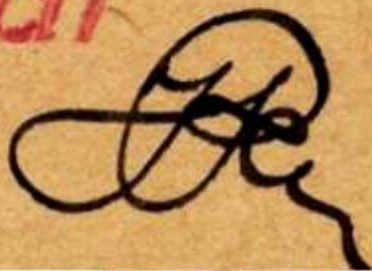
essin zu Hohentef
806 Prinz zu Salm

Včasih si morda lahko pomagamo s primerjavo tipografije tako na prvi kot drugi strani razglednice.

Adolf Perissich, CIII, Kirchenplatz, Nachdruck vorbehalten.

Adolf Perissich
Celje
Jugoslavien

ADOLF PERISSICH
PHOTOGRAPH
CIII

SPECIALIST
in Kindermomentaufnahmen
Portrait Gruppen u. Sport
aufnahmen etc.

Malereien in Aquarell,
Eiweiss-Retouche
Vergrößerungen bis
Lebensgrösse nach
jeder beliebigen
Photographie.
EMAIL BILDER.

Platten N°

Die Platte bleibt zu Nachbestellungen aufbewahrt.

10 August 1906

Foto
A. Perissich
Celje

Založila F. Kovač, Celje

Perissich Adoli, Celje, Slomškov trg, št. 3-4
(poleg farne cerkve). Ček. račun 10.626.
Fotografski atelje in trgovina s fotoma-
nufakturo na debelo in drobno. Sprejema
vsa amaterska dela (tudi Leica) in jih iz-
vrši hitro, točno in dobro. — Photogra-
phisches Atelier u. Niederlage von Pho-
to-Manufaktur en gross und en detail. —
Uebernimmt auch alle Amateur-Arbeiten
(auch Leica) bei schnellster und bester
Ausführung

A. Perissich, CIII

Tipografija na razglednici:

Farb-Iris

1000 Auflage

Bitte Offerte mit Mustern
zu verlangen.

LOUIS GLÄSER

Graphische Kunstanstalt
LEIPZIG

Postkarte.

Kopierschutz
Briefmarkenhaus
Dresden

Leipzig.

4988

LOUIS GLÄSER, LEIPZIG.

3783 Verlag Gebr. Wehrli, Phot. Kilchberg-Zürich.

LOUIS GLÄSER LEIPZIG.

LOUIS GLÄSER LEIPZIG.

049

1905

Halle, a.S. Hauptbahnhof.

Leipzig, 2. 9. 1900. Lieben

Waldheim i. Sa.

Jungfraubahn u. Eiger.

Jungfraubahn u. Eiger.

Ing. Robert Lipp: Pregled najpogostejše uporabljenih tiskarskih in proizvodnih postopkov za razglednice (2016)

Enobarvni svetlotisk – ploski (ravni) tisk

Svetlotisk, ročno in s šablono barvan – ploski tisk

Večbarvni svetlotisk – kromolitografija – ploski tisk

Enobarvna litografija – ploski tisk

Večbarvna litografija (kromolitografija) – ploski tisk

Kombinirani tisk: litografija/svetlobni tisk – ploski tisk

Fotokromatski tisk – ploski tisk

Avtokromatski tisk Louisa Glaserja in podobni tiskarski postopki

Avtokromatski tisk z efektnim lakom – kombinirani tisk

Ofsetni tisk – ploski tisk

Enobarvna avtotipija – visoki (reliefni) tisk

Večbarvna avtotipija – visoki (reliefni) tisk

Knjigotisk – visoki tisk

Bakrotisk – globoki tisk

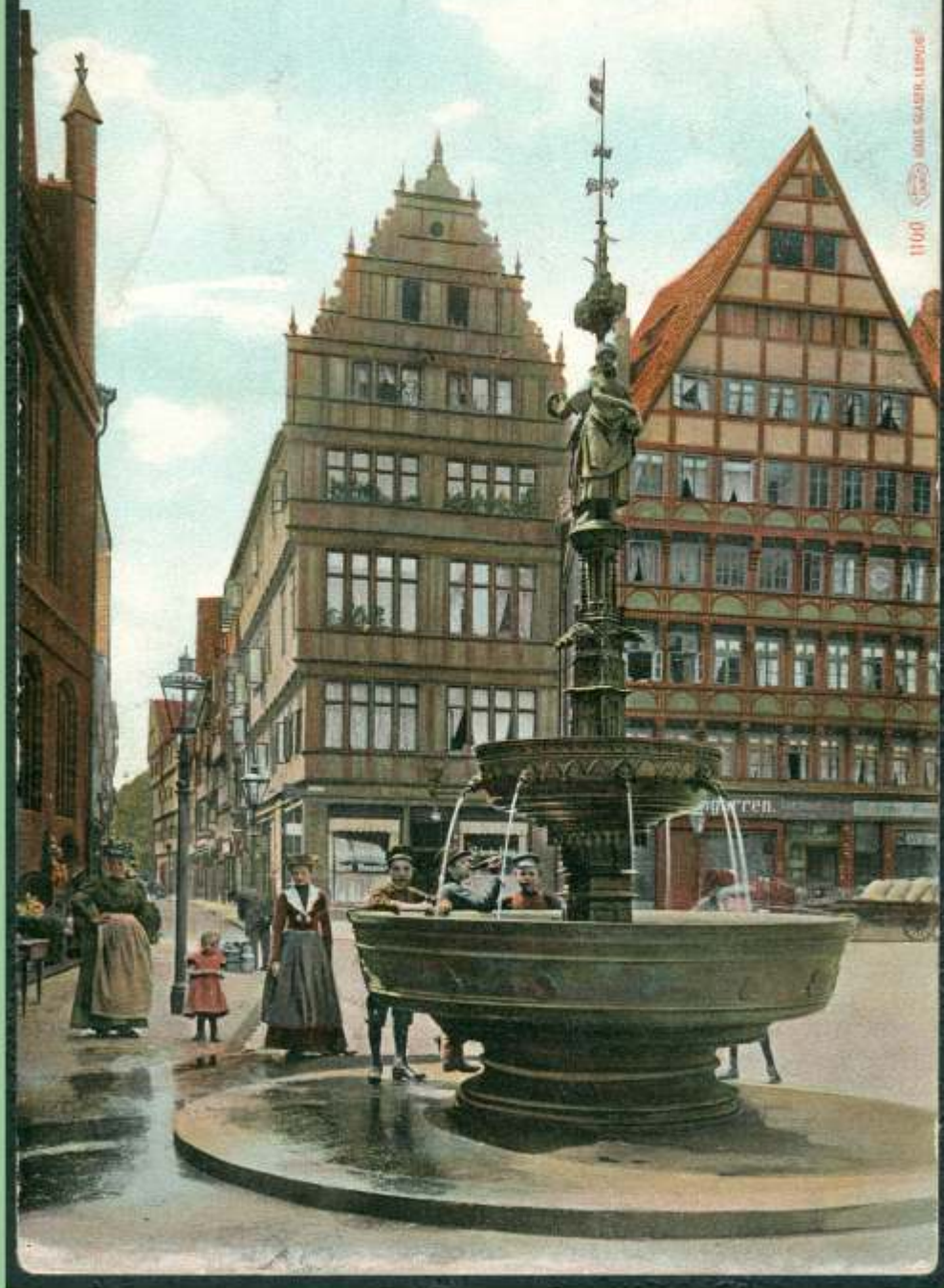
Jedkanica – globoki tisk

Povečave različnih tehnik tiska:

- knjigotisk
- fleksotisk
- globoki tisk
- ofset tisk

Hannover. Marktbrunnen.

Hannover. Marktbrunnen.

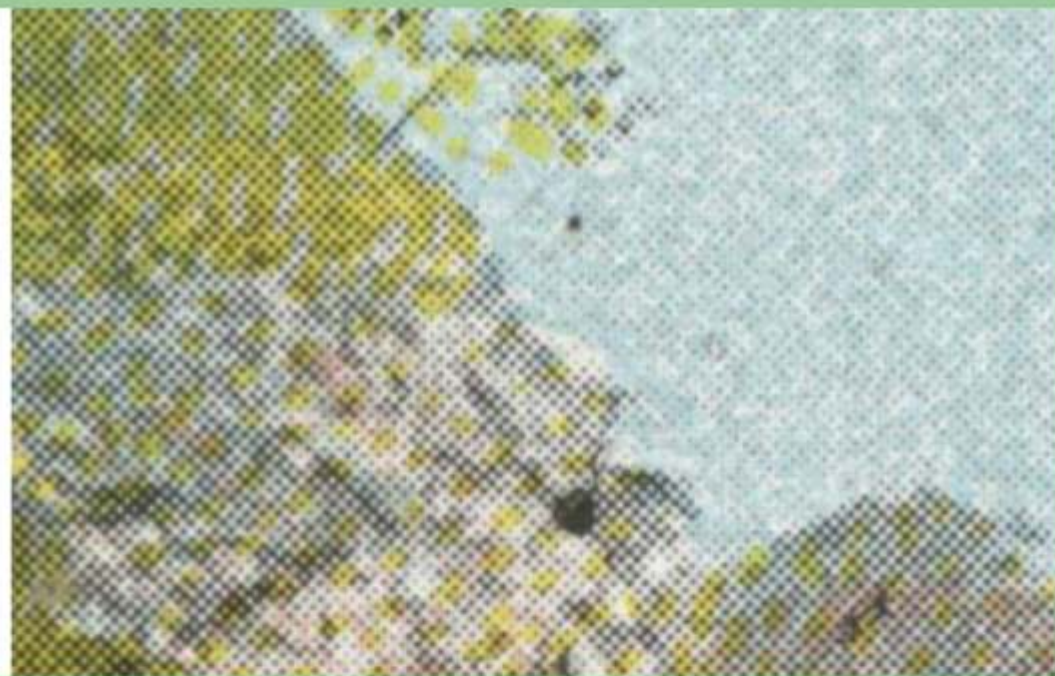

Autochrom by
Louis Glaser

Dove-Dale, Matlock

"AUTOCHROM" COLOR PHOTO POSTCARD.

PICTORIAL STATIONERY CO. LTD., LONDON.

"AUTOCHROM"

COLOR PHOTO POSTCARD.

PICTORIAL STATIONERY CO. LTD., LONDON.

Cottage at Coverack.

Autochrom

Oranotypie. Gesetzlich geschützt.

Oranotypie je trgovsko ime za vrsto fotografske razglednice z visokim sijajem.

Podjetje **Photobrom GmbH** (Neubaugasse 64/66, Dunaj VII.) je bilo uradno ustanovljeno junija 1907.

Vrste razglednic: **CHROMOLITHO**. Ta postopek je vključeval uporabo številnih kovinskih in kamnitih plošč. Vsaka plošča je vsebovala različne dele dizajna, uporabljenega z vrsto barvnih črnih. Ti so bili natisnjeni v serijah, da bi ustvarili sliko s številnimi toni, odtenki in teksturami.

Razglednice, ki nastanejo, so izjemno živih barv in pogosto vključujejo okraske z zlatim črnilom in reliefom.

Proizvajajo se skoraj izključno v nemških državah. Te kartice so odlične kakovosti tiskanja. Njihovo pojavljanje v Združenem kraljestvu, tako kot pri drugih karticah nemške proizvodnje, se je nenadoma prenehalo po izbruhu prve svetovne vojne in manj dovršene metode tiskanja so bile pogostejše (tudi cenejše).

Pomoč v razni literaturi

Arthur Gollner: ... bin in Goisern... Ein Ansichtskartenbuch

Einführung in die wichtigsten Drucktechniken, die im Salzkammergut Verwendung fanden.

Viele Reproduktionstechniken wurden im Laufe der Zeit zu dem Zweck entwickelt, möglichst schöne und kunstvolle Ansichtskarten preiswert herstellen zu können. Aus diesem Grunde ist der Vergleich der verschiedenen Drucktechniken so reizvoll, weil es darauf an die dreißig verschiedenen Verfahren gibt: Lithographie, Autotypie, Lichtdruck oder Photochromie sind nur einige davon, die auf topographischen Ansichtskarten in unserem Gebiet „Salzkammergut“ Verwendung fanden.

Die Drucktechnik umfasst drei grundsätzlich verschiedene Verfahren: Hochdruck, Tiefdruck, Flachdruck. Der Hochdruck ist das älteste Druckverfahren. Da man auf diese Art zunächst einmal Bücher druckte, bezeichnet man ihn heute noch als Buchdruck. Beim Hochdruck befindet sich das abzubildende Bild erhaben an der Oberfläche der Druckform, so dass es nur von den Farbwalzen berührt wird, bevor der Abdruck erfolgt. Ein Erkennungszeichen des Hochdruckes ist die sogenannte „Schürmung“, die sich auf der Rückseite des Druckes als schwache Erhöhung auch dem Laienauge bemerkbar macht.

Der Tiefdruck umfasst in der Hauptsache Radierung, Stahlstich, Fotogravüre und Raketendruck. All diesen Techniken gemeinsam ist der Umstand, dass in eine blank polierte Metallplatte oder in eine ebensolche Metallwalze die Zeichnung entweder von Hand eingestochen oder nach Aufkopieren eines Daportravis eingestitzt wird. Beim Tiefdruck legen die zu druckenden Teile vertieft in der Druckform. Sie wird dann reichlich mit Farbe eingewalzt und der Überschuss abgewischt, so dass die Farbe nur noch in der Vertiefung zurück bleibt. Das gegen die Form gepresste Druckpapier holt sich die Farbe durch Adhäsionskraft aus den Vertiefungen heraus. Unter der Bezeichnung Flachdruck versteht man in erster Linie den Steindruck (Lithographie), den Lichtdruck und den Offsetdruck (Abb. 67).

LITHOGRAPHIE

Auch Steindruck genannt, ist das älteste Flachdruckverfahren, das von Alois Senefelder (1771-1834) erfunden wurde. „Lithos“ ist das griechische Wort für Stein und „graphien“ heißt schreiben, zeichnen, daher bedeutet Lithographie soviel wie Steinschreibung. Bei den Arbeiten mit Kalksteinen und den notwendigen Ver-

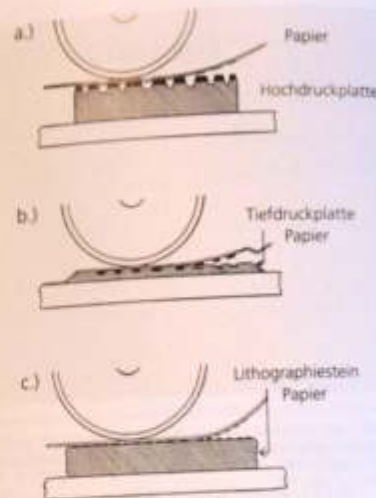

Abb. 67 Schematische Darstellung der Druckverfahren: a = Hochdruck, b = Tiefdruck, c = Flachdruck.

Abb. 68 Die kleine Linzer Steindruckerei Waltz beschäftigte sich nur kurze Zeit mit der Herstellung von Ansichtskarten. Karten vom Verlag Waltz, Linz, sind jedoch von verschiedenen Orten der Monarchie aufgefunden worden. Frühe Karten in diesem Zustand (Bug, Knick, Ecken restauriert) sind auf alle Fälle wegen des Alters der Karten sammelwürdig.

Lithographie, Verlag W. Fetting, Goisern, Nr. 1298, 1917 gedruckt.

Abb. 69

Die Tonlithographien in grünen und blauen Farbtönen werden auch als Mondscheinkarten bezeichnet. Nachweislich wurde diese Ansichtskarte von Goisern bei Regel & Krug, Teplitz gedruckt, doch der Drucknachweis entfiel, da W. Fetting seinen Verlagsnachweis einbringen ließ. Der Vertreter Hans Nachbaurer belieferte die Firma Fetting in Goisern (siehe Rechnung Abb. 120) mit Ansichtskarten, die er bei Regel & Krug bezog.

Chromolithographie, Verlag Regel & Krug, Leipzig, Nr. 644, Vertreter: Hans Nachbaurer, Wien, Druckjahr: 5. Halbjahr der 1880er Jahre. Karton, Schriftkennzeichen: SZKL, 12.7.0.001.

Abb. 70

Die von Regel & Krug gedruckte Chromolithographie vom Nussensee bei Teplitz weist dieselben Merkmale in Schriftart und Nummerierung wie bei Bild 69 auf.

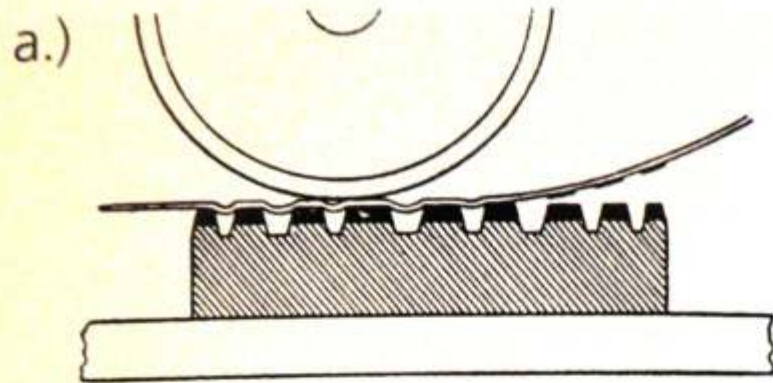
suchen zur Verbesserung beobachtete Senefelder 1798 die wechselseitige Abstoßung zwischen seiner verwendeten fetthaltigen Tusche und Wasser. Durch seine systematische Weiterverfolgung dieser Beobachtung kam er zu seiner „chemischen Druckerei“, wie er das Flachdruckverfahren nannte. (Diese aufwendige Technik wird heute nur noch im künstlerischen Bereich angewendet!) Als Steine wurden Kalkschieferplatten von etwa 10 cm Stärke aus Solnhofen im Fränkischen Jura (Abb. 66) verwendet, die planparallel zugeschliffen wurden, um die Oberfläche völlig kratzerfrei zu bekommen. So erreichte man, dass die Steine ausgesprochen wasserempfindlich waren. Durch Zeichnen eines seitenverkehrten Bildes mit fetthaltiger Tusche oder Fettkreide auf die Steinplatte legte der Lithograph den Grund für die spätere Aufnahme der Farbe. Eine Behandlung mit Gummiarabikum und Salpetersäure einerseits sowie einem Fettgrund andererseits erhöhten die Wasser- bzw. Farbtrennbarkeit des Steines. Beim Einfärben blieb die Druckfarbe nur auf jenen Stellen haften, wo zuvor die Zeichnung aufgetragen wurde, während die mit Wasser befeuchteten Stellen die Druckfarbe nicht annahmen. (Bei diesem Druckverfahren liegen druckende und nichtdruckende Stellen gleichzeitig auf dem Stein nebeneinander.) Der Karton mit dem Stein und Papier wurde dann unter dem Reiber einer Druckpresse hindurchgeführt.

Lithographien sind Zeichnungen auf Stein und können daher „künstlerische Freiheiten“ beinhalten, die keine wahrheitsgetreue Wiedergabe von Landschaften, Gebäuden, Häusern u.s.w. sind.

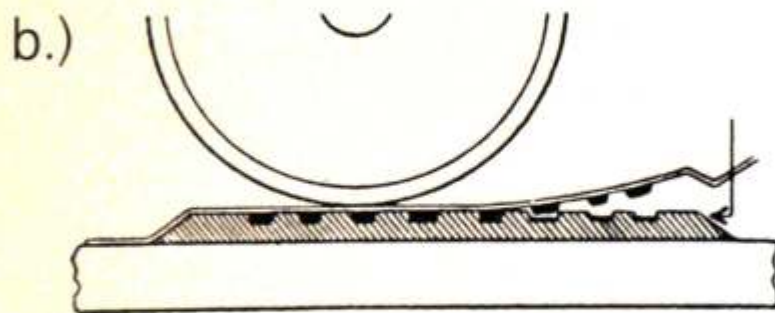
Der einer Federzeichnung ähnelnde Federlithographie (Abb. 68) lag eine Zeichnung mit fetter Tusche zu Grunde. Wiescher wirkt die Kreidelithographie, denn hier wurde statt Tusche fette Kreide zum Zeichnen benutzt. Beide Arten fanden ab 1880 Verwendung, meist auf getöntem Karton, um eine zweifarbige Wirkung hervorzuführen. Die Tonlithographie (Abb. 69) ergab sich durch Überdrucken von verschiedenen Farbtönen einer Farbe, z.B. hellgrün, mittelgrün und dunkelgrün. Für Tonlithographien reichten daher zwei bis drei Druckplatten.

Die Chromolithographie (mehrfarbige Bilder) entstand in mehreren, oft bis zu 16 Druckgängen (Abb. 70). Von solchen Druckformsteinen konnten nur bis maximal 1200 Abzüge gemacht werden. Dann mussten wieder neue Steine bearbeitet werden. Daher sind oft bei Lithographien von Ortschaften, von denen man große Stückzahlen benötigte, in kleinen Details Unterschiede zu finden.

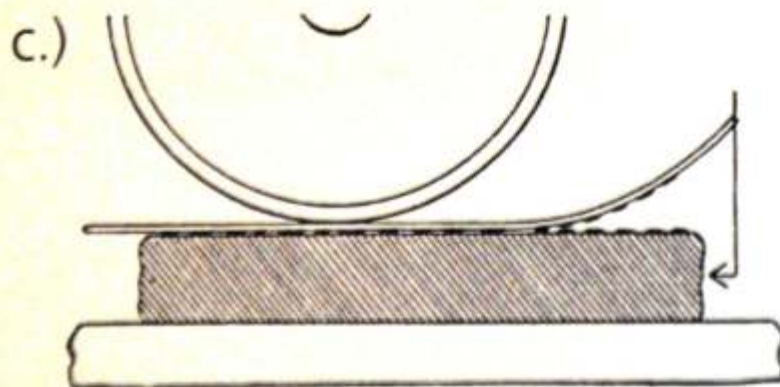
Vrste tiska

a.) **Visoki tisk**
(knjigotisk)

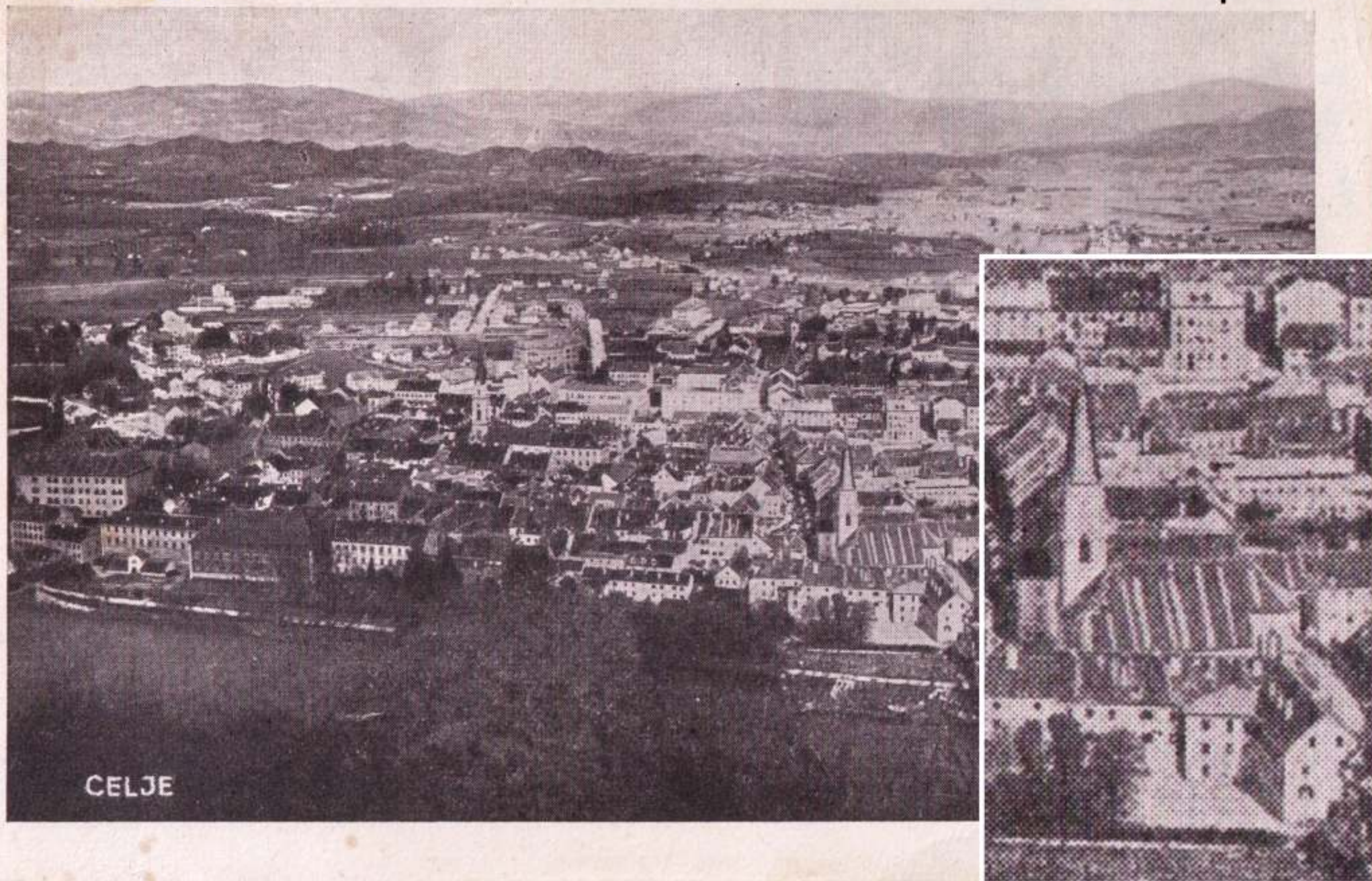
b.) **Globoki tisk**
(linijski ali pa črtasti,
jeklorez ali pa bakrorez)

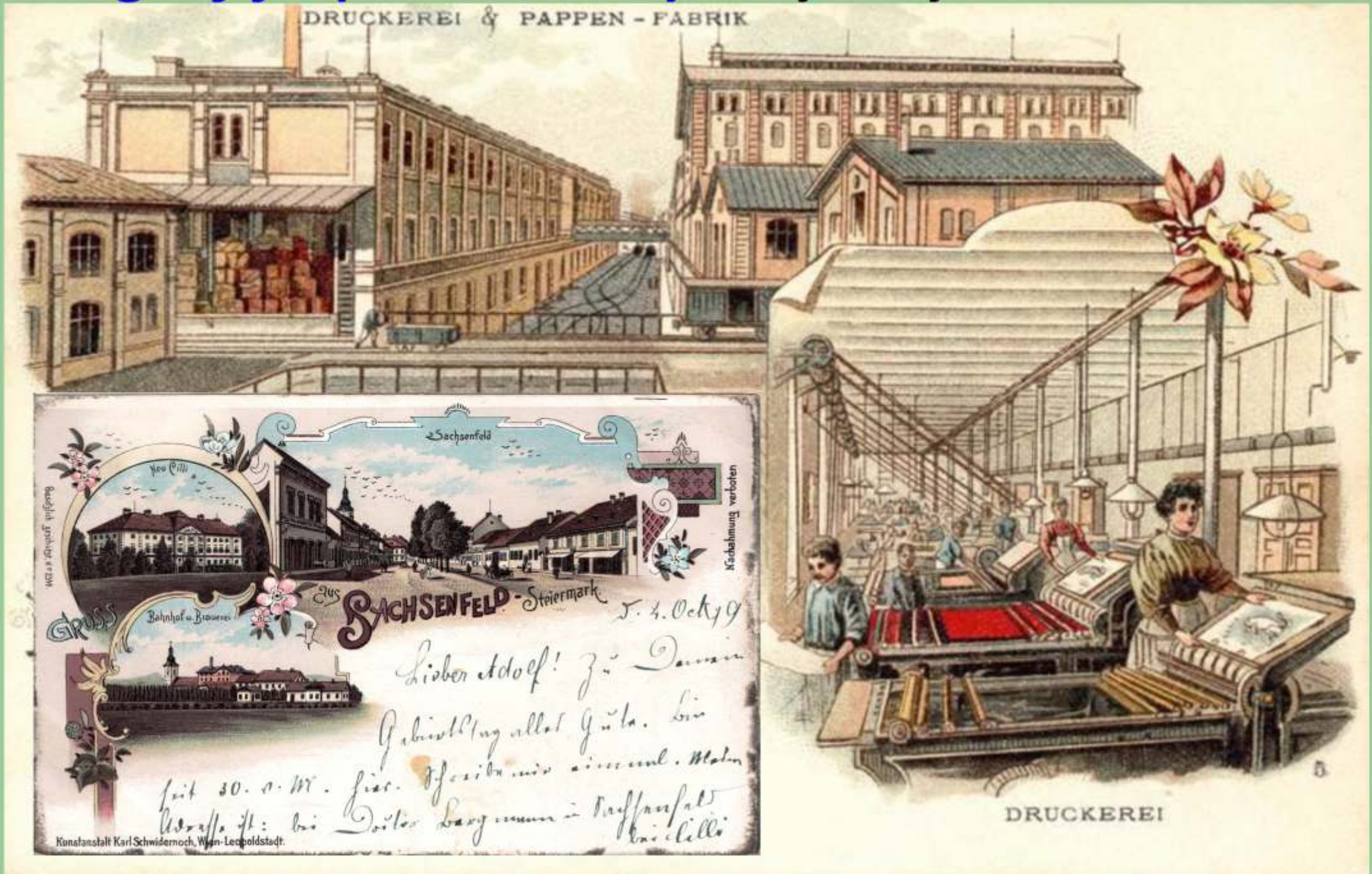
c.) **Litografija**
(kamnotisk, nadomestil
ga je ofset tisk)

Knjigotisk

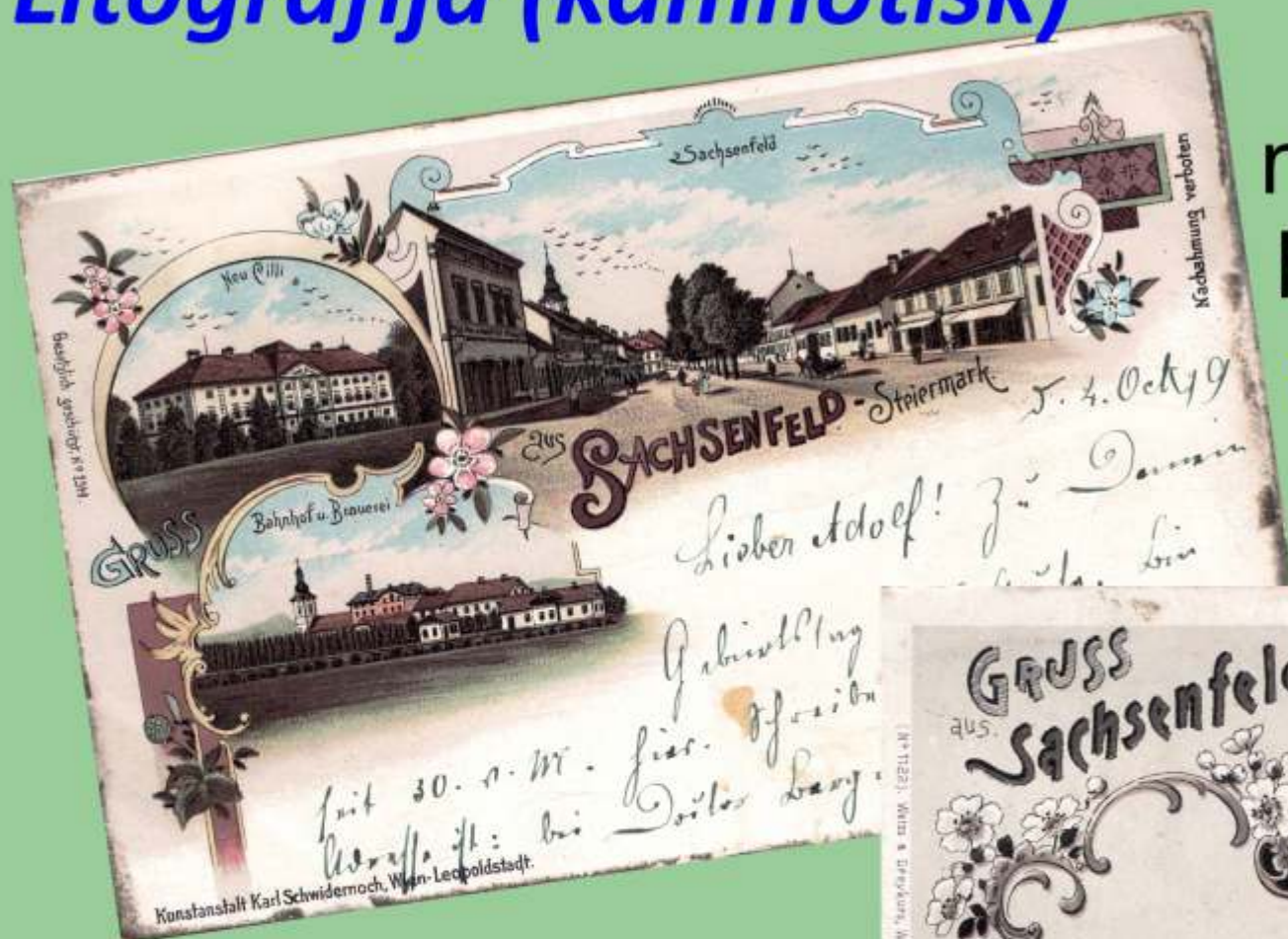
kliše – raster 48 do 60 dpi/cm

Litografija (kamnotisk) najmanj 8 različnih barv

Litografija (kamnotisk)

najmanj 8 različnih
barv tiska

1.000 kartic za 55,00 Mark

‘Phototone’ -
samo s 3 barvami
poustvarili
sepia barvo

1.000 kartic za 17,50 Mark

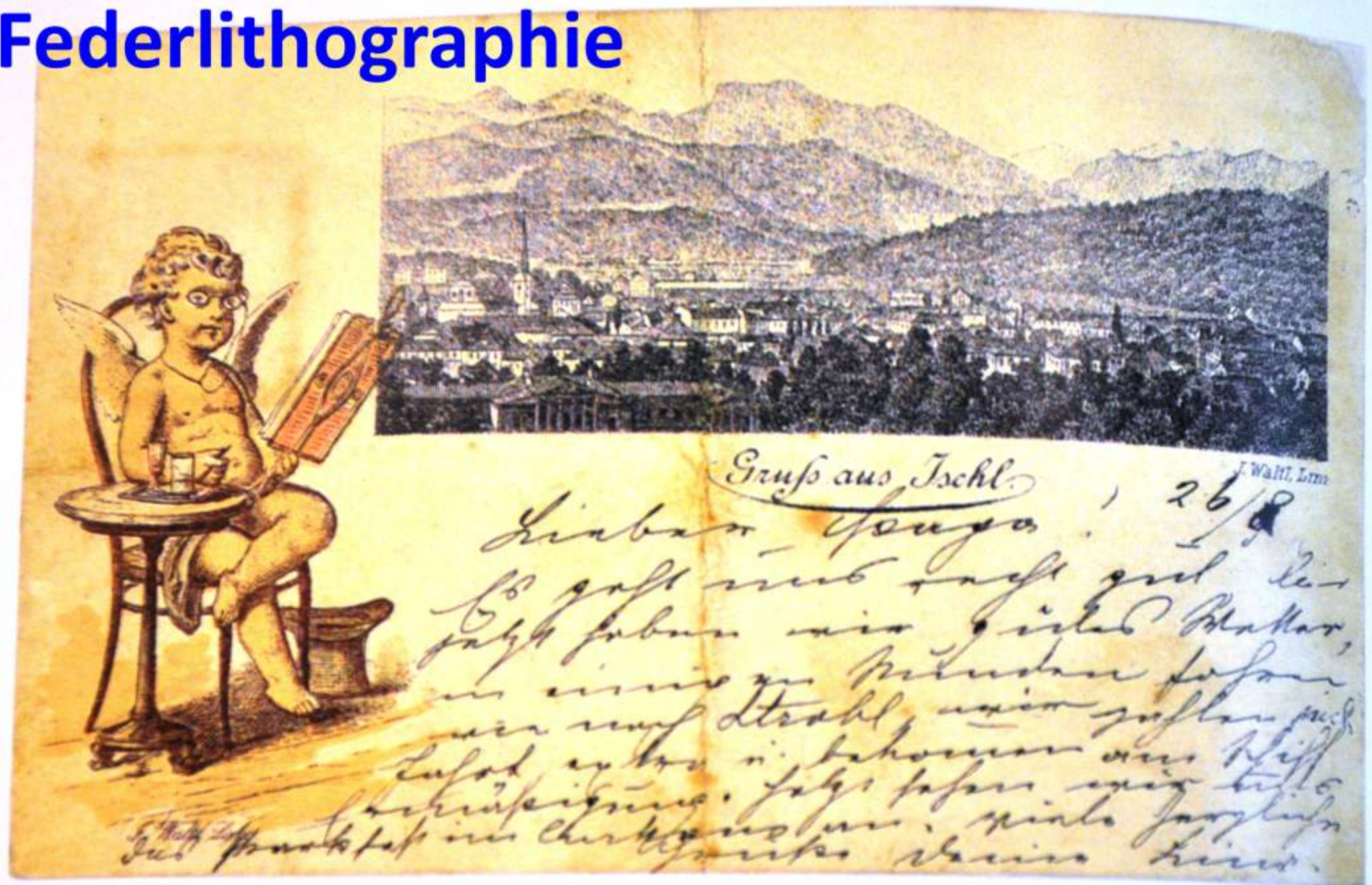
Litografija (kamnotisk)

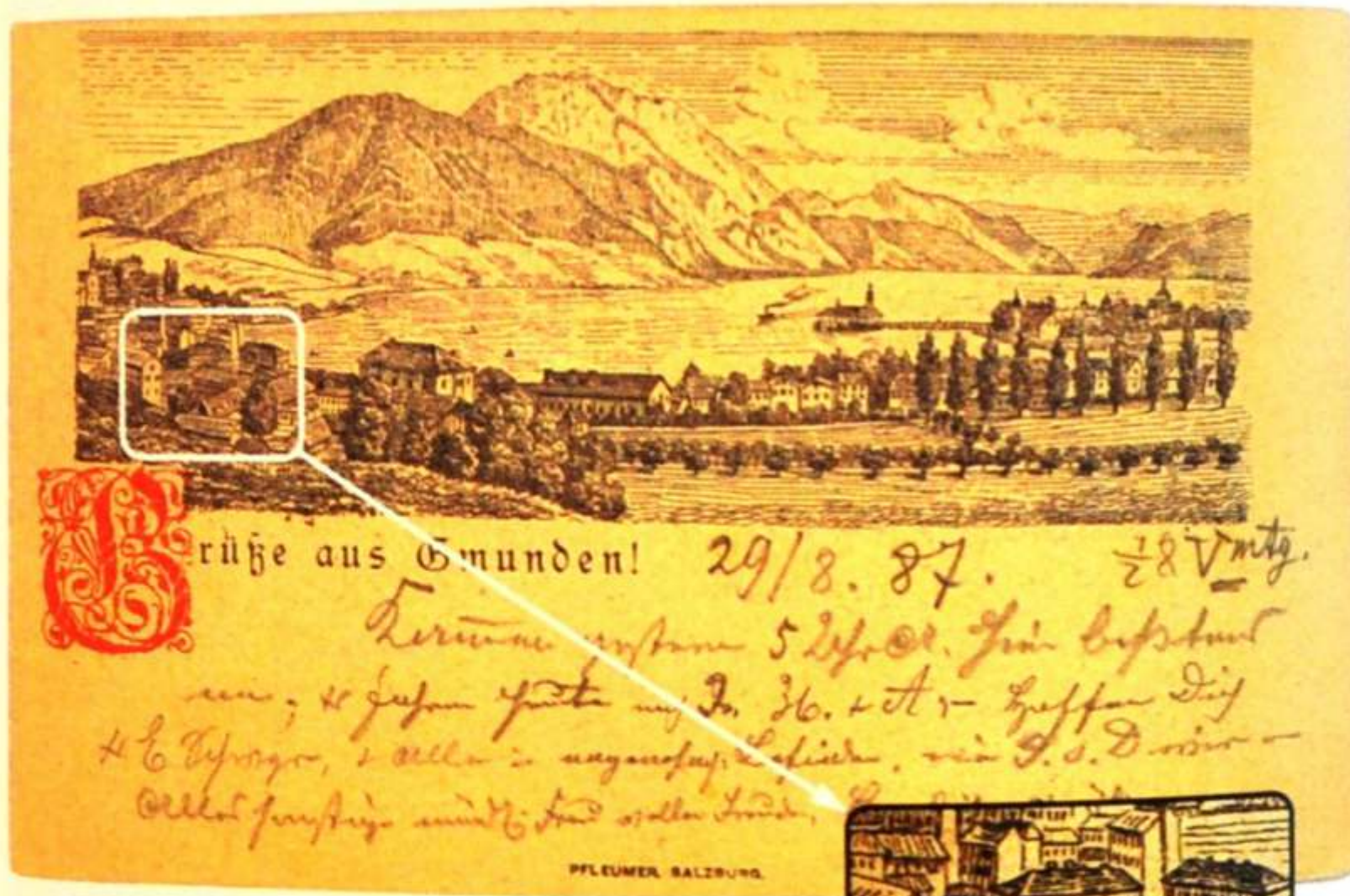

1.000 kartic za 18,00 Mark

Ne smemo pozabiti na kakovost razglednic »**By Moonlight**«, ki je bila priljubljena nekaj let. **Temno modra in siva barva na modrikasti kartici:** 18 mark na 1000. Torej je lahko isti pogled obstajal v treh kakovostnih izvedbah.

Federlithographie

Risbo je grafičar prenesel s peresom (*Feder*) in posebnim tiskarskim črnilom na litografski kamen.

Federlithographie

Federlithographie, Verlag: Pfeumer, Salzburg. Frankatur: 2 Kreuzer der MA 1883. Einkreisstempel: GMUNDEN, 28.8.(18)87.

Pod lupo je
mogoče
videti, da
se plošča
tiska v
kratkih
črtah ali
pikah in pri
povečavi
kaže
zamegljeno
sliko.

Chromolithographie

Chromolithographie, Verlag: C. Jurischek, Leoben, nicht gelaufen.

Nr. 1499

Niederer Ralmberg.
1822 M.

Hoher Ralmberg.
1822 M.

GRUSS
aus
Goisern

Verlag v. W. Fettingers Papierhandlung, Goisern.

Tonlithographie

Tonlithographie, Verlag: W. Fettinger, Goisern, Nr. 1499, nicht gelaufen.

Prägelithographie

Grb je bil dodatno reliefno vtisnjen, kar je zahtevalo dodaten korak v proizvodnem procesu.

RELIEFNI TISK (Prägedruck, Prägefoliendruck), SLEPI tisk

Kliše za
slepi tisk ali za (termo)tisk s folijo

Photochromie

Podobnost z litografijo je vidna na povečani sliki.

Photochromie, Verlag: F.E. Brandt, Gmunden, Nr. 762, 1929, nicht gelaufen.

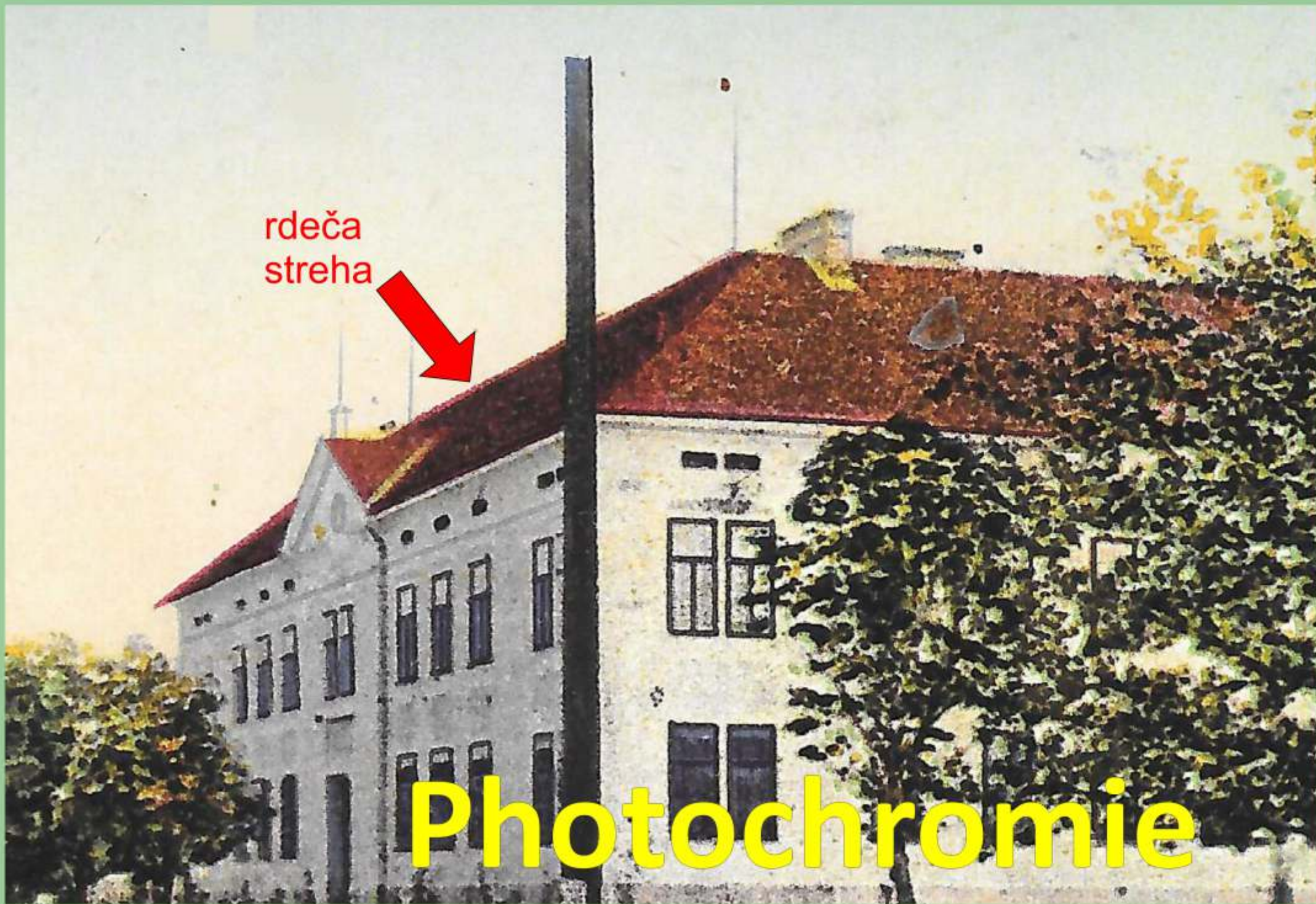
Photochromie

Gre za planografski postopek tiska. Ta postopek tiska je bil primeren za množično tiskanje črno-belih fotografij z litografskimi tehnikami, pri čemer so bile tiskarske plošče (običajno cinkove ali aluminijaste) kemično obarvane. **Zelena plošča** je vsebovala slikovne površine za travo, listje in gozdne dele; **rdeča plošča** je bila uporabljena za strehe in rože; **rumena plošča** pa za nebo in jezera. Dodatna tiskarska plošča **s črnim črnilom** je okrepila temne slikovne površine in konture. Vse barvne plošče so bile nato zaporedno natisnjene na isto površino papirja, kar je ustvarilo vtis barvne fotografije.

rdeča
streha

Photochromie

Fotograf Fran Pavlin z Jesenic

1910

Fr. Pavlin — Jesenice.

(1872-1945)

Fotograf Fran Pavlin z Jesenic?

12827

*Aisling. Bahnhof mit Karawanken. (Krain.)
Jesenice — Kolodvor.*

Purger & Co., München. **Photochromiekarte** Nr. 12827

12828

Aisling — Jesenice. (Krain).

Purger & Co., München. Nr. 12828

12829

*Aisling — Hütte. (Krain).
Jesenice — Fužine.*

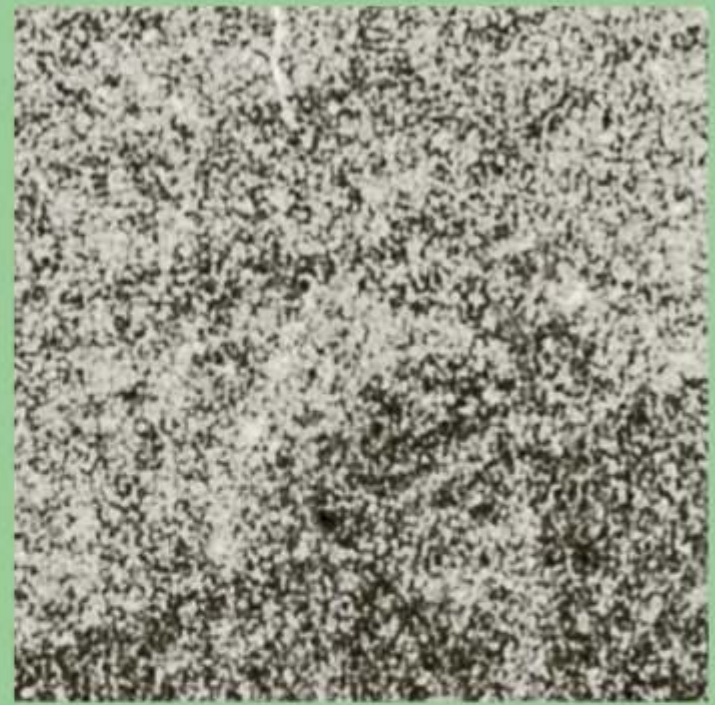
Purger & Co., München. Nr. 12829

Za tole razglednico ni podatkov o fotografu, zato lahko samo domnevamo, da gre za fotografski posnetek Jeseničana **Frana Pavlina**.

Nedvomno pa gre za izdelek tiskarne „**Purger & Co., München**“ (arhivska št. razglednice je 12828). Razglednica je bila poslana avgusta 1918.

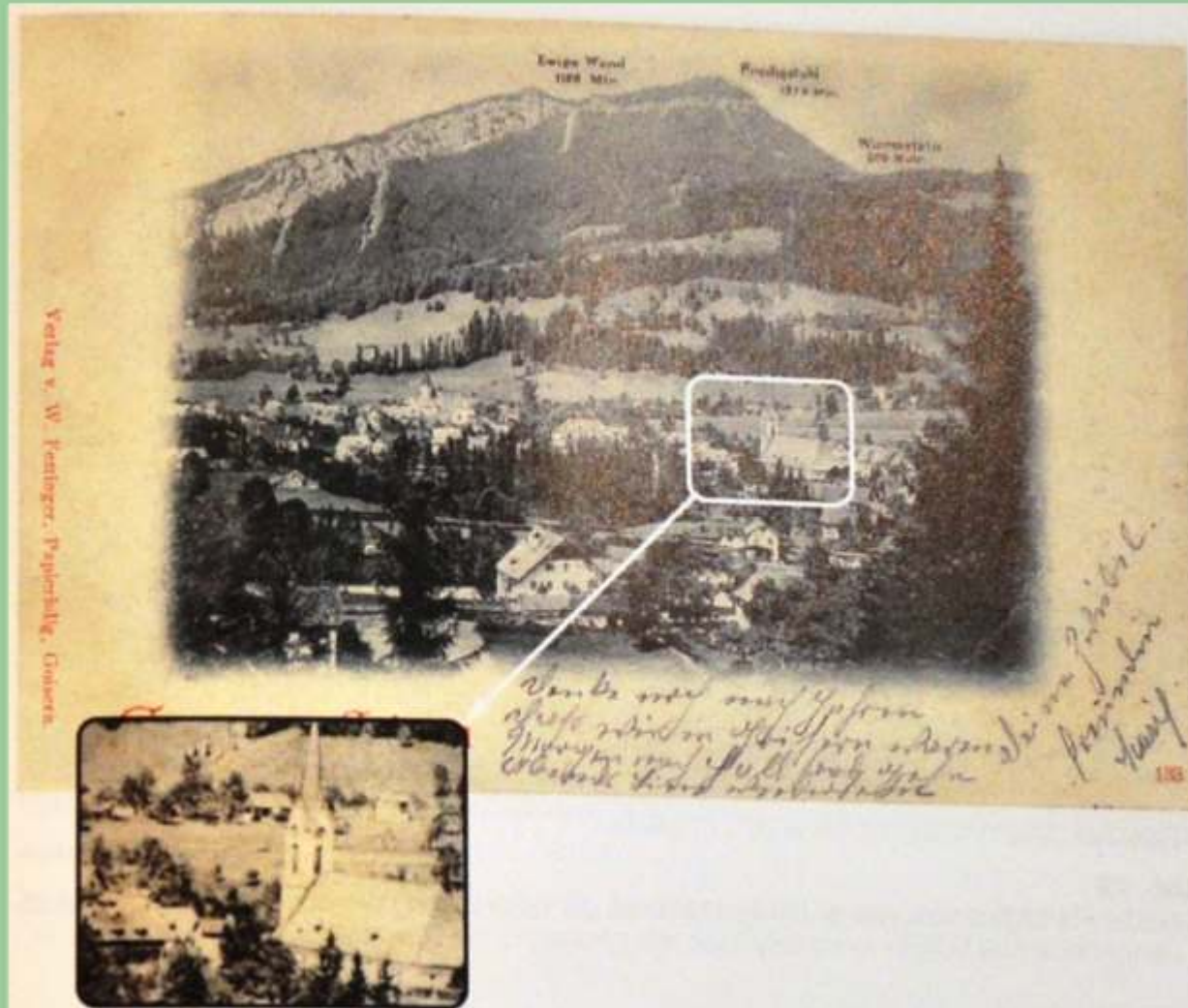
Tiskarji so dopisali, da gre za **Photochromiekarte**! Torej sedaj poznamo tudi vrsto tiska te razglednice. Z rdečim ovalom sem poudaril, kje je ta napis.

Collotype = phototypy, collotypy, Lichtdruck, heliotype, artotype, **svetlotisk** ...

V 19. stoletju je bil postopek **kolotipije** najbolj znan kot Artotype, ime, ki mu ga je dal Josef Albert. Mnogi drugi pa so postopek nadgradili in pojavila so se trgovska imena, kot so Hoeschotype, Inkphot, Paynetype, Photopane, Photo-type in Albertype. Nekatera so se uporabljala bolj pogosto kot druga in za izdelavo razglednic so uporabili številne različne različice te metode.

Lichtdruck - svetlotisk

LICHTDRUCK

Ist ein Flachdruck, der ebenfalls auf dem gegensätzlichen Verhalten von Fett und Wasser beruht. Seit der Erfindung der Fotografie im Jahre 1839 war es das Bestreben der Drucktechnik, Fotos im Druck wiederzugeben. Der Lichtdruck wurde eigentlich schon 1855 erfunden, doch erst um 1870 von Josef Albert in München zur allgemeinen Gebrauchsfähigkeit entwickelt. Größte Schwierigkeiten bereiteten die Abstufungen der vielen Grautöne, die zwischen schwarz und weiß lagen. Man erkannte, dass es notwendig war, ein Foto, das für den Druck bestimmt war, in kleine Bildpunkte zu zerlegen, ein Prinzip, das sich bis heute nicht geändert hat. Die Qualität der zu druckenden Ansichtskarte hingte nun von der Anzahl der Bildpunkte bzw. Bildlinien ab. Die Druckfläche bildete eine Glasplatte, die mit einer Chromgelatineschicht versehen war. Darauf wurde die lichtempfindliche doppelchromsaure Kaliumbichromat-Schicht aufgetragen und getrocknet. Bei diesem Trocknungsvorgang bildete die Gelatine eine Haut. Da die Glasplatte die Gelatine nach unten undurchlässig abschloss, stiegen die in ihr enthaltenen Wasserteilchen nach oben und zerrissen die schon verfestigte Gelatinehaut. Es entstand eine feine „Kraterlandschaft“, die im Druck als „Runzelkorn“ erkennbar ist. Nun erst kopierte

Lichtdruck, Verlag: V. Fetting, Goisern, Frankatur; 2 Kreuzer der MA 1890, Schraffenstempel: GOISERN, 30.5.(18)98.

Abb. 77, 77a

In der Vergrößerung zeigt sich deutlich ein unscharfes Bild.

Štajerc, letnik 2, številka 20, 1901

W. Blanke v Ptuji

glavni trg šte. 6

ogerska ulica šte. 6

nasproti veliki nemški cerkvi.

nasproti veliki vojašnici.

Tiskarna, knjigarna, knjigoveznica in trgovina s papirjem, šolskimi in pisarskimi potrebščinami na debelo in drobno.

C. kr. zaloga
šolskih knjig

in zaloga

kvart

Razglednice

v najfinejši svetlotiskovni izvršitvi pošiljam jaz za K 35.—
1000 komadov in potrebujem k narejanju samo eno dobro fotografijo. Natisk na voljo, v nemškem ali slovenskem jeziku.

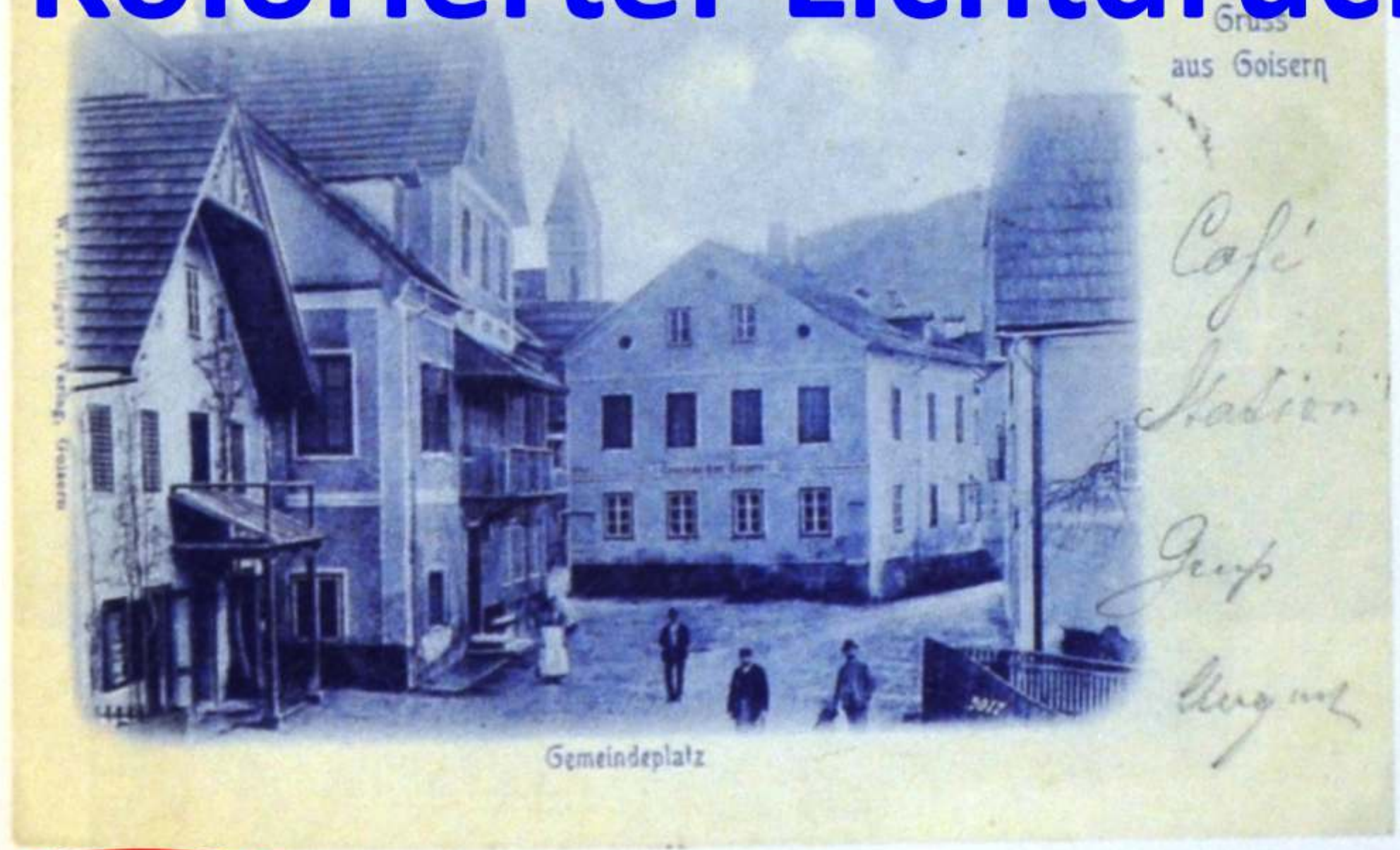
Gospodom trgovcem dovolim pri cenah veliki popust,
ter prosim za prav mnogoštevilna naročila.

*Razglednice v
najfinejši
svetlotiskovni
izvršitvi
pošiljam jaz
za K 35.-
1000
komadov*

Tiskarna Heliosax Maribor

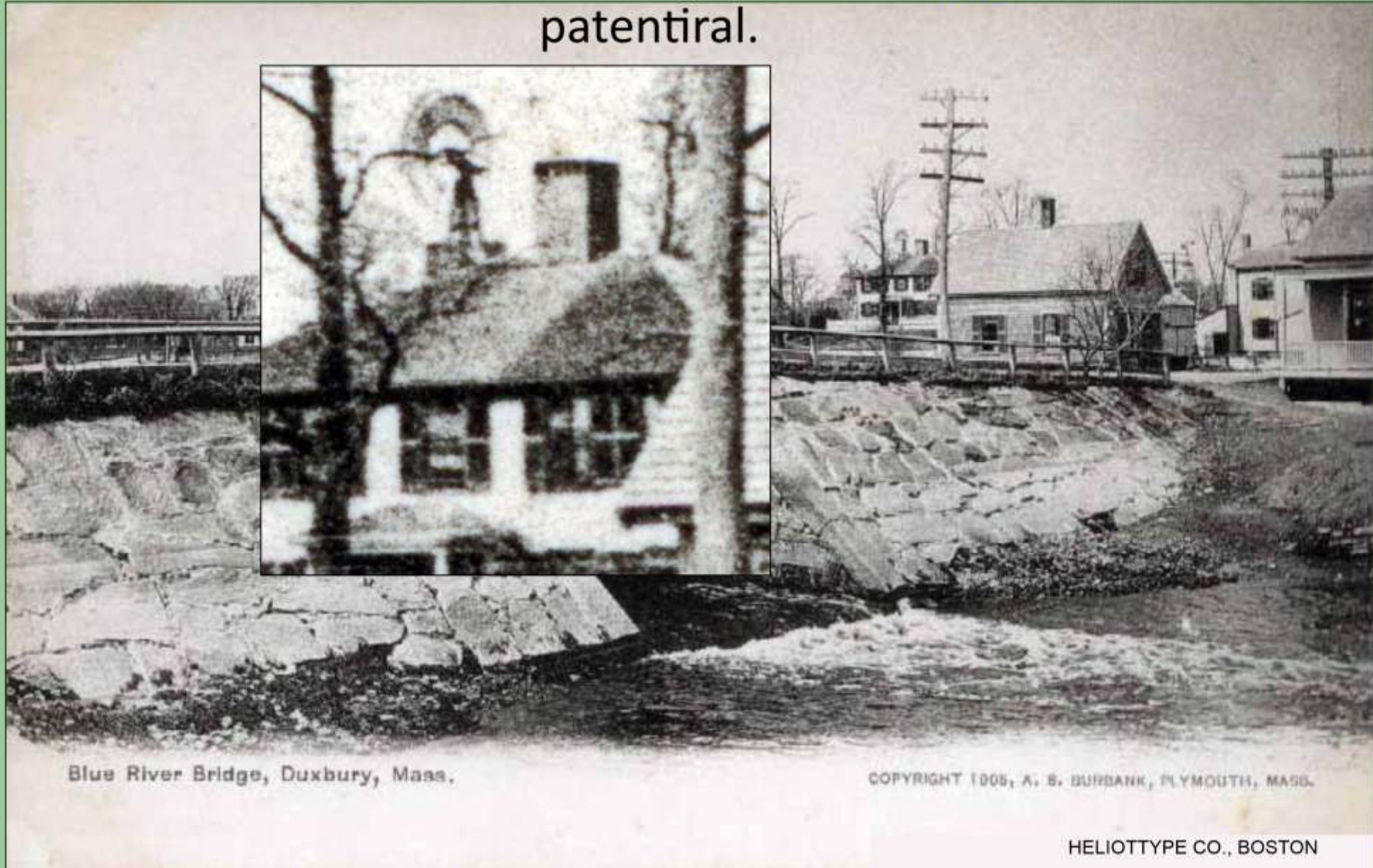
Kolorierter Lichtdruck

Kolorierter Lichtdruck, Verlag: W. Fettingner, Goisern, Frankatur: 5 Heller der MA1899, Bahnpoststempel: SELZTHAL-ATTNANG-PUCH-
HEIM, Zug Nr. 266, 13.7.(19)00.

Heliotype

Leta 1869 je fotograf Ernest Edwards razvil svojo različico kolotipnega postopka, ki ga je poimenoval *Heliotipija*, in ga naslednje leto patentiral.

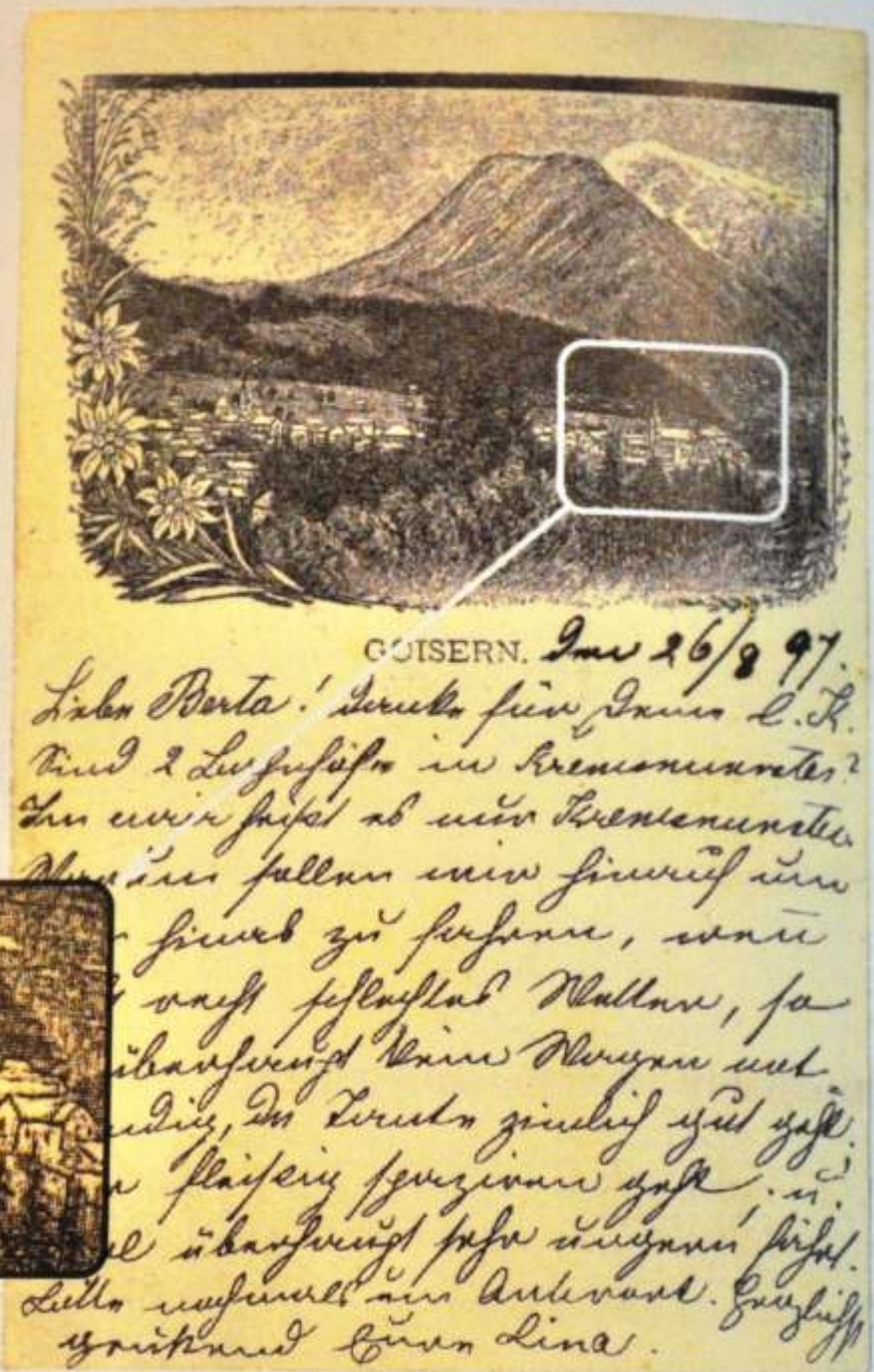

HELIOTYPE CO., BOSTON

Autotypie

Avtotipija (nemško: *Selbstschrift*), znana tudi kot mrežno jedkanje, je fotografski in kemični postopek reprodukcije, ki ga je okoli leta 1880 razvil Georg Meisenbach v Münchnu za izdelavo tiskarskih plošč za **visoki tisk**.

Po izpodrivanju visokega tiska z ofsetnim tiskom se avtotipije danes redko uporabljajo.

C

Y

Ofset
tisk

4 filmi za
CMYK

M

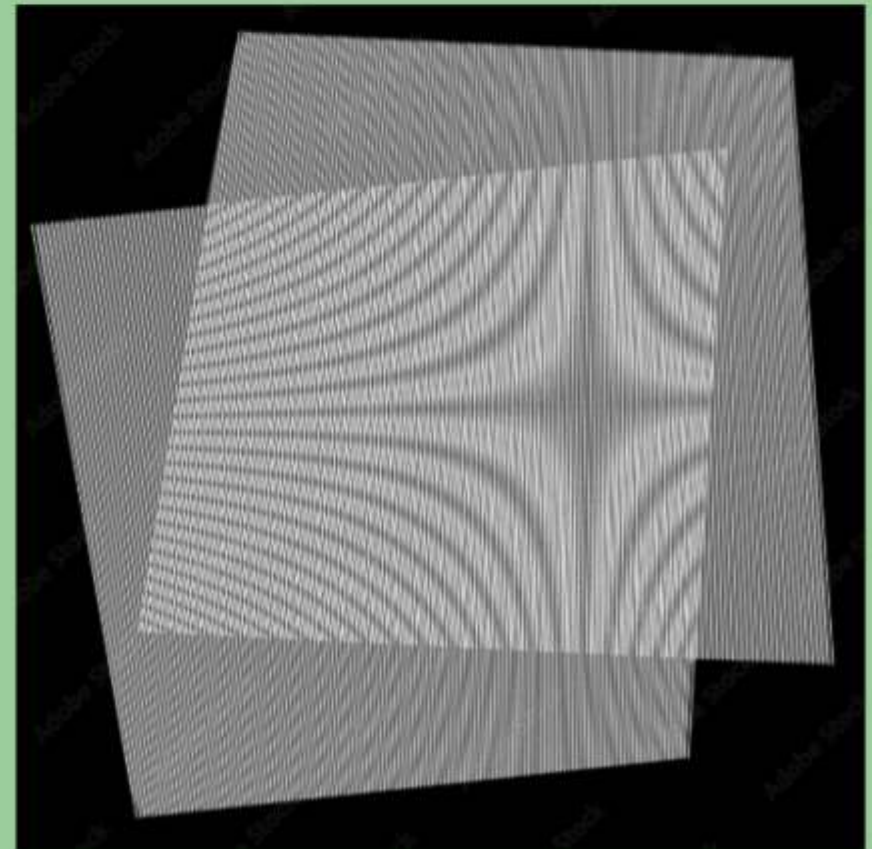
K

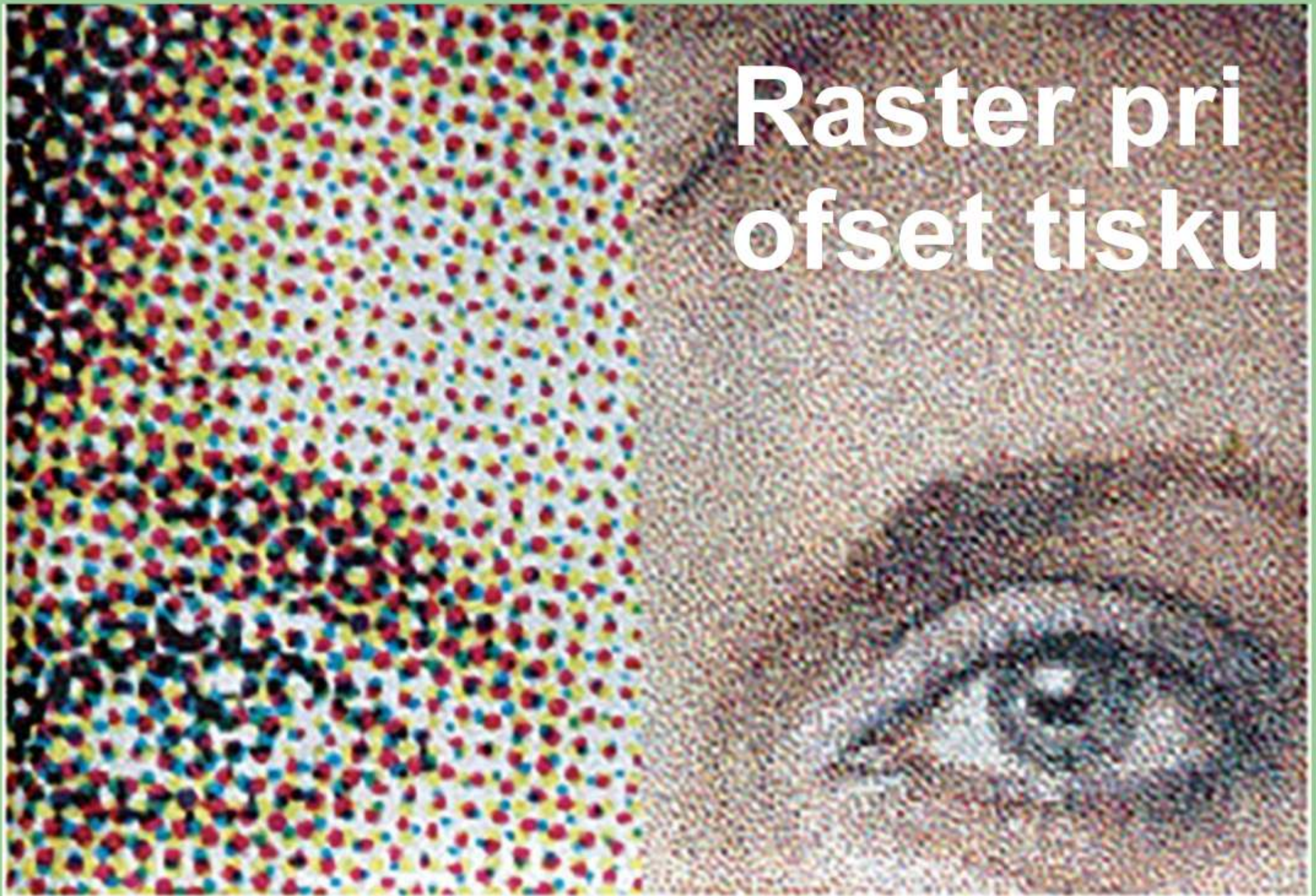
Gostota rastra

Za tiskanje na kakovostne premazne papirje se je uporabljal raster do **60 lin./cm**, za najkakovostnejše reprodukcije v ofset tisku pa do 80 lin./cm.

S posebnim merilom se na tiskovini v ofset tisku da natančno izmeriti, kakšna je gostota razstra. Starejši časopisi so pri klišejih v knjigotisku uporabljali gostoto razstra med **40** in **48** linijami (pikami) na centimeter.

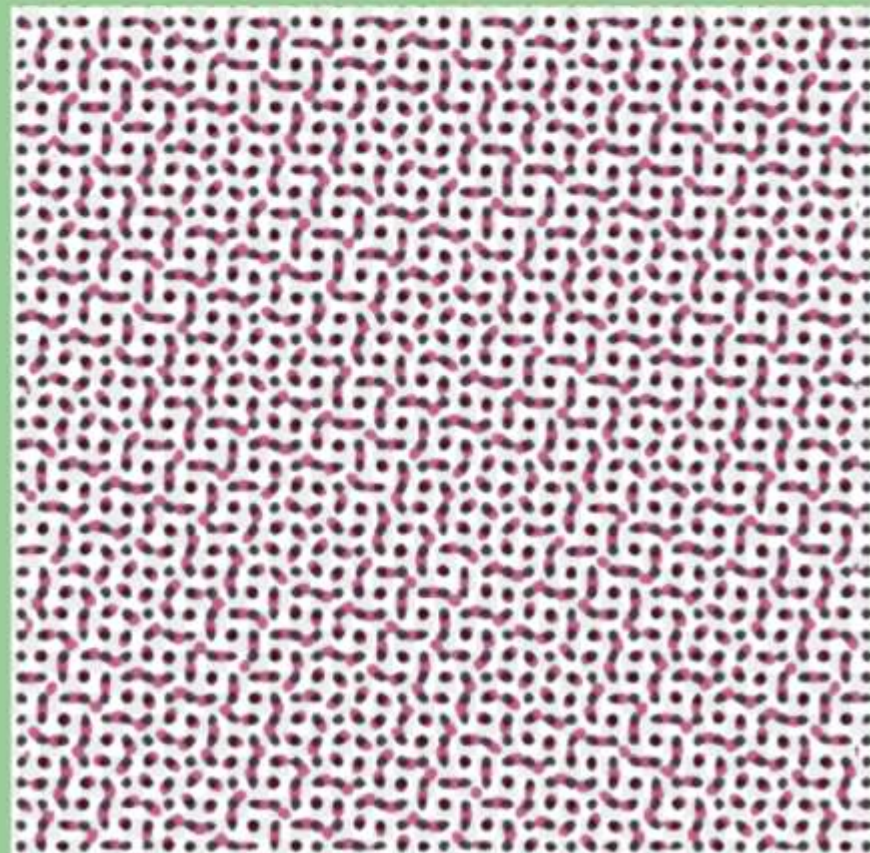
Raster pri ofset tisku

Različni koti rastra

Večbarvne reprodukcije so zahtevale **rastriranje pod različnimi koti za različne barve**, najpogostejše **15°** za **cian**, **45°** za **črno**, **75°** za **magenta** in **0** oz. **90°** za **rumeno**, čeprav so bile znane tudi druge metode oz. kombinacije kotov.

Nastanek **moiréja** pri tiskanju z več kot štirimi barvami je bil pogosta in težko rešljiva napaka, ki so jo rešili z rastriranjem pod različnimi koti.

Zakaj tale ni prišla v izbor?

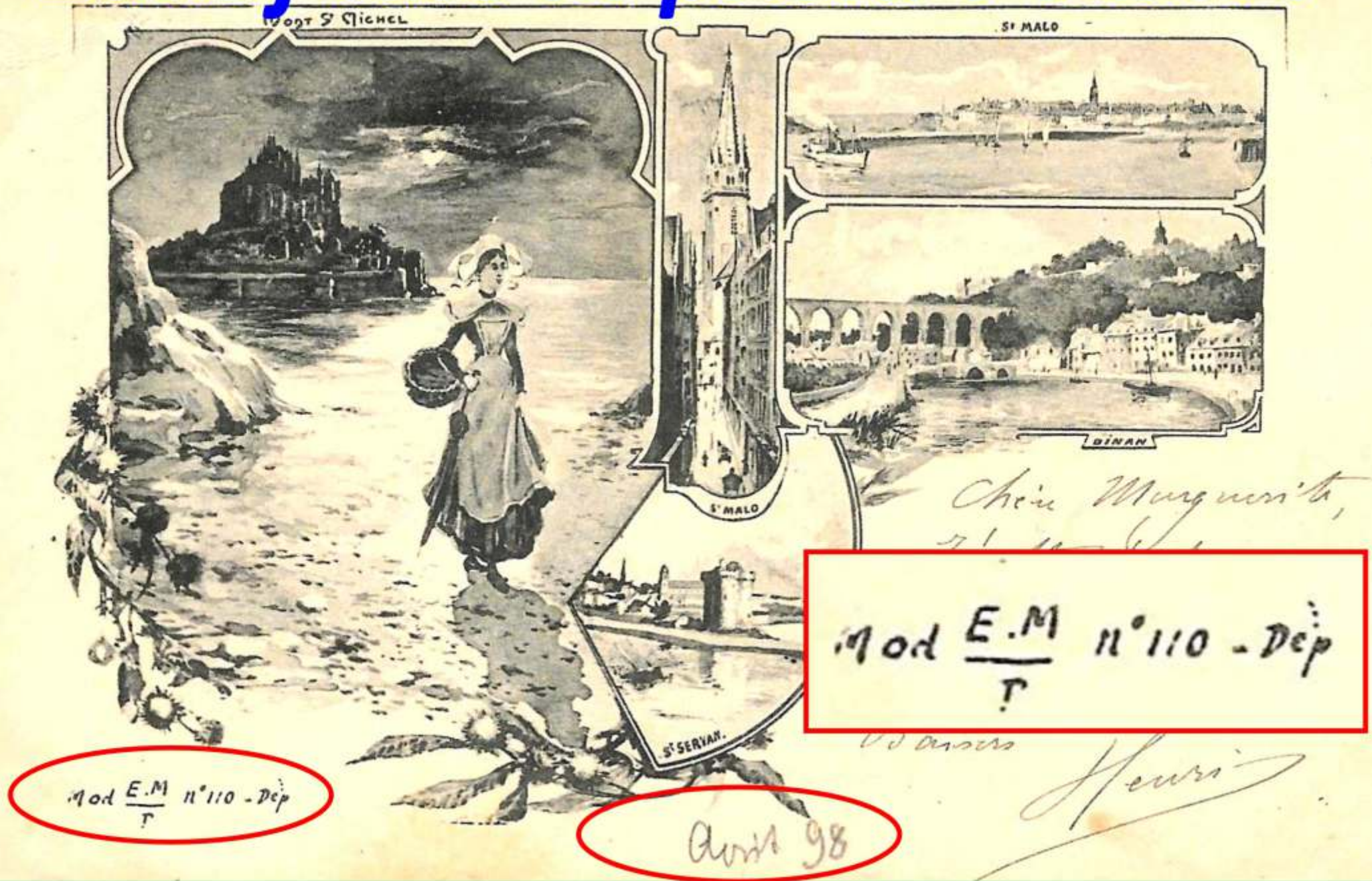
CARTE PHOTO 31

MONT-S'-MICHEL.

Fotograf: nepoznan, založnik: nepoznan, ... (leto izida: pred 1897 - ni vrha zvonika)

Zakaj tale ni prišla v izbor?

Kaj pa, če na razglednici ni niti enega podatka o fotografu, tiskarju ali založniku?

Ali potem takšno razglednico uporabimo v našem eksponatu?

Svetlotiskarski zavod Rudolf Mosinger Zagreb

Svetlotiskarski zavod R. Mosinger, Zagreb, 1918

Prassberg, 1. 11.
Pozdrav iz Mozirja
Gruss aus Prassberg

Fotograf Lenz iz Celja,
izdelovalec: Svetlotiskarski
zavod Mosinger, Zagreb
in tehnika tiska: svetlotisk

J. M. Lenz, Fotograf, Cilli.

***Želim vam prijetno zbiranje
in obilo lepih trenutkov!
Hvala, da ste se udeležili
tega predavanja.***

Veni Ferant

Ravne na Koroškem, 4. marca 2026